

MASON

NEZVANIČNI GLASNIK BALKANSKIH SLOBODNIH ZIDARA * JESEN 6016. * BROJ 9.

MASON

NEZVANIČNI GLASNIK BALKANSKIH SLOBODNIH ZIDARA * JESEN 6016. * BROJ 9.

SADRŽAJ:

-
- KLESAREV SAN
 - VEĆITI UČENIK
 - SLOBODNO ZIDARSTVO I EZOTERIJA
 - SUVERENITET I REGULARNOST VL
 - LEPOTA, LJUBAVI I STRAST
 - TAPIS – SWEDISH RITE
 - STRAHOVI
 - POJAM ZLA
 - RAT I MIR
 - SKRIVENA ISTORIJA TEMPLARA
 - ANTOINE DE SAINT, MĀLI PRINC I VIŠE JA
 - PAPA, KRALJ I BANKAR
 - O BESMRTNOSTI DUŠE
 - KNJIGA - KNEZ MIHAJLO I MASONI
 - KNJIGA - PRVA MASONSKA LOŽA U SRBIJI „BAJRAM BEG“
 - KNJIGA - PRVI SRPSKI MASON GROF GUNDULIĆ (1711-1774)
 - HRONOLOGIJA SRPSKOG SLOBODNOG ZIDARSTVA
 - PRILOZI ZA ISTRAŽIVANJE NOVIJE ISTORIJE SRPSKE MASONERIJE...
 - ORDO AB CHAO, CHAO AB ORDO
 - OD TAJNOG MAJSTORA DO KRALJEVSKOG ORLA
 - MEMFIS MIZRAIM OBRED – STRUKTURA I IDEJA

Broj 9. / Privatno elektronsko izdanje.

Svi tekstovi su © vlasništvo autora.

Jesenji Ekvinočij / 2016.e.v.

KLESAREV SAN

PROLOG

Negde na početku vremena dok su još uvek postojali **posebni** Bogovi neba i zemlje, mora i kopna, biljaka i životinja, rešio je **Stvoritelj** – da konačno na Zemlji stvori savršeno živo biće koje će trajati bar 200 godina. Ali kao svaki Stvaralac – bio je sumnjičav kada je u pitanju SAVRŠENOST budućeg dela – jer je nameravao da ga stvori od nesavršenog materijala – sa nesavršenim upravljačkim sklopom i naravno podložnog svim mogućim slabostima - **bića koje ume da misli**. Osnovna ideja mu je bila da ga potstakne da se SAMOUSAVRŠAVA !!! Odmah je dakle odlučio da će najveća većina ljudi biti **prosečnog duha** – ali nije doveo u sumnju mogućnost da pojedini budu i nadprosečni. Da bi sve to realizovalo bilo mu je jasno da mora postojati **UZOR** takvog "savršenog čoveka" – ali koji ne sme biti pristupačan svima. Zato je rešio da upita Braću Bogove različitih svetova gde bi oni SAKRILI – takav "**model**" ?

Bog mora odmah velikodušno ponudi kako će on u svojim morskim dubinama "savršenog čoveka" sakriti u "plavu pećinu" tako da ga nikada niko neće pronaći dok je sveta i veka ...

"Bojim se da si me malo podcenio dragi Brate" – reče mu Stvoritelj "Čovek koga ja mislim da stvorim plivaće skoro kao riba, a ako bude dovoljno **uporan** i nauči da dovoljno dugo zadri dah – sigurno će pronaći Tvoju "plavu pećinu" pre ili kasnije. Bojim se naime da bi takvih ljudi koji bi **uspeli da pronađu** UZOR "savršenog čoveka" bilo mnogo više nego što Ti misliš - i mnogo više nego što bih ja želeo da ih bude !"

Bog neba predloži, smirenijim tonom, da MODEL "savršenog čoveka" sakriju tu negde na Nebu – među sobom i među oblacima – jer se nijedan čovek **neće usuditi** da ga traži na nebesima, i to - među Bogovima. Tvorac zažmirkala rezignirano pa reče :

"Negde se nismo razumeli Brate moj. Miševe, crve, guštare i zmije i sve drugo što **gmiže po zemlji** sam već stvorio. Čovek koga ću ja stvoriti na Zemlji, će najpre hodati USPRAVNO, a zatim će vrlo brzo početi da lepi ptičja krila pčelinjim voskom, da bi pokušao da leti bar poput ptica i pčela. Konačno će sagraditi **gvozdene ptice**, kojima će tako zujati među ovim našim oblacima, da će, bojim se i nama ovde biti tesno.

Sve u svemu Braćo moja, moram sa žaljenjem da zaključim da je svako od Vas preterano zaokupljen svojim svetovima, da bi mi dao koristan savet. Ja Vam se ipak zahvaljujem na trudu, jer ste me učvrstili u uverenju da postoji **samo jedno mesto** gde čovek neće tražiti UZOR "savršenog čoveka" – a to je u **NJEMU SAMOME !**

Kada je ostao sam, nad svojom projektantskom tablom, Bog je znao da mu je sada jedino **neophodan KLJUČ!** Za sve ljude koji to zasluzuju, koji to dovoljno žele, a učeni su da traže i naučili da pronalaze rešenja – jednom rečju koji će se **posvetiti ZADATKU** koji će im On postaviti – biće potreban KLJUČ kojim će moći da "odključaju" tajnu UZORA **savršenog čoveka** - kada do nje budu uspeli da se probiju.

Na stolu je već imao sve pripremljene ALATE kojima će čovek GRADITI svoj SVET (civilizaciju). Bili su tu i Vavilonska kula i gradovi Ur i Uruk. Prebirao je između nacrta Likurgovog programa Egaliteta (ukidanja ropstva u Sparti) i Solomonovog hrama, Sokratovih peripatetičarskih kurseva šetača kroz šumu koji vode filozofske rasprave, i scenarija DRŽAVE spremljenog za Aristokla, programa Aristotelove Akademije i tako redom dok nije došao do Grada Sunca (Civitas Solis) namenjenog Tomasu Kampanelli, ali u svemu tome nije bilo onog **posebnog ključa** - za otključavanje "**samoga sebe**".

Iznenada iz gomile nacrta uoči kako izviruje Program ŠKOLE BROJEVA koju će Pitagora osnovati tek u svojoj punoj zrelosti – pošto je **prve 54 godine svoga života** proveo putujući i učeći u Egiptu, Persiji i drugim velikim centrima tadašnje nauke. Na jednoj od strana Programa VELIKOG BROJA ugleda Pitagorin **magični kvadrat** pa reče :

4 9 2

3 5 7

8 1 6

"To će biti sasvim dovoljno da bude **KLJUČ**. Čoveku koji već zna da sam u njega usadio seme njegovog NOVOG početka – odnosno njegovog zemaljskog PRODUŽETKA – ako bude sposoban da razume i ako bude na putu samousavršavanja – **ovaj KLJUČ će biti dovoljan!** Kada ga odgonetne znaće kako da **izpolira** ono najbolje u sebi i kako da to stavi u službu najviših

CILJEVA svoje zemaljske Zajednice ljudi – kako će ih poučiti Platonova : "DRŽAVA" !!!

mitologema : "NEMOGUĆI" ŠEGRT

Mnogo, mnogo, mnogo vekova kasnije, na Zemlji se odigrao jedan neobičan događaj koji je, bio u **neposrednoj vezi** sa upravo ispričanim razgovorom Bogova među oblacima.

Negde u XV veku, počela je u Evropi gradnja jedne **svete građevine** na jednom brdu koje je dominiralo okolinom, po nalogu jednog vlastelina i po projektu Protomajstora, sa nekoliko desetina majstora nadzornika, nekoliko stotina pomoćnika, koji su ugrađivali kubične kamenove koje je na dnu brda u kamenolomu preko hiljadu šegrtu nadničara klesalo, i izvlačilo gore na vrh brda radi ugradnje. Gradnja je tekla besprekorno harmonično, čak i u jedinstvenom TEMPU, jer su nadzornici davali RITAM svojim udarcima čekića – slično predvodniku galiota koji je davao ritam udarcima dva malja o trupac na pramcu galije, da bi galioti, 15 pari vesala potezali u istom

trenutku i tako postizali najveću brzinu - **dok nije bilo VETRA !**

To je medutim bilo tek **na pola snage** – jer galija NAJVEĆU brzinu postiže tek sa vešto **uhvaćenim vetrom** da "napuni" JEDRA – kao što čovek **najbrže plovi gonjen ŽELJOM !**

I tako su oni radili od svitanja do sumraka. Norma im je bila jedan kubični kamen dnevno po čoveku – potpuno oblikovan i ugrađen. A onda jednoga dana, sve se odjednom **promenilo**. Jedan od šegrtu, kao da je dobio "vetar u leđa" – počeo je da radi DVOSTRUKO BRŽE i od tog dana da završava **po dva kubična kamena dnevno**, kao da se u njemu "otkačio neki feder" koji ga je gonio duplo većom brzinom ! Počeo je da radi **od podneva do ponoći** i uspevao do sutona da odvuče na brdo po dva kamena, a večeri je provodio šetajući pored reke i razmenjujući iskustva sa drugim zanatlijama.

Svi su se pitali **šta se desilo?** Kao i u svakoj zajednici, svako je imao svoj odnos prema novonastaloj situaciji. Neki su nastavili neumorno da "zabušavaju" kao da se ništa nije desilo i predavalii

su **svari drugi dan** po jedan kamen, za po jednu dnevnicu. Najveći broj nadničara je i dalje mirno odradivao svoju dnevnicu samo jednim kamenom. Treći su počeli krišom da ogovaraju "nemogućeg" šegrtu, govoreći kako je poludeo. Ostali su mu tiho zavideli. Neki su pokušavali da se takmiče sa njim. **Retki su ga stizali na dan, dva - ali ne duže.**

Kada je vlastelin čuo da postoji nadničar koji može da uradi DVA kamena dnevno, tražio je od nadzornika da **dupliciraju** dnevnicu **svakom** ko uradi po dva kamena. Već sledećeg dana "nemogući" šegrt je uradio **TRI kama**na od podneva do ponoći. Nadzornici su se tek tад našli na "mukama". Neke šegrete su morali da teraju na posao, druge da nagrađuju za drugi kamen, u svakom slučaju mogli su da zaborave na harmoniju "**mirnog posla**" nadzora gradnje. Na kraju im nije preostalo ništa drugo nego da zahtevaju od Protomajstora, da zamoli Gospodara da pozove na razgovor "nemogućeg" šegrtu i zatraži od njega da objasni - o čemu se tu radi ?

Vlastelin je pozvao na razgovor "nemogućeg" šegrtu i to u vreme kada su u tabernaklu bili i Protomajstor i nekoliko majstora i čak desetak pomoćnika.

Pitao ga je zašto (šta god da se desi) - on UVEK radi VIŠE od ostalih ?

Ovaj odgovori : "Gospodaru – moram da Te zamolim da ostanemo sami sa Protomajstorom – onda ćeš dobiti odgovor na Tvoje pitanje." Protomajstor je samo klimnuo glavom.

Kada su u baraci **ostala samo njih trojica**, "nemogući" šegrt progovori :

"Dakle Gospodaru, dok smo još radili od svitanja do sutona, ja sam jednog dana uradio svoj kamen već do podneva i doneo ga gore na gradilište. Tačno u podne, peklo je Sunce, nigde nije bilo "žive duše" i ja nisam odoleo iskušenju da zakoračim na mermerni pod našeg Zdanja. Kad tamo na sred poda pritisnut sa četiri mala kamena u uglovima da se ne bi zamotavao, nalazio se pergament na kome su bili **svi crteži našeg Hrama**, i to iz svih uglova i sa svim ukrasima kakve nisam mogao ni da sanjam. Najpre sam se strašno prepao, jer mi je bilo jasno da se nalazim tamo **gde ne bih smeо da budem !** Ipak nisam odoleo. Sav pretrnuo prišao sam bliže pergamentu i ugledao **veličanstvenu Građevinu**, toliko lepu da sam izgubio tlo pod nogama i samo tupo seo na mermerni pod, kao da me je **grom pogodio**. U

grudima mi je treperila neobuzdana prepelica oduševljenja LEPOTOM !!!

Ne znam šta se tačno toga trenutka dogodilo, ali meni je odmah bilo jasno da mi više neće biti važno ni kada jedem, ni koliko spavam, da ću samo raditi do iznemoglosti – **sve dok NAŠ HRAM ne bude ZAVRŠEN !!!**

Niko me dakle nije video i ja nikome ništa nisam rekao, ali je moglo vrlo lako da se desi **da ni ja NE VIDIM crtež** na podu jer je boja pergamenta bila skoro ista kao žučkasta boja mermernog poda hrama. Pergament mi je "pokazala" (da tako kažem) ČUDESNA STRELA SVETLA sa Juga. Naime, kao što znate, u našem Hramu je od svih zidova tek podignut južni, jer je u njega morao da bude ugrađen **vitraž** koji je prvi stigao na gradilište. Podignut je dakle zid u koji je ugrađena trifora (trostruki prozor) u čijem srednjem polju je postavljeno svo staklo u "crtež" od olovnih traka koje dele parčice stakla, osim onih 5 komada na samom vrhu luka srednjeg prozora, koji čine PENTAGRAM. U trenutku kada sam ušao, tačno u podne, kao nožem odsečen **oštar zrak Svetla** suknuo je kroz ovih 5 otvora i pao na pergament i tako mi omogućio da uopšte primetim talasasti papir koji je odstojao od savršeno poliranog mermernog poda. Tek kada sam prišao crtežu, video sam da svetlosni zrak **tačno gađa kvadrat** sa devet brojeva, koji je stajao u uglu pergamenta :

4 9 2

3 5 7

8 1 6

Protomajstor uznemiren, prošeta po radionici – dobro razmisli pa tiho reče :

"Poštovani Gospodaru, ovog šegrtu sam ja lično upisao kada smo počeli radove, jer ga poznajem već desetak godina sa raznih gradilišta koja je morao da menja jureći veću nadnicu, da bi prehranio porodicu, inače bi on odavno postao ne samo pomoćnik, nego možda i gotov Majstor našeg zanata. Jedino što u ovom trenutku mogu da predložim, svestan ISTINE da je na ovom svetu vrlo malo tako čestitih ljudi kao što je on, to je da se ovde pred Tobom i predamnom **ZAKUNE** da ovo što smo sada čuli – nikada i nikome ko ne pripada našem esnafu **neće ponoviti**.Šegrt spremno uzviknu : "**Kunem se!**" U njegovom slučaju to je dovoljna garancija ugrožene tajnost - zaključi Protomajstor, a zatim dodade :

Što se Tebe Gospodaru tiče očekujem da prepoznaš bar nekoliko stvari :

Najpre da je ovaj čestiti čovek bio najvredniji i proizveo do sada na ovom gradilištu **najviše od svih radnika** ! Zatim da je iskazao vanrednu lojalnost, smernost i iskrenost time što je znao da je učinio prekršaj, a ni jednog trenutka nije pokušao **da nam to sakrije**. I konačno da je iskazao MUDROST dostoјnu zrelosti Majstora kada je tražio da se isprazni baraka, jer nije bio siguran KO SVE SME da čuje ono što će tada reći ! U tom smislu očekujem **da ga nagradiš kako dolikuje** i da meni dozvoliš da mu otkrijem Tajne koje će mu omogućiti da sve svoje talente stavi još više u funkciju ubrzanja naše gradnje i povećanja njene trajnosti !

Vlastelin se zamisli, pogleda jednog, pogleda drugog, pa polako reče:

"Ti ćeš Protomajstoru ovom čestitom čoveku i najvrednijem učeniku toliko **povećati nadnicu**, da više nikada neće imati potrebe da ode iz naše Zadruge tražeći bolju platu !

A Ti ćeš vredni Majstore, već od sutra prestati da klešeš, jer je to za Tebe postalo gubljenje vremena. Tvoj **jedini posao** će biti da obilaziš gradilište kao pomoćnik nadzornika i koristiš svaku priliku da grupama graditelja, kada je planirano vreme njihovog obeda ili odmora, pričaš **svoju zanosnu priču** o tome kako si usnijeo **NEOBIČAN SAN**. Prepričavajući svoj san opisaćeš do najsitnijih detalja crteže Hrama koje si video, naravno svakoj grupi radnika na njihovom nivou razumevanja stvari.

Da bi oni otvorili svoj um za Tvoj san, pokušaćeš od svakog od njih da "napraviš" DRUGA, koji je spremam da **sa Tobom podeli Tvoj san**. Toj veštini stvaranja prijatelja koja se zove :

"Četiri spoprazuma" * mene je naučio moj pobratim Don Miguel RUIZ iz jedne daleke zemlje :

1. – Neka Ti iz usta idu samo BISERI! Ako pričaš o čoveku sa deset osobina od kojih je devet loših a jedna dobra – ili pričaj o toj jednoj – ili čuti !
2. – Nikada ništa ne primaj LIČNO! Ljudi uvek pričaju o sebi, retko o Tebi.
3. – Ne pravi PREPOSTAVKE ! Pitaj čoveka šta je htio da kaže ili uradi ...
4. – Sve što samo od Tebe zavisi – uradi uvek NAJBOLJE što možeš ! "

EPILOG

I zaista novi Majstor je **napravio čudo**!

Za samo nedelju dana je vratio PESMU na gradilište!

Svaki šegrt je klesao po DVA KAMENA dnevno !

Za par nedelja su svi uz pesmu obavljali svoje dužnosti :

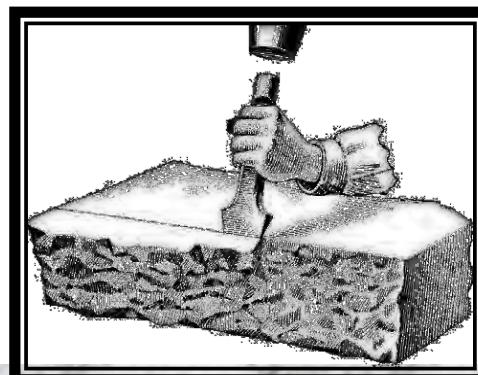
Šegrti pevajući svoju pesmu, Kalfe svoj menuet, a Majstori svoju himnu!

Njihovo Zdanje, građeno **VIZIJOM** - jedara punih vatra **zbratimljene ŽELJE** –

izniklo je stvarno u neverovatno kratkom vremenu kao začarani MODEL

savršenog ŽIVOГ BIĆА – kakvo je upravo "projektovao"
Gospod Bog na početku Sveta !!!

Br.M.R.

VEČITI UČENIK

Oko nas se stvorila svest u kojoj se čovek rađa i odrasta, sa ubeđenjem da se svet ne može promeniti, da je svet hladno mesto i da svako misli na sebe. Jeste, hladno je, jeste da su ljudi sebični, ali postoji i nekolicina ljudi koji se malo razlikuju od drugih, a to je da sa njihovom ambicijom menjaju svet, kao da je od plastelina, oblikuju ga u nešto prihvatljivije. To je ambicija da žrtvuju sebe, deo svoje ličnosti, da daju celo svoje biće i da samog sebe transformišu u nešto veće i bolje, u veće i bolje koje nešto donosi svetu. Jer koja je inače druga svrha života nego da služi drugima.

Oni nisu idealisti, ne ganjaju nikakvu utopiju, već su realisti koji želi bolje, to su Slobodni Zidari.

Kaže se "Masons aren't made. We're born and raised" u prevodu "Slobodani Zidari se ne prave. Mi se rađamo i vaspitamo". Slobodani Zidari su slobodni ljudi na dobrom glasu, to su čestiti ljudi koji su posvećeni porodici, društvu i razvoju svoje ličnosti. To su ljudi koji su spremni da napuste svoju sferu komocije i da urade konkretnе poteze kojima bi unapredili sebe, druge i svoju zajednicu. Od nečasnog čoveka ne može postati Slobodan zidar jer on nema kvalitete u svome srcu koji bi ga vukli u pravcu svetla, u pravcu Istoka. Srce loše osobe prosto nije sposobno prihvati osnovne simbole Slobodnog zidarstva, jer on ih ne bi tumačio kako treba i ne bi mogao da ih primenjuje u svrhu ličnog razvoja. Pošto Slobodno Zidarstvo predstavlja lični razvoj, on ne teži da bude bolji od drugih on teži da bude bolji nego što je bio, a to jedino može da prihvati čisto srce koje shvata da će ceo život biti učenik ma koji stepen on postigao.

Učenja Slobodnog Zidarstva od dobrih ljudi pravi bolje, od pametnih mudrije i od izgubljenih nađene i rađa napredak i nove ideje.

Šta je to ideja to je slika koja se ocrtava u mozgu. Sve naše ideje su znači slike?

Nadalje ljudsko biće ima unutrašnju potrebu za saopštavanjem svojih misli, emocija, stavova i još mnogobrojnih svojih umnih tvorevina. U dalekoj prošlosti čovek je svoje misli izražavao govorom, kasnije pećinskim crtežima, crtežima na koži i platnu, vajarstvom, zatim je došao veliki bum u istoriji čovečanstva, pismo. Pismo je stvorilo dimenziju nezamislivih razmara, ta dimenzija se može slobodno nazvati dimenzija sjedinjavanja

ljudi, ona je omogućila da ljudi komuniciraju bez međusobnog prisustva da razmenjuju misli, ideje, zamisli. Pismo je neverovatno oružje u rukama čoveka. Posle vatre, koju je po grčkoj mitologiji čovečanstvu podario Prometej, kome li se može čovečanstvo zahvaliti na daru pisma?

Gledano u suštini, pismo je niz znakovnih formi, a te znakovne forme su ustvari crteži sa značenjem, bez obzira o kojem pismu je reč.

Kasnije se otkrila fotografija koja je još bolje mogla da dočara suštinu stvari, a u sadašnjosti se umne tvorevine izražavaju softverskim paketima koji projektuju slike iz uma na monitor ili papir.

Retrospektivno posmatrajući dosadašnje izlaganje vidi se da se sve svodi na slike. Slike počinju u našim umovima i te slike saopštavamo slikama i crtežima u pisanoj formi ili digitalnoj fotografiji, u suštini celo moderno doba ne bi bilo ništa bez slika. Ali te slike ne bi postojale za šиру javnost da nije bilo prosvetiteljstva, borbe za slobodu, borbe za nauku, demokratiju i borbe protiv dogme i borbe protiv okova. Te slike se ne bi međusobno razmenjivale među članovima Slobodnog Zidarstva u gluvoj noći. Jer da bi se stvorila slika koja vodi ka svetlu nedostaju smernice, te smernice su simboli koji nisu podložni uticaju istorije, religije, nauke, filozofije to su prosto većite istine. Ti simboli, te smernice, su univerzalni i opšte prihvaćeni u Slobodnom Zidarstvu. Među njima su šestar, ugaonik, lenjir od dvadesetčetiri cola, čekić, libela, visak i drugi alati. Alati kojima su se Slobodni Zidari služili da grade katedrale i hramove, ali oni nisu samo alati već su to i alati za ličnu izgradnju, za izgradnju ličnog prosvetljenja, za izgradnju ličnog Hrama unutar sebe. Pri Ritualnom Radu možemo posmatrati da se Hram nalazi unutar Hrama, tačnije Hram u izgradnji, što je Slobodan Zidar, a taj Hram se gradi celog života. Svakog dana 24 sata, za šta se kao simbol može uzeti lenjir od dvadesetčetiri cola i to neprekidno kao kružnica, u kontinuitetu koja se stvara šestarom.

Tek sa Hramom unutar sebe Slobodan Zidar je speman da stvori slike koje su svršishodne uzdizanju, odnosu zidanju čovečanstva.

B.R.T.

SLOBODNO ZIDARSTVO I EZOTERIJA

U svim vremenima čovjek je pokušao proniknuti u odnose „ovoga dolje“ i „onoga gore“! Teško je tumačio stvari kao poplave, potrese, požare, ljeta i zime, manjak ili višak životinja, ratove i seobe, rađanja i smrti.

Kako je prije struje nebo bilo „dostupnije“ promatraču, postepeno je čovjek počeo ili pokušao povezivati neka događanja na Zemlji, s događanjima na „nebu“! U stvari, tražio je taj odnos! I tako je nastala astrologija. Naravno, muzika, geometrija, aritmetika, logika, retorika, gramatika samo su sastavnica prve, već spomenute, kao nadogradnja naših pet čula, pet stupova i tri osnovna principa.

Da bi to čovjek mogao dosegnuti, razine razumijevanja postojanja, sve začetke 3-5-7 imao je u sebi. Valjalo ih je samo probuditi. Napornim radom, prvenstveno na sebi, uspoređujući s okolinom, donosio je zaključke, bilježio opetovane pojave i stvarao neke zakonitosti.

Za razliku od egzoternog čovjeka koji se rađa i umire, uzima sve od pojavnog života, gomila bogatstva ili živi u bijedi nemoći i umire nesretan i sam, bez obzira na veliki (ili mali) sprovod, Čovjek ezoternih principa uživa u životu, dijeli sve s bližim okruženjem, percipira i živi jedinstvo s Kozmosom i u konačnici doživjava stvari koji čovjek egzoterije niti ne može doživjeti, a kamoli shvatiti.

Egzoterija je disciplina koja uvažava i percipira samo nauk i znanost te stil života pojavnog, vidljivog svijeta.

Njena suprotnost, ezoterija, osim što živi i participira pojarni svijet, duboko ulazi u svijet nevidljivog, istražuje njegove zakonitosti te pokušava implementirati u egzoterni svijet. Naravno da je uvijek u sukobu s vanjskim svijetom, jer on funkcionira empirijski - dokazivo, za razliku od ezoternog koji djeluje razložno - intuitivno, te na razini kozmičkih zakonitosti (koje uključuju i prirodne zakonitosti pojavnog svijeta)!

Sasvim sigurno da je teško to nekome objasniti tko nema bar i malo uvida u nevidljivi svijet.

Stoga su se drevne nauke pobrinule da ovaj materijalni svijet najprije pojasne nekom simbolikom, pa nadalje alegorijom i naponsljetu mistikom.

Redovi prošlosti, kao i današnji Redovi, više ili manje tajni, prožeti su tim segmentima prezentacije znanja ezoternih zakonitosti, u većoj ili manjoj mjeri. Rijetki pokrivaju sva četiri segmenta. Uglavnom se radi o dvije ili najviše tri participacije od četiri ezoternih disciplina.

Tako je i SZ, na svim svojim razinama različito zastupljeno u uplivu u ezoteriju. Plava Loža, za koju veliki broj SZ-a tvrdi da je u njoj sadržano sve, uistinu na različitim razinama percepcije da je pregled svega što se može naučiti od sistema SZ. Naravno, razlika jest, koliko jedan učenik može polučiti dobrobiti na razini svoga ulaska u SZ i lekcija 1! Tek nakon prijeđenih visokih stupnjeva svoga Ritea, uvidjet će blagodati 1°-2°-3° i njihove duboke mistike.

Zato su i ustrojeni viši stupnjevi kako bi se Svijest pojedinca pripremila na ezoterno shvaćanje studija Reda. Dakako, ne polazi to svakom za rukom, bez obzira što je formalno dosegao najviši stupanj svoga Ritea. Zato je i organizacija bilo kojeg Reda načinjena na taj način da svi koji su u mogućnosti dosegnu najviše stupnjeve po „horizontali“ - učenjima Reda, ali samo rijetki „uhvate žicu“, kako se kaže, i uspiju proniknuti u „skrivenu vertikalnu“ Reda koja je ekskluziva samo za ezoteričare.

To svakako ne znači da su ljudi egzoterije loši, lošiji ili ne-dobri. Možda bi bilo pretendencijozno tvrditi da nije za svakoga sve, ali jednostavno je tako. Rijetki mogu naći smisao u proučavanju unutarnjih zakonitosti, jer nema vidljive dobrobiti. To se naravno, nikome ne može zamjeriti, ali bi bilo nesmotreno nešto osporavati u čemu se ne može participirati. A upravo to se i događa, kroz čitavu ljudsku povijest, osporavanje nerazumljivog ... od tzv. autoriteta! Dovoljno je spomenuti samo Zemlju kao ravnu ploču te geocentrički sustav Svetogira kao izuzetni napredak ili postotak vode u ljudskome tijelu koje izgleda skroz „čvrsto“... primjera je bezbroj, kako loše funkcioniра egzoterni svijet!

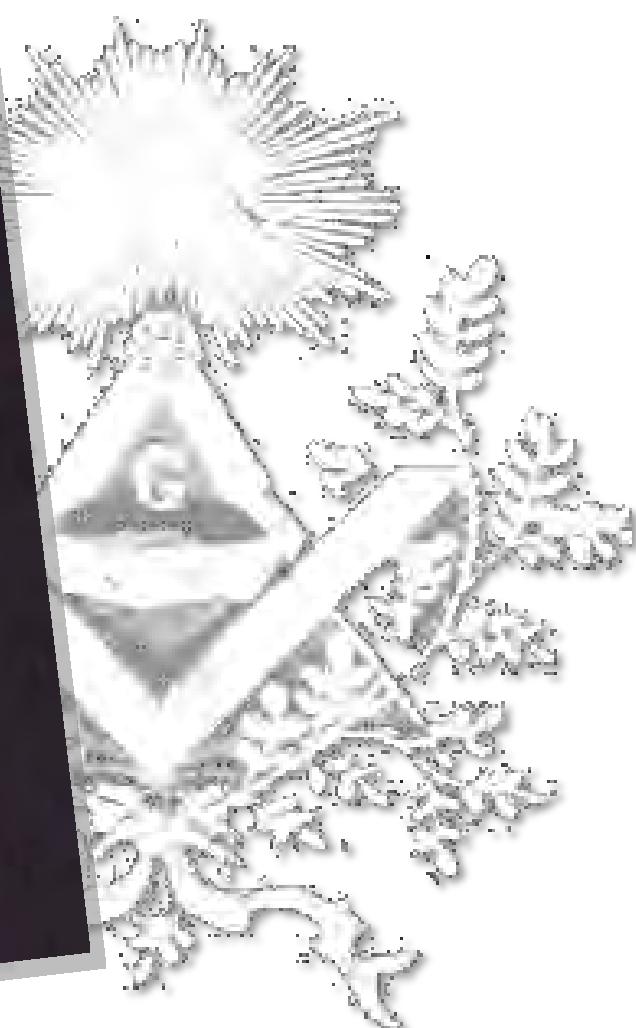
No, dolazi vrijeme kada će nekad razdvojene discipline biti ponovo ujednjene. Ljudska svijest napreduje i ponovo traži rješenja izvan dometa aktualne znanosti, kako je bilo i nekad, u vrijeme antike, kada su vidljivo i nevidljivo bilo jedno.

U SZ teško je shvatljivo tražiti razumijevanje skrivenog znanja bez poznavanja disciplina koje su dio ezoterije. Usporedba karakternih i duhovnih pojmova sa zidarskim alatima mnogima je neshvatljiva. Skrivanje u geometriju određenih zakonitosti mnogima je nerazumljivo, a to je samo 3D! Pojasnit ću, to isto kao da pijete iz čaše koja je prazna, sama forma bez sadržaja. Stoljećima tragamo za Gralom, neki za metalom, neki za sadržajem! Što, nema sadržaja, ishlapiro? Pa, to je osnovni smisao potrage, naći egzoterni Gral, a onda i ezoterni, cijeloviti. U stvari, jedno bez drugoga ne funkcioniра, nemoguće je naći

jedno, a da se ne nađe i drugo, to je osnovna tajna. Čaj bez šalice ne možeš popiti, niti sama šalica bez ičega ima smisla. Drugim riječima, draga braćo i sestre, sama forma SZ, od samih početaka, može biti zgodna, dojmljiva, dopadljiva, nekima korisna zbog poznanstva, ali bez sadržaja za ljudsku osobnost

ona je posve beskorisna u njegovom napredovanju na duhovnome Putu koji svi putujemo, neki samo formom, neki samo sadržajem, ali jako malo i jednim i drugim, što je krajnji cilj svake jedinke, shvatila to ona ili ne!

Fr M

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

SUVERENITET I REGULARNOST VL

Velika Loža se formira kad se steknu uvjeti na određenom teritoriju. Drugim riječima, tri ili više Loža na teritoriju neke države mogu oformiti VL, ako za to postoje formalni uvjeti. Zna se točno prema pravilima kako to mora izgledati; koliko Majstora, koliko članova, itd...!

No, ono što želimo proučiti jesu upravo ta pravila i taj suverenitet i ta regularnost!

Što nam ona znače i tko ih je odredio, zašto ona postoje i koji je njihov smisao?

Ako pogledamo davno u prošlost, pojmovi suverenosti i regularnosti trebali su se izboriti, najprije ratovima, očuvati vojskom, pa politikom i diplomacijom učvrstiti stečeni status te ga stalno na taj način braniti i čuvati. Dakle, neka određena struktura ljudi odlučila se okupiti oko nekakve ideje, onda to braniti, čuvati i promovirati kao svoje. Bez obzira da li se radilo o teritoriju, ustroju, ideji ili filozofiji.

Tako danas imamo ustroj raznih država diljem svijeta, a i mnoge se raspadaju, dijele, ujedinjuju upravo iz potrebe za svojom neovisnošću, samostalnošću, suverenitetom i regularnosti, po nekoj osnovi.

Slično je i u raznim znanstvenim, duhovnim, filozofskim i drugim disciplinama ljudskog djelovanja.

Dakle, sve karakteristike, gore navedene, bez obzira radi li se o teritoriju, nekoj vrsti misli ili zajednica, UMETNE su, tj. nisu prirodne, ne proizlaze iz Prirode već iz ljudskog uma i njegove potrebe za organiziranje, pa čak i vlašću! To svakako ne znači da velika većina tih formi nije dobra.

Tako je i s pojmovima koji nas ovdje direktno interesiraju, a to su regularnost i suverenitet.

Pojam regularnosti u osnovi potječe od **regule = Pravilo, propis, zakon; mjerilo; red, poredak; pravilnost, načelo koje određuje način rada**.

Iz toga se vidi da je netko, dogovorno, donio neke odrednice koje gotovo pretvorio u zakon. U slučaju SZ točno se zna što je regularnost i što se pod time misli. Dakle, sva pravila, jednom davno donesena, slijede se i danas te obilježavaju tradicijski slijed osnivača regularnih pravila kako su ih oni, doduše davno, zamislili.

Na temelju tih regula planirano je širenje, **konstituiranje** organizacije SZ diljem Svijeta, jer je naznačeno kako i na koji način u pojedinim drugim državama može doći do organiziranja regularne, ali **suverene** nove organizacije. Jedan od važnijih

dokumenata suvereno konstituiranje regularne VL je tzv. Konstitucija, no o tome negdje drugdje!

Dakle, spomenuli smo i sljedeći pojam, suverenost, jer, slijednice pravila, regula stječu pravo potvrde suverenosti, dosljednosti u slijedenju regulative prethodne regularne i suverene organizacije. Osim toga i stečena suverenost organizaciji daje također i pravo samostalnosti te autonomije u radu i djelovanju. Kada se takva nova organizacija pojavi traži i očekuje priznaje - potvrdu svoje regularnosti i suverenosti kroz kontakte i priznanja istih takvih, već nastalih organizacija i cjelina.

Dakako da je najveće i najdraže priznanje izvorne organizacije od koje je sve i krenulo, u reg. SZ je to UGLE.

Drugim riječima regularnost i suverenitet daju na važnosti i slijednosti, konkretno u SZ.

E sad, s obzirom na protok vremena od nekih tristotinjak godina, pojam suverenosti se nije toliko izmjenio koliko pojam regularnosti. Suverenost u svom smislu i sadržaju vrijeme nije toliko pregazilo ili vrlo malo, za razliku od pojma regularnosti koja se u svom smislu održava, ali u sadržaju, kako vrijeme protječe, zaostaje za razvojem društva i odnosima u njemu.

Sasvim je logično da je iz operativnog, muškog Z nastalo isto tako špekulativno, muško SZ. U povijesti patrijarhata nije bilo ništa drugo ni za očekivati. Mada sam patrijarhat za određene periode povijesti nosi veliku zaslžnost za njeno odvijanje kako u pozitivnom tako i u negativnom smislu. Takav je odnos određena zakonitost u razvoju ljudskog društva u cjelini.

Ako pratimo razvoj svih starih Redova, u njima rijetko kad ima žena. Njih ćemo naći uglavnom u religijskim zajednicama i to u podređenoj ulozi, gotovo služinčadi, kakva im je uostalom bila i u svjetovnim zajednicama. Naravno, veliki dio takvog odnosa možemo zahvaliti kržljavoj tehnologiji (za razliku od danas), kada je muškarac uistinu radio najteže poslove od lova, ratovanja do izgradnje doma. Ženi je pripadala sva ostala briga od jela, djece, vrta, staraca itd., pa je tako i nastala izreka da žena drži tri ugla u kući. Muškarac je morao priskrbiti za obitelj, hranu, robu i novac, pa je samim time stekao i „važniju i ozbiljniju“ poziciju u zajednici, koje se dakako ne želi odreći, pa ni do današnjih dana. Što je sredina primitivnija taj dominantan osjećaj je u muškarca jači. Kako su se tehnologija, znanost i umjetnost mijenjale, zastupljenost žena lagano je rasla i raste do današnjih dana kad su žene na mnogim područjima ljudske djelatnosti u najmanju ruku ravноправne s muškarcima.

No, vratimo se SZ. Neke povijesne Knjige opisuju trenutak kad su gotovo sve crkve i katedrale bile gotove, na određenim područjima, pa su neki donatori ili simpatizeri graditeljstva uspjeli steći naklonost operativnih Z i pomalo se uključiti u njihove Redove. Tako kaže dio povijesti. Upijajući zakonitosti operativnog Z kao spužvu vodu građanski je sloj, malo po malo, kako su gradnje prestajale, nauk prakse pretvorili u nauk teorije, doduše s vještom primjesom špekulacije, kako bi se prastara vještina, ne samo „prepoznavanjima“ zaštitila od „profanih“, već i svojom skrivenom Mudrošću, Snagom ritualnog prikaza i Ljepotom izvedbe, uvijek začinjali ponekom tajnom ili zagonetkom, koja bi se trebala razotkriti s napredovanjem. Dakako da su na tu podlogu dobro sjele i više i visoke društvene elite, pa i plemstvo, koje su s vremenom načinile vidno restrukturiranje i svrhu SZ 18., a pogotovo 19. stoljeća.

Takva odlična zamisao pretakanja operative u špekulativu, morala je imati savršena pravila po svim razinama. Od Ulaza u Bratstvo, prolaska kroz njega, pa sve od prelaska na Vječni Istok. Uz velike tajne.

Za ono vrijeme, bilo je gotovo savršeno. Sve važnije ličnosti 18. i 19. stoljeća teže postati dio Bratstva. Bilo je važno biti dio tog Reda.

Ako preskočimo detalje 19. stoljeća (koje ne bih iznosio, jer to nije na meni), što je to velikanu Walter Leslie Wilmshurstu zasmetalo u odnosima u Bratstvu o čemu je posvetio dobar dio svojih knjiga?

Ja bih samo napomenuo da uvaženi brat W.L.W., u brojnim knjigama skreće pažnju na „izgubljeno znanje“, tok vremena koje se zagubilo u površnoj praksi i nedovoljnim tumačenjima. Opće je poznato da se Rad po Ložama, čast pojedinima, više bavio poluprofanim stvarima umjesto duhovnim. Niti ču to opisivati, a o tome govore mnogi autori. Čak se i smisao i značenje Rituala za veliku većinu Braće totalno izgubio i završio u rutini, što dakako nije bio cilj prvih stvaraoca špekulativnog SZ već suprotno, prijenos određenim načinom svih tajni operativnog Z.

Sva sreća, kroz povijest se uvijek pojavi dovoljan broj entuzijasta i istraživača koji ponovno proniknu u tajne skrivene u ritualistici te ih spremo ponude zainteresiranoj Braći. Takav je bio i brat W.L.W., ali i ne samo to.

Krenuo je i putem razvoja svoje duhovne škole spoznaje, te početkom 20. stoljeća otvorio širom vrata zainteresiranim SZ ulazak iz špekulativnog u ezoterno SZ. Ovdje je zgodno napomenuti da je suprotno ezoternom (koje alat gleda simbolički, alegorijski te mistično) – egzoterno (koje alat gleda samo simbolički, eventualno alegorijski), o čemu će biti riječi na drugom mjestu, samo bih napomenuo da se špekulativa u svom učenju uglavnom oslanja na egzoterno, ali i religiozno, naravno do prihvatljive granice. Samo bih još kratko rekao da ezoterija traži direktni kontakt (ovisno o stupnju napretka) sa Stvoriteljem, dok egzoterne i religijske strukture to uglavnom rade preko posrednika. Opet čast velikim pojedincima.

Neminovnost je svih struktura promjena, ustvari ona je jedina „stalna“! Poznato nam je mnogo stvari kroz povijest koje nisu pratili tehnološki ili društveni napredak, već su jednostavno i doslovno otišle u povijest. Velika carstva, kraljevstva, velike ideologije, da ih ne nabrajamo. Možda ili gotovo sigurno, da su pratili trendove razvitka svoga vremena, barem bi dulje ostale, ako ne i opstale pod mudrim i zahtjevnim promjenama koje nosi vrijeme. Jedino se Religije, shvativši nužnosti trenutka i opstanka, kombinacije tradicije i promjena, teško bore da uhvate korak s vremenom.

Kako nisam kompetentan sugerirati bilo što, već samo zdravorazumski zaključiti, mislim da bi svaka organizacija morala mudro i vješto pratiti aktualne trendove te prilagođavati se njima na najbolji mogući način kako bi od tih promjena imala najveću moguću korist, a ne nepopravljivu štetu i pasti u ropotarnicu povijesti, udžbenike ili lijepo sjećanje!

Priznajem da sam dovoljno žestoko obradio ovu temu, no nadam se da će bar nekoga potaknuti da i sam promisli može li se nešto promijeniti na bolje, napraviti neki vidovit zaokret ka nečemu što će dati neki novi vjetar staroj barci.

Na kraju, iskazao bih svoje najdublje poštovanje svoj braći koji su predano radili na održanju i promicanju Bratstva u cjelini i širom svijeta od samih početaka. SZ Red sasvim je sigurno jedan od glavnih čimbenika uspješnosti našeg čovječanstva i zato mu mnogi, s pravom ili ne, teže!

Fr M

LEPOTA, LJUBAV I STRAST

U profanom svetu lepota, ljubav i strast, čine jednostavan sled koji se ponajpre vezuje za telesno: ugledati lepotu, osetiti ljubav i predati se strasti. Ali lepota, ljubav i strast nisu samo čulne senzacije. Neposvećeni intelekt, kao što znamo, uživa i u lepoti koju nalazi u umetnosti; u takvoj dijalektici nalazimo otkrivanje lepote umetnosti, ljubav prema lepom u umetnosti i strasno predavanje umetnosti, bilo da se radi o konzumnom ili stvaralačkom odnosu prema umetničkom.

A posvećeni? Onaj koji ume da gleda i u bari pored puta može videti više lepote no neduhovna bića u Ermišažu ili što jedan humorista reče: „Za pametnog čoveka, i komarac – muzikal!“. Znati gledati je znanje, jer lepota koja postoji u prirodi potiče od lepote u duši, a duša koja ume da pozna lepotu nalazi se u posvećenom. Posmatrati, pa osetiti i upoznati ono što Plotin naziva Svetlo svetla, Lepotu svega lepog i Sjaj svega sjajnog, to je put posvećenog. Lepota, sklad i svetlo se traže u sebi.

U epohi „sakupljanja znanja“, islamska klutura je sačuvala čovečanstvu najznačajnija dela klasične antike, propuštajući ih kroz prizmu sopstvenog diskursa, naročito velikih Al Farabija i Ibn Sina. Plotinove Eneade donose niz kategorija koje susrećemo i u islamskoj estetskoj misli. Otud nam je znano da Božanstvenost kao prvi uzrok, zahvaljujući Svetlosnoj potenciji, daje svetlo intelektu, univerzalnoj nebeskoj duši i ostalim nižim nivoima univerzuma. Intelektualni svet se opisuje kao blistav, plamenit i skladan, onaj koji poseduje skladne božanske forme, ideale i veličanstvenosti i od njega potiču sklad i lepota svih stvari. Zahvaljujući duhovnoj dimenziji čoveka, koja se razvija i jača učenjem, moguće je dosegnuti do lepote, kada je vera neupitna i jaka.

Tek kad razumemo poreklo lepote, možemo shvatiti ljubav prema uzvišenom. Eros, filos i agape su za drevne Grke bili tri oblika ljubavi: Eros, kao čulna ljubav, Filos ljubav prijateljstva i Agape u kojoj su Eros i Filos spojeni, i to je potpuna ljubav, ljubav prema čovečanstvu, kojoj stremimo i za koju se trudimo da je pronađemo, razumemo i osetimo.

Kako voleti, kako naučiti voleti ako znamo šta je ljubav? Gradeći hram u sebi i shvatajući da se pristupajući bratstvu nismo izopštili iz profanog sveta, već smo se obavezali da unesemo ljubav i vrlinu u svet u kome smo i do sada živeli.

Kao što oni koji proučavaju zakonitosti saobraćaja smatraju da je sve saobraćaj, tako saglasno junaku iz znamenitog dela Branka

Ćopića, možemo reći: „sve ti je, bolan, polit'ka“. Stoga, moramo se zapitati: kakvu „politiku“ voditi prema lepoti i ljubavi? Politika je odnos prema vlasti, ali ne vlasti, onakvoj kakvu najčešće doživljavamo u profanom svetu; ovaj „vlastodržac“ o kome govorimo, naime, mora vladati sobom, što je najveća mudrost u svakoj politici. Maks Veber kaže da je jedan od značajnih elemenata politike vladanja, pored osećaja mere, odgovornosti i – strast. I tu nastaje prostor za majstorstvo i veština da se da odgovor na pitanje koje i Veber postavlja: kako se vrela strast i hladna mera mogu sabit u istu dušu? Tu nam razum može biti od pomoći. Razum je korektiv, razum je čuvare, razum je onaj koji je nasuprot nerazumu. Razum se ne meša u lepotu, ljubav niti strast, jer umanjuje stepen lepote, ljubavi i strasti koji se doživljava kada ih duša otkrije ili kada pronađe put ka njima.

Razum pravi neophodnu distancu i daje meru strasti, određuje među koja deli predanost pravoj stvari od mešavine predanosti ili stranputice. Razum bira objekat strasti i održava njenu čistotu. Ako se strast pomeša sa mržnjom, nastaje zločin. Ako se pomeša sa zavišću, nastaje pohlepa. U savezu sa netolerancijom, stvara tlačitelja.

Tajna je u tačnom merenju, u izboru optimalnog intenziteta. Razum nas vodi ka lepoti, ljubavi i strasti, birajući istinito umesto lažnog, svetlost umesto tame, i određuje čvrstinu koraka kojim idemo u pravom smeru.

Pripadnost bratstvu omogućava nam da naučimo da gledamo i osećamo drugačije od neposvećenih. Omogućava nam da budemo slobodni da osetimo slast znanja posejanog u raznim ilustracijama duha iskazanog u raznim kulturama. Bratstvo nam daje slobodu da se napajamo znanjima antičke misli (u ovom slučaju Plotina, velikog helenističkog mislioca), islamske misli (kao Al Farabija) i oca moderne sociologije i jedne od perjanica liberalne misli Maksa Vebera. Sloboda koju imamo da shvatimo i budemo utoka svih izvora, omogućava nam da unapredimo sebe.

Strastveno sledeći znanja, znajući šta je ljubav i odakle dolazi lepota, gradimo hram u sebi. Neodustajno predani tom zadatku obogaćujemo život neposvećenih izlazeći iz hrama, bolji nego što unutra ulazimo. I tako svaki put, svaki, svaki put.

Rekao sam.

Brat A. M.P.

TAPIS – SWEDISH RITE

Tapis je orientiran kako stoji u loži. Mala svjetla prate službenike kao u York ritusu. Ispod njih nalaze se vtara Hrama, istok-jug-zapad. Točno kao i u našem uzdizanju i legendi o HA, naznačeno je putovanje VM HA od Ljepote, preko Snage do Mudrosti.

Dakle, ima nekoliko važnih činjenica, gdje sjedi učenik nakon prvog dijela INT? SI! Točno tamo gdje je biblija, gore-ljevo na tepihu. Uvdje učenik dobiva Riječ KSZ koja mu određuje Put. Kretanje je obrnuto od kazaljke, tj srušta se po Boazu, preko zapada , uzdiže po Jakinu, na istok. To je put majstorstva, pad i uzdizanje preko Nadira.

Ostalo je opis po alatima na putu, iza čitanja Biblije uzima se zidarski čekić i lupa po neobtađenom kamenu na sjeveru. Zapad obiljezava libela(koja sadrži visak) te kutnik, kao mjere za izradu kocke. Na jugu je mistrija i skirret, majstorski alati koji uvezuju mortom kocke tri dimenzije naznačujući četvrtu!

Na istoku je krug zatvoren, košnica i SZ simbol(šestar i kutnik) govorena o bratstvu, djelovanju i jedinstvenosti nauka!

To je jedan krug, onaj kontra je(u smjeru kazaljke) krug koji svi radimo u loži, idemo za suncem. NO, to je sasvim druga ravnina, mi je hodamo okolo tapisa kako bi obilježili i prikazali horizontalni, 2D prikaz lože, ali u stvari je ona od istoka-gore-pa na zapad, dakle okomita na tapis. Od istoka do zapada je sunčana strana, a od zapada na istok mjesecčeva strana. U ovom slučaju je jug uzdignut gore. To je 3D prikaz puta za Suncem.

Ovaj tepih-Tapis koji razmatramo, podosta zbunjuje, naročito svojim smjerom. Mada, mala svjetla predstavljaju pozitivan smjer koji poznajemo, a obod tepiha naizgled kontra smjer.

Postoje dvije opcije. Ukoliko dignemo i sjever gore, negativan smjer se pretvara u pozitivan, s time da onda „sjever“ od istoga na gore, „zapad“ se srušta na zapad, „jugide dole, a „istok“ se uzdiže na istok.

Na taj način smo poklopili naizgled dva suprotna smjera, i jednom i drugom smjeru svojstveno je da su viši stupnjevi „dole“ na mjesecčevoj strani, s tim što u drugom krugu i 3° ulazi ispodhorizonta zapada.

No, ako ostanemo pri kontra smjeru i kabalističkom padanju u Nadir i uzdizanju do Zenita, pratit ćemo taj učenički put u

„mraku“ neznanja do Nadira, na koji se nadovezuje svo znanje pomočnika 3-5-7, prolazak na svjetlo i majstorku uzdizanje u Zenit. Put na istok je građenje bratske zajednice, Loža, majstoriranje njima s Istoka te obnavljamje ciklike.

Svaki put kad želimo opisati ložu služimo se horizontalnim i vertikalnim smjerovima kako bi dobili cjelinu, kocku, a u konačnici kuglu. Svako kretanje u tim likovima treba odžavati ravnotežu, stoga i nije čudno da se pojavljuju kontra smjerovi kako bi balansirali one prve.

I tako stalno, to je osmica ili petlja, ili lemnis, kojih je dvanaest oko lože, nazvanih „jezera ljubavi“, što opet aludira na zemaljske mjeseca, ali i astrološke poveznice!

U ovom 3D prikazu Lože, bez obzira na smjerove koje smo spominjali, bilo bi zgodno nešto reći i o pojmu „trostruki TAU“ koji je simbol stupnja „Kraljevskog svoda“!

On se prokazu dvodimenzionalno kako iz točke idu krakovi lijevo-desno-gore, te su nakrajevima T prečke. Sve se nalazi u trokutu s vrhom prema gore i sve je crvene boje. To je 2D.

Da bi trostruki Tau prikazali trodimenzionalno i stavili u kocku, ishodišna točka je u samom centru iste. Okomice Taua idu u tri različita smjera a njihove prečke nalaze se na stranicama kocke, okomito na krak iz centra. Ima 6 smjerova iz centra, napred-nazad, gore-dolje, lijevo-desno, ali kombinacija je puno više i

ovise o onome što želimo prikazati ili prizvesti. To nam pak govori da uvijek postoji jedna ishodišna točka, pravila Kraljevskog svoda, a što je najvažnije, ukazuje nam da možemo konačno upotrijebiti majstorski alat Skirret na način da se „usidrimo“ u točci, oboružani alatima stupnja, krenemo u smjeru koji god želimo, pravocrno, čak i do vrhova same kocke, kojih ima, gle 8, kao simbol vječne promjene, beskonačnosti, lemnisa...jezera ljubavi, jedine vibracije koja može ispravno kreirati i stvarati. Dakako da postoji cijeli niz energija-vibracija koje mogu proizvesti kojekakve manifestacije, no uvijek treba pri upotrebi odrediti neke parametre koji su posljedica operacija. No, to ipak spada u neko drugo predavanje.

Dakle, kao neki zaključak ove analize možemo reći kako je poznavanje simbolike, njenih zakonitosti i njena upotreba, vrlo interesantna, introgantna stvar. Svaki zank, opcija mora imati svoje logičko objašnjenje, ali ne samo logičko-teoretsko , već i praktino, provedljivo. U ovakvim disciplinama ostavlja se uvijek slobodnog prostora za vlastite kreacije, koje doduće, moraju slijediti određene zakonitosti, kako bi polučile korisni rezultat, po mogućnosti ponovljiv, ali i ezoterno dokaziv. Kada bi bilo kao nekad, da se egzo i ezotorno ne dijele, vrlo je vjerojatno da bi puno lakše i brže došli i do egzoternih dokaza.

No, do trenutka kad to opet bude jedno, valja nam služiti se ovime što imamo, onim što znamo i onime što ćemo tek naučiti.

STRAHOVI

Strah, primarna emocija koja se javlja kao reakcija organizma na spoljnu ili unutrašnju opasnost, svojstvena je svim živim bićima. Kao takav, strah je neophodan za egzisencijalni opstanak jedinice i vrste. Subjektivni doživljaj straha praćen je lučenjem hormona, pre svega adrenalina i kortizola, koji biću koje je uplašeno daju gipkost, snagu, brzinu, okretnost, odnosno sposobnost za reakciju potrebnu da se opasnost izbegne, da se od nje pobegne, sačuva ili da se suoči sa izvorom pretnje. Posebno je izražen kod male dece koja reaguju vrlo slično drugim živim bićima na opasnost, na jak, nepoznat zvuk, nagle pokrete, nestanak roditelja iz vidokruga.

Međutim, sa razvojem samosvesti, kod čoveka, za razliku od drugih bića, javlja se druga vrsta straha, nastala iz čovekove sposobnosti projekcije života, budućnosti i osvećivanja proteka vremena. Taj drugi oblik straha, koji nije vezan za sadašnji trenutak i neposrednu i realnu opasnost, je strepnja. I upravo ta strepnja, potmula i opasna, stvara, kroz stres, psihičke i fizičke problem, pa i bolesti. Što smo stariji i što smo svesniji i što više imamo svest o projekciji života u budućnosti, to imamo i više raznih strepnji, dok nam se zapravo čitav život ne pretvori u zatvoren krug strepnji i strahova, manje ili više realnih i manje ili više opasnih. Manifestuje se kao subjektivno, imaginarno, neretko iracionalno osećanje uznemirenosti i ugroženosti. . Doživljaj nemoći... Nemogućnost suočavanja sa problemima, jer ih I ne vidimo jasno. Srce drhti i tuguje zbog događaja koji su neizvesni, a mogući. Postajemo drhtavi bolesnici pred demonima naše uzavrele maštice. Nerazrešeni, nevidljivi problemi iz prošlosti, iz detinjstva koje smo stavili pod tepih i potisnuli u sebe. I kako odrastamo jednu strepnju i strah zamenjujemo drugim. Umesto da se plašimo mraka, pustog mesta, šušnja, plašimo se isticanja, da ćemo izgubiti posao, da nas neće prihvati u društvu, da nećemo biti uspešni, da nećemo dovoljno zaraditi. Dakle, u strahu se susrećemo sa poricanjem onoga što želimo i čemu težimo. Pokušavamo da budemo jedna osoba ujutro, druga u podne, a treća uveče iz želje da budemo prihvaćeni i voljeni od strane nepredvidivih ljudi, zahtevnog šefa, napornog klijenta, roditelja, dece... Od ljudi koji su i sami imaju iste strahove.

Jasno je da živimo u svetu potencijalnih i neposrednih opasnosti. Postoji niz pojava kojih treba realno da se bojimo. Problem je, međutim, u tome što se preokupiranost potencijalnim opasnostima izjednačava sa aktuelnim, realnim opasnostima. Drugim rečima, mi gotovo sve posmatramo iz

perspektive straha. Živimo u kulturi straha u kojoj verujemo da su naši životi sve ugroženiji, a da će u budućnosti biti još gore. U istraživanju Paul Slovic-a (2000), u kojem se od ispitanika tražilo da procene širok izbor od devedeset izvora straha, od terorizma i vakcina, do kozmetike i džoginga, samo su za 25 rekli da je opasnost smanjena. Nasuprot rezultatima istraživanja, većina analitičara rizika tvrdila je suprotno - opasnost većine fenomena nabrojanih ispitanicima suštinski se smanjila. Paradoksalno, svet u kojem živimo (zapadni svet) je najbezbednije društvo koje je ikada postojalo. Jedno od mogućih objašnjenja je da je u doba postmoderne koju karakteriše društvena dezintegracija, strah nešto što nam je zajedničko, što nas „okuplja“ na nezdrav način. Opšteprisutna je i medijska popularizacija kulture straha kroz redovno naglašavanje da „nam je kraj blizu“, bilo zbog genetske tehnologije, mutacije virusa, globalnog zagrevanja, terorizma, pa sve do nuklearnog uništenja zemlje. U kulturi straha i rizika, svi postajemo žrtve.

Normalan strah od smrti, kao realan i neizbežan događaja za svako živo biće, je univerzalan strah koji se javlja kod svakog čoveka. Stručnjaci kažu da je on zapravo skrivena podloga svih ljudskih strahova. I taj strah se jednim delom rađa iz strepnje od sopstvenog ništavila nakon smrti. Čovek, budući da je svestan ograničenosti sopstvenog materijalnog tela, boji se tog ograničenja i zapravo ne može da prihvati činjenicu konačnog prestanka svesti, a ne materije. Životinje se smrti ne plaše, jer nemaju svest o sopstvenom nestanku u budućem vremenu, niti sposobnost projekcije budućnosti. Tokom ranog detinjstva deca nemaju jasnu predstavu o smrti. Konačan kraj života je nešto što oni teško mogu da shvate. Suočavanje sa pojmom smrti za dete postaje moguće oko desete godine.

Čini mi se da sam prvi, neinstiktivni, strah osvestila kao dete od četiri – pet godina. Mnogi, manji strahovi su nastajali i nestajali, samo je onaj glavni trajao i traje i danas, strah od smrti. Strah od gašenja sopstvene svesti. I pred zakonom su izjednačeni smrt i moždana smrt.

Kao devojčica, ležeći budna u krevetu, bila sam tužna i uplašena što će, ma kako daleko bio u tom trenutku, ipak jednom doći dan moje smrti. Pitala sam se: " Zašto? ". Rasla sam, a I dalje sam se pitala: " Zašto? ". Zašto biohemski proces koji nazivam svojim životom, jer proizvodi moju svest, mora jednom da stane? Sve nama znano u celoj vaseljeni ima svoj početak i kraj i zvezde se rađaju i umiru, ali zašto mora ljudski život, kada on jedini ima svest o svom postojanju.

I kao da život po sebi već nije dovoljno komplikovan, sa majčinstvom se sve emocije, pa naravno i strahovi, usložnjavaju i komplikuju.

Rođenje sina donelo mi je novu dimenziju općinjenosti životom. Novu ljubav, novu ushićenost ali i novi strah da se tom malom biću ne desi nešto loše i na nivou svesti i na nivou materijalnog, telesnog. I dok za roditelje kao svoje tvorce nikad nisam osećala strah do njihove starosti i bolesti, jer su za mene dugo bili svemoguća i neuništiva bića, za život koji sam ja stvorila, imala sam ogroman strah.

Kako je moj sin rastao navikavao sam se na lepotu roditeljstva kao i na strahove koje to sobom nosi. Vremenom javljala su se i neka nova pitanja poput, koliko volim svoje najbliže i koliko strahujem za njih. U tu svrhu, u svojoj svesti izvela sam ovakav eksperiment:

“Dan je lep, svetao, vidljivost je odlična. Stojim kraj autoputa koji je pust. Odjednom vidiš da putem juri ogroman kamion, a odmah zatim da tu, blizu mene, na sredini puta стоji moje dete. Kroz svest mi prolazi misao da ga mogu spasiti samo ako se bacim da bih ga gurnula ali sama, ginem. Zatim sam se upitala da li bih to učinila. Odgovor je bio, da, bez razmišljanja. Posle toga u istu situaciju sam stavljala oca, majku, sestru, svoje sestričine. Shvatila sam da bi tako isto postupila samo za sestričine.

Iz ovog krajnje iskreno proživljenog, mada zamišljenog eksperimenta, sa svojih 24-25 godina, otkrila sam koliki je strah u ekstremnim situacijama za sopstveni život ali i koji strah od ovog može biti veći. Strah da se nešto ne dogodi meni najdražim bićima koja imaju svu moju ljubav ali i koji će biti moj produžetak u vremenu kad me više ne bude.

Ne mnogo starija, dobila sam dijagnozu koja znači smrt. Dijagnozu karcinoma o kojoj u medicinskoj statistici ne postoji podatak o ozdravljenju, nego samo o mogućoj dužini preživljavanja do pet godina. Parališući šok! Zatim neopisiv strah. Parališan strahom, mozak počinje da konstruiše haotične, nerealne, nerazumne planove o mogućnosti izlečenja. Od moći belih magova, u koje do tada nikada nisam verovala, preko promene načina ishrane, ispijanja čudotvornih napitaka koji se reklamiraju svuda oko nas, do mračnih vizija budućnosti svih meni dragih osoba koji će svoj život nastaviti bez, pri čemu nisam dovodila u pitanje sopstveni stav da će njihova budućnost, neminovno, zbog mog nestanka, biti sam jad i čemer. Strah Vam određuje misli, osećaje i volju. Strah Vas sapliće, laže vas da ste u bezizlaznoj situaciji, zamci iz koje se ne može. Dan pred zakazanu operaciju. Prvi sunčani, prolećni dan. Šetam Adom sa malim sinom i suprugom. Osećan se dobro. Ništa me ne boli. Prvi put u

životu spoznajem koliko je važno to što je to tako i što mogu da poskakujem, trčim, da se smejem iz sveg glasa. Spoznajem da sam, još uvek, ja vladar svoga tela i svojih misli. Spoznajem da o dužini moga života ne odlučuje samo moja bolest, nego da o tome mogu da odlučim i ja. Ja sam, a ne moj strah i bolest, vlasnik svog života! Ja sam vlasnik svih odluka U i O svom životu! Neću da hranim bolest strahom! Odlučujem, kristalno jasnom, blistavom mišlju, kao nikada do tada: „Svakoga dana kada se probudim, a da me ništa ne boli mnogo, smećaće se iz sveg glasa, skakutaću, voleću svaku sekundu takvog stanja i neću razmišljati o tome šta će raditi i šta će biti onda kada mi bolest sve to oduzme.“ Tako živim, od operacije i zračenja, sada već skoro 23 godine.

I sada, duplo starijoj, moja najveća strepnja, koja se po reakcijama graniči sa samim nesvesnim strahom, takođe je vezana za smrt. Ali, svoje smrti se ne bojim, čak iako ona predstavlja konačnost egzistencije i u materijalnom i duhovnom smislu. Bojam se smrti drugih, meni dragih ljudi, trenutku u kome ih konačno i za sva vremena gubim, a to je najveća životna neminovnost ili neočekivana, tragična, mogućnost da izgubim nekog voljenog, mlađeg od sebe. Kako je, odavno, veliki broj onih koje sam u životu volela na večitom Istoku, moj organizam je bio prinuđen da tu strepnju i hormonske šokove potiskuje, jer ih je u relativno malom vremenskom periodu bilo previše. Telo se pobunilo i stvorilo reakciju u vidu ozbiljne bolesti, panike, koja me je godinama mučila.

Srećom, svoje strepnje sam osvestila, i sada znam šta su i kako da se protiv njih borim. Nije lako, teško je, posebno što sama strahovanja i zebnje i dalje ne prolaze i još uvek traju. Potrebno je, međutim, spasiti se od dugoročne anticipacije i naročito u teškim trenucima, i u izvesnosti onoga što kreira našu strepnju živeti što manje u budućnosti, a što više u današnjem danu, jer dobijamo ono o čemu razmišljamo i time prizivamo, želeti mi to ili ne. Ili kao bi rekao Otac Tadej „Kakve su ti misli, takav ti je život.“ A život je sasvim jednostavan. Mi ga činimo komplikovanim, jer ne vidimo stvari onakvim kakve jesu, već onakvim kakvi smo mi. Zaključci koje donosimo u strahu, ne moraju, i po pravilu nisu, ispravni.

Za svaki jednostavan dan, a još više za uspešan dan, kada se on završava, ja se zahvalim Bogu, i zamolim da mi i sledeći bude takav. A kada se strepnja pojavi, trudim se da je ne potisnem, već da je osvestim, da sa nekim o njoj porazgovaram ili da se jednostavno isplačem, ako suze naviru, a ne da ih progutam. Suočavanje sa strahom i priznavanje njegovog

postojanja vodi do hrabrosti, jer je hrabrost spremnost da se uradimo ono što želimo, a čega se ujedno i plašimo. Svaka vrsta poricanja postojanja i neprihvatanja straha, dovodi do rascpa u sопstvu.

Smrt sama po sebi predstavlja neizbežan deo života, te samo potpuno prihvatajući smrt, prihvatamo i spoznajemo život. Mnogi filozofi izdvajaju egzistencijalni smisao straha od smrti kao jedno od vrhovnih pitanja. Strah od smrti je ugrađen u našu suštinu i određuje način na koji ćemo živeti. Iskustvo suočavanja sa smrću, međutim, može da dovede do dramatičnih pozitivnih promena našeg bića – iskrenijih odnosa sa drugima, uživanja u lepotama postojanja, promene prioriteta.

Mudrost predstavlja jedan od zrelih načina prevazilaženja straha od smrti a ujedno predstavlja razvojni zadatak zrelog doba. Mudrost, između ostalog, podrazumeva sposobnost prihvatanja nepromjenjivih datosti - starenja, nemoći, smrtnosti, uz zahvalnost prema životu uživanje u generacijama koje rastu...

Ali, nemojmo prevideti, da strah može biti i početna tačka svakog rada na sebi i samim tim razvoja. Strah vam određuje misli, osećaje, volju, ponašanje, reakcije. Strah sobom blokira i ograničava prostor razmišljanja, ljubavi, odnosa u mreži života, delovanja. Zamagljuje nam tačke kontakata sa realnošću. Moramo da naučimo kako da se prema njemu postavimo. Sve na šta smo fokusirani-raste. Ako nam je fokus na strahovima, onda će oni postajati sve veći i snažniji. Kao maligna ćelija hraniće se vašim zdravljem. Uvek imamo izbor, upravo zbog ljudske svesti i svesnosti, mi imamo moć da upravljamo svojim strahovima, mislima, emocijama i reakcijama. Pitanje je samo koliko smo svesni izbora koje imamo i koje pravimo. Strah je emocija koja nas zaustavlja u našim akcijama. Kada znamo uzroke svojih strahova, tada umanjujemo njihovu vrednost, slabimo ih.

Strah je najveći neprijatelj zdravlja, fizičkog i mentalnog, i kočnica samopouzdanja koje je osnov zdravog dnevnog funkcionsanja. Svaka misao i emocija uzrokuje telesnu reakciju. Reakcije ostaju zauvek u nama zapisane, zapamćene, čak iako smo događaj koji ih je izazvao odavno zaboravili. Nagomilane rađaju bolest. Tamo gde ne funkcionišemo zdravo,

funkcionišemo sujetom, malodušnošću, besom, pohlepolom, zavisnostima, hiperseksualnošću, hedonizmom i samodovoljnošću. Produktima ili posledicama straha.

Koren samopouzdanja, samoodbrane, inicijative, stabilnosti, odlučnosti, profesionalnosti, ljubavi, zdravog uzdržavanja, celovitosti je u nedopuštanju strahu da nama ovlada.

Kako je rekao Seneka: "Nije da se mi ne usuđujemo zato što su neke stvari teške, već su one teške zato što se mi ne usuđujemo".

Koliko ćemo se "usuditi" je na svakom od nas pojedinačno. Kada osetimo da nismo u unutrašnjoj harmoniji, zapitajmo se čega se u tom trenutku plašimo. Ljudski ego je biće navike i čim se stvari ne dešavaju onako kako je ego navikao nastaje strepnja, strah, panika. Buda je rekao „Nema ega, nema otpora. Nema otpora, nema patnje.“, a po mom mišljenju svaka patnja je produkt straha.

Zato učim da prihvatom i volim samu sebe, da otkrivam i posvećujem se ciljevima zbog kojih sam stvorena i postojim, učim da se bez straha suočavam sa izazovima koje mi donosi život. Nije ni važno hoću li, za svog životnog veka, spoznati pravu svrhu svog postojanja, važno je uvesti svetlost i spokoj u svoj život i otkriti jasnoću svetlosti koja ruši strah. "Toliko je bilo u životu stvari kojih smo se bojali. A nije trebalo. Trebalo je živeti." Ivo Andrić.

Strah može biti i strast i jedna vrsta zavisnosti. Ni mnogi mudri nisu tome odoleli ("Jedina mi je strast u životu bio strah" Tomas Hobs) Može mu se reći: "Ne!". Početak borbe protiv straha ili početak otpuštanja straha, je prihvatanje. "Ja prihvatom taj moj strah". "Grlim taj moj strah". "Ulivam ljubav u njega". Prihvatanje. To sam ja i volim sebe takvu, ne stidim se. To je početak isceljenja.

Drage moje SS.: suprotstavite se strahu, oduzmite mu snagu, odgurnite ga, zalupite vrata za njim, zaključajte ih i bacite ključ.

Rekle smo!
SS.P.:L.:DANICA

POJAM ZLA

Kako i za sve, tako i za zlo, treba potražiti korijene nastanka, tj. postanka u procesu Stvaranja.

Da bi uopće opisali ovaj naš svijet, pojavan ili skriven, uvijek se koristimo metodom polariteta, dualnosti, dviju suprotstavljenih strana. Načelno, ne možemo percipirati svijet u njegovoj jednoti, već samo u polaritetu. Ako je oblačno onda je oblačno, ako je sunčano onda je sunčano. Postoji li možda, mogućnost da je i oblačno i sunčano odjednom, u isti čas? Možda poluoblačno, polusunčano...

Ako je ovdje dan, nije li s druge strane noć? A zašto nije noć i dan odjednom?

Dakle, naša percepcija je trenutna, lokalna, odnosi se i na okruženje, i na posao, i na sve naše aktivnosti. Teško možemo sagledati bilo koju situaciju „dalje od nosa“, kako se kaže. Drugim riječima, debelo smo s obje noge na zemlji. Jedna lijeva i jedna desna, jedna crna druga bijela. Uvijek se važe, u svim situacijama, pa i ovoj, da li je dobro ili nije. Što je dobro, a što nije? Tko to procjenjuje, pojedinac, pleme, narod, zakon, sud? Tko je mjerodavan? Po kojoj osnovi? Gdje smo to otišli od procesa stvaranja? Što je moral, a što dogma? Kakva je to dekadencija zakona u odnosu na prirodu? Čemu zakoni i pad u tzv. „uređeno društvo“? Zar priroda nema dovoljno zakona? Nije li „inteligencija“ i „slobodna Volja“ prouzrokovala „baruštinu zla“ iz kojeg teško da ćemo se izvući ne okrenemo li se iskonu, zakonima prirode!

Mnoštvo je ovdje pitanja, od percepcije, tradicije, religije, civilizacije i tzv. demokracije!

Zato je zgodno krenuti od početka, pa reći, što se htjelo postići materijalizacijom Kozmosa?

Za svakoga tko ima imalo mogućnosti ući u nematerijalni svijet, poznato je da su mogućnosti percepcije i kreacije dosta ograničene u odnosu na težnje „spuštajuće osobnosti“ u razvoju. Stoga Kreacija u nastajanju, težeći materijalizaciji i svim njenim mogućnostima, dozvoljava polaritetne opcije slobodne volje kako bi priskrbila razna iskustva za naredne procese kojima teži. Drugim riječima, stvarajući materijalni svijet dozvoljava „Sila stvaranja“ polaritetne krajnosti pod određenim uvjetima kozmičkih zakona (uzročno-posljedičnih), kojima se zapravo, skupljajući iskustva nedohvatljiva u nematerijanom svijetu, igra „sudbinama“ materijaliziranih svjetova.

Ovako uopćeno rečeno teško je shvatljivo, no, činjenica jest, da naš svijet iz dana u dan izgleda sve komplikiraniji i sve „neuređeniji“ koliko god se mi trudili biti bolji! Mada, od samih

početaka pisane povijesti, uvijek je bilo onih koji su bili vladari i napredni te oni potlačeni i nazadni! Tako će biti i u budućé, dok se ne uzdigne razina svijesti na razinu da imamo koliko nam treba, ne više, i da sve možemo dosegnuti ako to želimo! Ipak, ovo je rečenica za neko drugo predavanje!

I gdje je tu zlo? Pa više nego očito u strahu, pohlepi i neznanju! Neznanje je ključni moment u kreiranju straha. Strah je temelj svake pohleperazmislite, svatko na osobnom iskustvu!

Nije vam jasno? Tražite pravnu pomoć, liječničku pomoć, bilo kakvu pomoć ..iz neznanja ...koliko će me to koštati? Prvi strah. Kakav će rezultat biti? Drugi strah. I što poslije? Treći strah? Svi u procesu zarađuju, što teže pitanje, to više love!

Zašto je došlo do straha?

Pa strukture koje zarađuju na strahu plasiraju strah da bi mogle pohlepno zarađivati !

Strah od smrti, gladi, pretilosti, bolesti, ružnih zubi, grudi, stražnjice... itd., vanzemaljaca, nepogoda, bankrota, starosti, ratova, bijede, politike itd.! Na tome se zarađuje!

Zar to nije Zlo?

No, to je samo posljedica „slobodne volje“, tzv. slobodne volje! Ustvari ne radi se o volji već o želji!

Da bi razlučili te dvije stvari valja distancirati volju i želju! Volja je pozitivan proces koji teži i iniciran je višim idealima, višim ciljevima, altruizmom i općim dobrom, jednakosću među ljudima te jedinstvu s prirodom i Stvoriteljem - kozmičkom esencijom, sviješću!

Želja proizlazi iz potrebe za užitkom i moći i u većini slučajeva je ponikla iz niskih pobuda; „želim bolji auto od susjeda“... i slično!

Vjerojatno si možete oživiti vlastite želje koje baš i nisu dovele do općeg dobra, već do samo osobnog.

Nije li to zlo? Sebično zlo!

Možda to zvuči pomalo grubo, ali u suštini je tako. Spoznati možemo najlakše, ako pođemo od sebe. Tada istim principom sagledavamo i globalnu, svjetsku situaciju. Banke, ratovi, nafta, ekonomije, politika ... pod izlikom činjenja „dobra“ u želji za profitom čini se zlo! Tone raznih roba i hrane propadaju, a ljudi gladuju, hodaju goli i bolesni! Zar to nije zlo?

Niti jedna religija, niti jedan poganski pokret, čak niti jedan new age pravac ne zagovaraju nasilje iz koristoljublja. Tumačenja istih od strane pohlepnika dovode nas do ratova, stradanja i porobljavanja. To je zlo!

Nakon ovog dijela, opisa činjeničnog stanja ipak bi valjalo pogledati gdje je izvor takvoj pošasti.

Stari narodi, kroz tisućje, od istoka prema zapadu i obratno, od sjevera prema jugu i obratno, željeli su i tražili naklonost Sile koje nisu razumjeli, bogova prirode, za neke vlastite prohtjeve. Čovjek nikada, pa ni danas, čast pojedincima, nije uspio uspostaviti harmoniju s prirodom i kozmosom.

I zato je uvijek platio, direktno ili indirektno.

Ako pogledamo najbliže u mitologiju antike, uvijek ćemo vidjeti sukob dobra i zla, uvijek neki junaci pobjeđuju, doduše uz neku cijenu nad zlom! No, je li baš tome tako?

Kako se zlo može pobijediti kad ga već imamo kao tvorevinu, kreaciju ljudskog uma? Zlom? Dobrom? Nudit rat ili pokajanje i oprost, kamo to vodi?

Iz svega ovoga izvire da je zlo posljedica kreacije osobnog stava prema nečemu. Težnji tog istog sebičnog uma koji ne vidi širu sliku svojih djela već samo osobni interes. E, tu je zlo! Nema opravdanja, izdizanje osobnog interesa nad općim! Neki će reći, „a zašto on kad mogu ja“? Brži, bolji, jači, uspješniji ... kamo to

ovaj Svijet vodi?

Gotovo sve religije svijeta nalaze načina da „spuste“ zlo iz viših razina kroz „pale andeče“, njima pripadajuće demone i njihove sluge.

Teoretski, iz pozicije čovjeka, možemo raspravljati o tome da Kreator želi kroz najnižu instancu, materijalni svijet, počistiti „zmazani veš“ kreiranja, no, to je u kontradikciji sa savršenošću Kreatora koju mu pripisujemo. Dakle, ta opcija otpada.

Neki manje eksponirani pokreti i religije, na ovom tragu, zagovaraju postojanje dvoje kreatora, i dobra i zla, kao bogumili, katari i sl.

Ma to je samo izraz nemoći objašnjavanja od kuda Zlo.

Gotovo da bi se onda mogli približiti tzv. „istočnom grijehu“ i priči o jabuci, Evi, Adamu, drvetu dobra i zla, drvetu spoznaje!

Zašto istok? Zašto dan, zašto dobro i zlo, zašto spoznaja? Ovdje se ne spominje niti kao prvo jug, još manje zapad, a ni slučajno sjever! A sve je u tome sadržano.

Uistinu je u „rajskom vrtu“ i svim religijskim vrtovima, prikazana idilična slika suživota svih sastavnica tog istog vrtu. Principi iskazani kroz M-Ž odnos, prirodu, plodove i životinje, samo nam alegorijski predočavaju spuštanje energije u materijalizaciju, ali razumljivu čovjeku. Nije problem ni u androginom Adamu, ni Evi „izašloj“ iz rebra, ni plodu sva četiri elementa jabuci, na drvetu, a još manje u zmiji-zmaju, koja otvara spoznajni proces u materijaliziranom čovjeku koji bi ga trebao dovesti u krilo Stvoritelja!

Problem je u tumačenju tog procesa te stvaranju iluzije grijeha, od strane religije, kao prvo žene (napominjem da patrijarhat to obilato koristi - zlom, kroz povijest), kao drugo, zmije-auroborusa, cikličkog pratioca kreacije, te same jabuke, ploda stvaranja i „zabranjenog voća“ spoznaje.

Zar ne vidite gdje je zlo? Pa u tumačenju, čovjekovu tumačenju, ne samo kršćanstva nego i svih drugih religijskih temelja. Krivo tumačenje, neznanje, strah, pohlepa! Zlo! Zašto, pa iz interesa!

Mada, religijski segmenti kroz povijest imaju vrlo važnu ulogu u očuvanju povijesti, pismenosti, pa i kulture davnih vremena.

Nadalje, na temelju takve postavke svijeta kroz povijest, vrlo glatko se nadovezuju instituti vlasti i ekonomije! I svi u korelaciji vide svoj interes. Od pradavnih vremena do danas!

Zar je u takovu Svijetu teško postići Zlo? ...i zlo na zlo, i zlo na zlo, a sve od čovjeka!

Očito nam svako malo treba nekakav Potop! Na našoj razini to je subota, usisavanje, brisanje prašine i pranje veša! I od ponedjeljka sve ispočetka!

RAT I MIR

Osobno promišljanje o djelovanju misli na djela u karakteru individue i zajednice na temelju osobnog iskustva i promatranja drugih

Ljudi su samo ljudi, no opet, Homo homini lupus est. Zašto je to tako?

Sukobi među ljudima postoje od kada postoji ljudski rod. Sukobi poticani zbog resursa (hrana, voda, rude, drago kamenje...) ali i zbog religije ili egoistične ljubavi tj. želje za posjedovanjem. Ništa drugaćiji ratovi su se vodili i vode se unutar svake individue i to zbog istih ciljeva. Tu se Platon i Aristotel ne bi složili jer su smatrali rat prirodnim stanjem i stjecanjem imovine. Sve što vidimo u vanjskom svijetu, možemo pronaći i u sebi samima, čak i u isto vrijeme. Unutarnji ratovi su borba Duha sa Egom u cilju posjedovanja i užitka, dok u vanjskom svijetu je cilj posjedovanja i također užitka. No zaista, što zaista možemo posjedovati? Kad gledamo prema van, vidimo samo one koji imaju ono što bi mi htjeli imati i o tome se možemo uhvatiti da pričamo, a one koje nemaju ignoriramo kao da ne postoje te ih vrlo rijetko spominjemo, a i kad ih spomenemo tu ne vidimo ono što mi sami imamo. Time ne vidimo ni koliko možemo dati. Kada jedan prijatelj pita drugoga „da imaš dvije kuće, bi mi dao jednu?“ na što mu drugi odgovara „naravno, ne mogu biti u dvije kuće od jednom“. Prvi pita „da imaš dva auta, bi mi dao jednog?“. „Da, ne mogu se voziti u dva od jednom“ odgovara drugi. Prvi ponovo pita „da imaš dvije košulje, bi li mi dao jednu?“. „Ne, jer imam dvije košulje“ odgovara prvi. To je stanje profanog čovjeka i ljudskog roda. Sa druge strane imamo priču ZEN filozofije koja nas može potaknuti da nađemo altruistički, viši cilj kojem bi mi, Braća i Sestre trebali stremiti.

Lopov dolazi do male kuće na osami misleći da nema nikoga no tamo je bio učitelj. Učitelj mu kaže „ja sam siromašan i jedino što imam je ova odjeća no uzmi nju, vidim da ti je potrebna“. Lopov uzme i pobježe, a učitelj se zamislio „kakav siromašan čovjek, da sam mu bar mogao pokloniti mjesec.“.

Mi, naravno, živimo u materijalnom svijetu i imamo osnovnih ljudskih potreba te nam materija treba, no treba li nam više od naše potrebe? Mislim da se vidi tu često ego, ali i želja za sigurnošću. Onaj koji ima iskrenog brata, čak i ako dođe do rastanka ili nesuglasica, što je normalno u ljudskim odnosima, najbogatiji je čovjek na svijetu. Ako ima neiskrenog brata, da li mu treba neprijatelj?

Ono što se samo daje, često se ne cjeni se od ljudi jer nisu dobili upornošću i radom, a te bolesti nisu pošteđena ni Braća i Sestre, niti ja sam, jer smo i dalje, samo ljudi. Neki streme ka altruističkim idejama Bratstva, neki baš i ne ali imaju iskru, a alati su im dani.

Citirati ću jednog Brata (Albert Pike: „Moral i Dogma“).

„dva velika motora su Istina i Ljubav (kao visak u centru op.a.). Kada se te dvije snage kombiniraju, vođene intelektom, regulirane mjerilom Ispravnosti i Pravednosti, poticanom Voljom i Najviši se umiješa svojom silinom, a rezultat je Harmonija.“. Ako je silina iskvarena, harmonije nema, ma koliko god primarna ideja altruistička, ona ima silinu kojom je pokrenuta ali je silina postala iskvarena i više ne teče sa visina morala. Moral više ne izranya na istoku, a ideje vodilje, Ispravnosti, Pravde, Mudrosti, Razuma postaju korumpirane i podložne manipulaciji niskim strastima i željom za dominacijom i posjedovanjem. Ono što je ljudima dano ne znaju cijeniti, a dolazi i do određivanja statusa na temelju novca i titula. „Primus inter pares“, prvi među jednakima, ako se gleda kroz ugled i status, onda je to oksimoron, ako se gleda na temelju bratstva, onda je vrlina. Pomoći će koliko je to moguće u duljini moga konopa. No čak i u periodu mizerije i zanemarivanja napretka, laži, krađe i obmanjivanja što je sve temeljeno na niskim strastima, može doći (i dolazilo je) do svjetla istine no jedino kroz pročišćavanje, kroz vatru.

Borba, bilo vanjskog ili unutarnjeg karaktera je zapravo neosvještena blokada kao i stari atavizmi ego-karaktera kojega se društvo ili mi sami ne možemo riješiti jer nije problem riješen ili se ne želimo riješiti. Osvještavanjem problema je pola posla napravljen, dalje je pitanje morala i etičnosti, ali i ega pojedinca da li se želi riješiti određene osobine. U isto vrijeme to je otvaranje Pandorine kutije jer su vezane uzročno posljedičnim vezama. Rad na sebi i Borba najčešće izgleda kao Sizifov posao. Stanje kada naše negativne misli, a time i djela stvaraju raspad na unutarnjem i vanjskom planu možemo nazvati krizom. Svatko je jedini uzrok svojih iskustava i time je odgovoran za ista. Krize nas mogu naučiti mnogo ako smo sposobni učiti iz njih ili ćemo završiti u matematičkoj petlji ponavljajući konstantno isto i time

upadati u stanja žalosti, ljutnje, depresije. Takva stanja neminovno utječu i na stanje tijela kao Hrama Duha, jer je pod stresom te se razvijaju, kao manifestacija stanja, bolesti. Druge osobe mogu biti odgovorne no oni su također svemir za sebe, no pošto su i dio univerzuma osobe sa kojom imaju konflikt, dva univerzuma se poklapaju i dio su jedan drugoga. Dio su uma svakoga te se moramo zapitati što nam koja osoba predstavlja, što nas može naučiti i da li i kada treba razdvojiti univerzume. Dok sami samo prebacujemo odgovornost na druge, mi i dalje ostajemo posljedice, ne uzroci. Konflikti se ili rješavaju najboljim opcijama za sve ili se treba odmaknuti da bi zadržali mir i integritet svog vlastitog univerzuma. Put iz krize zaista vodi kroz krizu. Iskusi, osvijesti, nauči i prodi.

Buddha navodi kako poklon koji druga osoba ne prihvati ostaje onome tko poklon donosi, ista stvar je i sa ljutnjom. Ljutnja ostaje onome koji se ljuti, a to je zbog vezanosti na neku ideju ili situaciju. Pa čak i ako je osoba u potpunosti u pravu, bez obzira na gledište određenog univerzuma, individue, prema vanjskom prostoru tj. prema drugim univerzumima, a to joj se ne priznaje. To je, naravno, frustrirajuće, ali samo zbog vezanosti za određenu formu. Buddhino učenje, kao i učenja raznih majstora upravo govore o nevezanosti jer je vezanost izvor patnje, ali i davanju jer je davanje izvor sreće. Naravno, treba razmisliti i o davanju jer ako se daje da bi time se hvalili, stavljali lente i znakovlje na sebe, da bi hranili ego kako smo nekome pomogli, onda to nije pomoći, to je najodvratniji oblik trgovine jer smo nešto dali onome kome je potrebno i iskoristili tuđu nemoć da bi nešto dobili. Ako pomažemo iz čistog altruizma, ne vežući se za tu pomoć i ne tražeći ništa nazad, onda je to zaista pomoći.

Pravedan, korektni i mudar despot je dobra solucija jer će on društvo gledati kao na sebe samoga, a sebe samoga konstantno propitkivati o načinu djelovanja, o greškama, da li je mogao bolje. Namjerno koristim pojам „despot“ jer u pojedincu on označava karakter koji je nastao iz misli i time je osoba pod „vlasti“ takvog karaktera i ne može ga mijenjati dok ga ne osvijesti. Tiranin, onaj koji će iskoristavati društvo i pojedincu i koji neće imati skrupula što je već viđeno u povijesti čovječanstva. A pošto pobjednici pišu povijest, takve persone dolaze do izražaja. Što takav čovjek može naučiti druge osim da budu kao i on, tiranin koji će ispunjavati svoje vlastite niske nagone. Krađa i laž su u takvim situacijama na većoj cijeni nego jednakost, sloboda i bratstvo. Zli despot ne želi pobijediti krizu jer bi se time morao odreći onoga što je sve uzeo ili si pripisao. Jedan Brat (D.N.) je rekao izuzetno jaku tezu.

„krizu pripisuju normalnim stanju. Kriza postaje stabilnost, a stabilnost je interes istih. Tko dirne u tokove nove stabilnosti, to proglašavaju destabilizacijom“

A jedna pjesma navodi:

„Ko život vodi, u mutnoj vodi
mora sve trikove dobro da zna,
u mutnoj vodi, što mnogim godi
posebno onim sa vrha i dna.“

Ako to opet prenesemo u naše misli, svatko od nas ima neke misli kojih bi se trebali otarasiti, a u isto vrijeme te misli su odraz našeg karaktera, ali to ne želimo.

Jednak zlom despotu, tiraninu je i onaj koji nema snage održati kontrolu i stabilnost kako društva tako i sebe samoga. Zaista, prevelika strogost prelazi u sadizam, a prevelika milost u mazohizam.

Dok životinje napadaju iz straha ili zbog gladi, ljudi napadaju zbog slave, zbog strasti, zbog želje za nečim što nije njihovo i time humanizam podiže rat protiv humanizma u ime humanizma, a samo oni najmanji nastradaju kao topovsko meso. Dižu se zastave, sviraju himne, uzvikuju se bojni poklici uz bubenjeve i ratne trube. Potiče se igra emocijama, ponosno stojimo, a krv nevinih ne vidimo zbog naše zasljepljenosti raznoraznim floskulama, lažnim visokim činovima i epitetima. Tome smo kroz povijest više puta svjedočili, ali jesmo li prepoznali isto u nama samima? U našim mislima i djelima?

Misli stvaraju **djela**. **Djela** formiraju navike. Navike grade karakter. Karakter oblikuje sudbinu (Iz knjige “redovnik koji je prodao svoj ferari” – Robin Sharma). Kada razmatramo razne situacije, one izazivaju kod nas veće ili manje reakcije ovisno o našem emotivnom vezivanju za iste. Što smo više emotivno vezani, reakcije su jače. Često sebi samima stvaramo vrlo destruktivne ideje koje ispoljavamo van i time stvaramo karakter. Situacije u izvanjskom svijetu nisu ništa drugačije, štoviše, kopija su nas samih tj. našeg stanja. Ako ljudi nisu sinkronizirani, ako su vođeni niškim strastima, nepotizmom, egom, zajednica degenerira pretvarajući se u divlju horđu bez cilja i kontrole, ogreza u korupciju i teror jačeg nad slabijim ili se pravduju destruktivnim ideologijama i simbolima, fantomima prošlosti koji nagrizaju ono dobro u ljudima. Svetišta gube svjetlo mira, istine i humanosti te postaju šipile praznovjerja, netrepeljivosti, hipokrizije, predrasuda. Ako to promatramo kao u obliku naših misli, takav čovjek nema nikakav drugi cilj nego nahraniti svoj ego koji je konstantno gladan i nikad mu nije dosta. Takva osoba ne obraća pozornost na druge, krade i

preuzima zasluge, gazi po svima da bi došao do nečega što nikada neće dostići kao što ni Tantal neće ugasiti svoju glad i žeđ. Niti jedna osoba ni zajednica nije imuna na ovaj problem, pitanje je samo u kojem opsegu i osvještavanju tog problema. To je prikaz pakla gdje se ponavljaju obrasci ponašanja. To je teško stanje iz kojeg se teško može izaći ako ne postoji iskrena želja za time. No bilo kakvo negativno stanje nas može, ako smo zaista sposobni i željni, mnogo naučiti, ali samo ako nadiđemo takvo ograničenje.

Osvještivanjem blokade svjetlošću Knjige Zakona i vlastitih reakcija možemo neutralizirati naše stanje i burne reakcije će izostati jer neće imati plodno tlo da se uhvate. Ako se ideja koja je blokada osvijesti i želi se razriješiti 24' mjerilom, onda je se treba promotriti iz svakog stanja bez vezivanja za istu. Zatim je ispuniti razumom, ispravnim kutom, pri čemu će nerazumne ideje koje stvaraju strah, ljutnju, brigu, nerazumijevanje „iskičiti“, a tada ispuniti ljubavlju, razumijevanjem i oprاشtanjem. Tada se negativne ideje jednostavno nemaju više za što uhvatiti i jednostavno propadaju, a ako se kao fantomi prošlosti i vrata, što je vrlo neugodno i, onda ih se treba sa istim načinom i razriješiti. Naravno, kada se ispunji ljubavlju i praštanjem, to ne znači da nismo naučili lekciju i da ćemo se dovesti u situaciju ponavljanja istoga.

Svaka naša misao ima dva polariteta i ovisno o polaritetu ima drugačiju kvalitetu. Ono što je teško je promotriti misao prije nego što emociju povežemo sa tom idejom. Ako se sa nećime ne slažemo, da li postoji koji dio ili koji oblik sa kojim bi se složili, a da misao ostaje istog karaktera? Ako se ne složimo, da li trebamo burno reagirati ili jednostavno je razmotriti i otpustiti bez emotivnog vezivanja?

Manja slava veća sloboda. Kada bubenj utihne, razum ponekad progovori.

Kada obrađujemo kamen prvenstveno odstranjujemo velike i grube dijelove. Dijelove koje lako uviđamo i lako ih rješavamo. Puno zahtjevnije je skidati sitnije dijelove jer zahtijevaju finiji alat, finije poteze, manju, suptilniju silu djelovanja te pridavanje puno više pažnje i razumijevanja. Sada znamo kada koristiti silinu, kao Aleksandar Makedonski nad Gordijskim čvorom, ali i kada koristiti Gandhijev pasivni otpor ili Siddarthin put no svima je zajednički nazivnik - nevezanost. Sada razumijemo i

odstranjene viškove našeg djela jer iako smo prvo osvijestili, a zatim odstranili negativnost, zadobili smo iskustvo i razumijevanje. Time smo shvatili ili se bar malo približili Zakonu i Redu što nas je dovelo sigurno do užitka Slobode, Jednakosti i Bratstva. Također, učeni smo harmoniji tri principa, Mudrosti, Snage i Ljepote. Mudrosti majstora, Kralja Solomona u ideji da napravi Hram, Snage majstora, Kralja Tyra da podrži Kralja Solomona u izgradnji Hrama i Ljepote mastora, Hirama Abifa, udovičinog sina, da uzdigne Hram u svojoj veličanstvenosti. Vodimo li se tim idejama, i mi sami gradimo Hram, a tri ubojice, naše negativne misli nas testiraju.

Svi mi volimo izjave nekih velikana, učitelja, svetaca, mistika. Mnogi govore „To je govorio Buddha“, „to je govorio Isus“, „to je govorio Lao Tze“.... Zarustra, Eckhart, Hegel, Paracelzus, sv. Pavao, Pascal, Aristotel, Sokrat, Pitagora i mnogi drugi. No da li ih razumijemo ili se nabacujemo riječima nekih velikih, poznatih i zvučnih imena iz bliže ili dalje povijesti? Acta, non verba! Izjave velikana mogu podučiti čovjeka, to im je u ostalom i smisao, ako je osvijestio u raznim situacijama iste i iste možemo koristiti kao alat. Učite od velikih ljudi i njihovih poslovica. Neka vam to budu pozitivne afirmacije da bi obogatili vlastiti život, ali ne nabacujte se izjavama ako na njima nemate iskustva.

Neal Amstrong je, stavši nogom na mjesec, rekao „ovo je mali korak za čovjeka, ali veliki za čovječanstvo“. Mnogi ljudi, često neznani, su napravili male korake za čovjeka ali velike za čovječanstvo. Da li im treba dati poštovanje? Zasigurno da, no što im znači išta ako ljudi to neće koristiti za napredak? Onda imamo samo „Margaritas ante porcos“ (bisere pred svinje) jer će to ljudi zlorabit. Toliko je bilo ljudi koji su napravili male korake za čovjeka, ali velike za čovječanstvo. Takvi nam trebaju biti Braća i Sestre, muze i uzori.

Nama, kojima su dani alati i koji smo bili podučavani raditi sa njima, altruistički radimo u cilju općeg dobra. Sa tom idejom, svatko od nas bi trebao reći.

„ovo je mali korak za čovjeka, ali veliki za čovječanstvo“

Velika Zahvala Sestrama Ani i Maji Katarini na podršci, poticaju, pomoći i neizmjernom razumijevanju.

Br.D. (fr.ISMI) .. Ad Astra / Zagreb

...KARNAK
...MAY 1983
...TELEGRAM

SKRIVENA ISTORIJA TEMPLARA

Istinsku masoneriju su osnovali *Enoh i Ilij*. Nakon što su od boga primili uzvišenu moć, oni su tražili božju dobrotu i milost zarad svojih bližnjih, ne bi li im bilo dozvoljeno da prenesu ostalim ljudima znanje o svekolikosti božijoj, i o moći koju dade čoveku nad svim bićima koja okružuju božji presto. Kada im ovo bi odobreno, oni izabrali 12. podanika i nazvao ih *božjim izabranicima*. Jedan od njih, poznat vam je, zvao se Solomon. Ovaj kralj-filozof bejaše nadahnut i nastojao je da hodi putem ova dva majstora te je osnovao društvo spremno da očuva i prenese svetu tu stečenu uzvišenu mudrost. Posavetovavši se sa ostalim izabranicima božnjim, dogovoren je da svaki od njih izabere dva podanika, došavši tako do ukupnog broja od 24. pratioca među kojima je glavni bio *Boaz*. Ovih 24. pratioca tada dobiše pravo da svaki odmah izabere još 3. osobe, koje nazvao šegrtima. Tako dobismo dva vrhovna poglavara, dvanaest majstora, odnosno izabranika božnjih, dvadeset četiri pratioca i sedamdeset dva šegrti. Od ovih poslednjih potiču templari, a od jednog od tih templara, koji nađoše utočište u Škotskoj, potiču slobodni zidari kojih je u početku bilo 13, potom 33, i tako dalje. Nakon osvajanja Jerusalima, grupa od 81-og templara se vratila u Evropu, tačnije u skandinavski grad Upsalu, gde su uz blagoslov tamošnjeg biskupa osnovali prvu slobodnozidarsku ložu. Po jednoj drugoj legendi, nakon pada Jerusalima u ruke arapa, godine 1187. trojica vitezova templara su u Evropu donela izvesnu *tajnu*, koju su dobili od čuvara *Enohove, Hermesove i Solomonove mudrosti*. Njih trojica u Evropi će stvoriti novi ezoterični red, *graditelja istoka*. Kako istorija templara, koja se prepričava u akademskim krugovima nije istinita, tako ni istorija masonerije ne počinje 1717. godinom, već seže u daleku prošlost kada su stvorene prve civilizacije Sumera i Egipta. Svaki mason je upoznat sa značenjem dva "stuba", Jakina i Boaza, koja su stajala ispred ulaza u Solomonov hram. Međutim, to nisu nikakva dva "stuba", već dva čoveka koja su želela da steknu znanje o prirodnjoj i natprirodnjoj filozofiji. Kako Solomon nije prepoznao u prvom od ove dvojice osobine koje mora da poseduje pravi mason, ovaj beše odbijen i prebačen u niži rang, dok je Boaz, koji je, dovoljno srećan da prepozna značenje akcije, na božje zadovoljstvo i uz Solomonovu pomoć uspeo ne samo da očisti grubi kamen od svih nečistoća, već i da ga načini kubnim i da ga naposletku učini trougaonim, odnosno više nego savršenim. Prema običnoj masoneriji, Adoniram je ubijen, međutim oni greše po ovom pitanju. On nije bio ubijen. Adoniram je bio sin *Urabisa Rahama* i beše poznat pod imenom

Jokim. Raham, koji se bavio sujevernom kategorijom masonerije, preneo je neka znanja svome sinu. Međutim, budući da je uživao božju naklonost i zaštitu, Adoniram je doznao da Solomon poseduje znanje o superiornoj moći, kako u prirodnoj tako i natprirodnoj filozofiji, te je napustio sever ne bi li došao na jug, gde je obitavao veliki kralj. U nadi da će privući pažnju na sebe, stao je pred vrata hrama. Solomon ga je primetio i pitao šta traži, na što je on odgovorio: "Adonai." Kralj, bogom nadahnut i dirnut dubokim poštovanjem koje pokaza ovaj smrtnik izgovorivši sa tolikim samopuzdanjem ime Adonai, što je sveto božje ime, ne samo da ga je blagonaklono, toplog srca prihvatio, nego ga čak pozva da zajedno kroče u hram i, znajući da je dobro upućen u znanje o metalima, poveri mu *primarnu materiju* i promeni mu ime da ne bude više Jokim no Adoniram, što na aramejskom jeziku označava *sina božjeg*, ili *sina Rahamovog* ili onoga koji radi sa metalima. Adoniram, ponosan što beše primio ovako laskavo ime, ne uzdrža se te ispriča o tome Jakinu. Jakina on uputi u svoje znanje te ga uze za pomoćnika u svim svojim radovima. Ljubomoran na posebnu naklonost Solomonovu prema Adoniramu, Jakin poče da pokazuje mnogo nezadovoljstva i zavisti. Plašeći se da bi to moglo imati lošeg uticaja na miljenika njegovog, koga je veoma voleo, Solomon odluči da Adonirama uvede u duhovnu i natprirodnu mudrost ne bi li ga zaštitio od štetnih posledica i ljubomore. Zbog toga ga pozva da uđe u svetište hrama i otkri mu sve tajne u vezi sa svetim i savršenim *trouglom*. Tada on dobi ime Boaz, pod kojim je isplatio sve saradnike i sve šegrete. Kada hram beše sagrađen, Solomon mu dade kao nagradu kraljevstvo Tira. Sigurno se pitate: šta povezuje Solomonov hram i templare? Templari su bili posebno izabrana specijalna jedinica svog doba, sa samo jednim jedinim ciljem, pronaći blago Jerusalimskog hrama. Zato, nije slučajno što su u Jerusalimu dobili odaje iznad velikog kompleksa štala kralja Solomona, jer su verovali da se ispod njih nalaze sakrivene svete relikvije iz biblijskog doba, poput *kovčega zaveta*. Kovčeg zaveta se poslednji put pomije oko 586. godine p.n.e. kada je vavilonski kralj Nabukodonosor razorio Jerusalimski hram. U to vreme, visoki sveštenik Jerusalima je bio Hilkiah, čiji je sin bio prorok Jeremija, i koji je takođe bio kapetan hramske garde. Hilkiah je naredio da Jeremija i njegovi ljudi sakriju hramsko blago u štalama ispod hrama, uključujući kovčeg zaveta. Da bi uspešno sproveli zadatak, stvorili su elitni *Red Hrama*, po čijem su uzoru lg de Pejen i sv. Bernard od Klervoia, nakon više od 1500. godina kasnije stvorili viteški Red Hrama.

Opet, postavlja se pitanje: "kako su znali da se ispod hrama nalazi skriveno blago?" Vitezovi templari su bili rekonstruisani red hramske garde Hilkiah i Jeremije, koji je originalno stvoren davno pre 586. godine p.n.e. Tako i templari nisu stvoren famozne 1118. godine već koju godinu pre toga. Verovatno su stvoreni između 1111. i 1112. godine. Takvu mogućnost podržava pismo iz 1114. godine, koje je biskup Šartra uputio grofu od Šampanje sa preporukom da se pridruži Hristovoj miliciji. Dvor Šampanje je bio smešten u gradu Troa, koji je kroz ceo srednji vek bio poznat kabalistički centar, ali i rodno mesto gralskih romansi. Jedno od mogućih relikvija koje su templari navodno otkrili podno ostataka Solomonovog hrama je bio i sveti gral, koji se takođe odnosio na potomke gralskih porodica, Merovinge. Svi osnivači templarskog reda su bili plemenitog porekla, potomci prvosveštenika jerusalimskog hrama koji su se zvali *kohanim*. Otuda potiče simbol dva viteza na jednom konju, koji predstavlja dva sveštenička plemena, *Venijamin* i *Dan*. Dakle, svrha templara je bila tajna misija, koja je bila zasnovana na znanju koje je sa Davidovih potomaka, odnosno Isusovih, prešlo na Merovinge, a potom na osnivače templara. Templari su znali da su potomci merovinške krvi, i to objašnjava razlog njihove tajnovitosti tokom prvih devet godina svog postojanja. Konspiracija je počela još 1104. godine, tokom sastanka grofa Šampanje i mnogobrojnih plemića iz Brijen, Šomont i Žoinvil porodica. Nakon ovog sastana grof Šampanje je pošao na svoje prvo putovanje u svetu zemlju. 1114. godine je ponovio svoje putovanje, kako bi se pridružio templarima, koji su već uveliko postojali. Nakon svog povratka je cistercitskom redu donirao

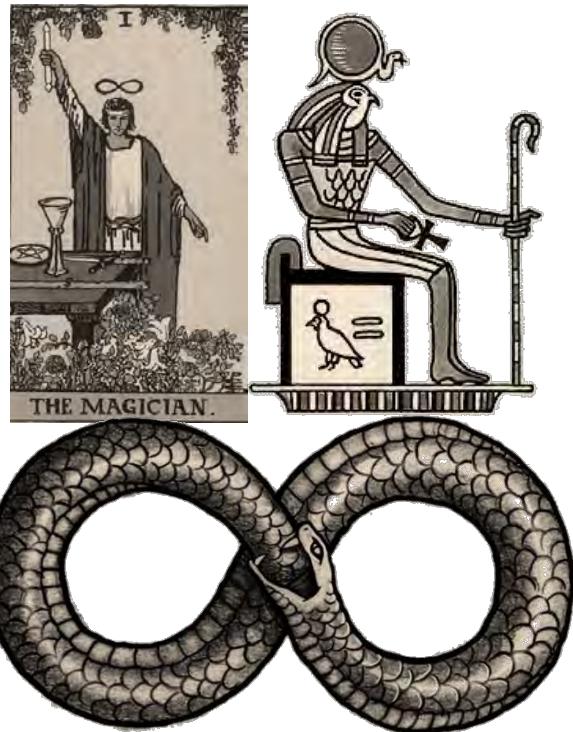
zemlju. Tokom 1127. godine, većina vitezova se vratila u Evropu, gde je sv. Bernard od Klervoa u francuskom gradu Troa inspirisao koncil, na kome je crkva oficijalno prepoznala templare kao religiozni i vojni red posvećen odbrani hrišćanstva. Zakleli su se na siromaštvo i celibat, noseći bele mantile koji su simbolizovali čistotu, sa čuvenim crvenim krstom na njemu. Kao što Merovinzi nisu šišali svoju kosu, tako ni templari nisu brijali svoje brade. Takođe, zakleli su se na tajnost, kako poslovanja reda, tako i čudne inicijacijske ceremonije, o kojoj je bilo mnogo glasina. Godine 1139. bivši student sv. Bernarda od Klervoa, papa Inočentije II, izdao je papsku bulu, u kojoj se izričito navodi da templari svoju poslužnost duguju isključivo papi, i nikom drugom osim njemu, čineći ih imunim od sekularnih i religioznih autoriteta. Templari su sa sobom u Evropu doneli novu formu umetnosti, nauke i zanata. Imali su pristup novim izumima u agrikulturi, kartografiji i navigaciji, i takođe su bili prva grupa ljudi koja je uključila magnetni kompas na svojim plovibdama. Imali su svoje bolnice u kojima su se brinuli o svojim ranjenicima, pritom koristeći ekstrate, slične penicilinu danas. Bili su majstori arhitektonskih principa, uključujući matematiku, stvorivši slobodnozidarske gilde u kojima je rođena gotička arhitektura. Tajne i tradicija masonerije upravo potiču od srednjevekovih slobodnozidarskih gildi. Slobodni zidari su usvojili templarske ideje koje su se odnosile na Solomonov hram, kovčeg zaveta, sveti gral, i alternativne interpretacije starog i novog zaveta. Takođe, od templara su preuzeli bezbroj simbola, poput lobanje sa ukrštenim kostima i lorenskog krsta. Naravno, slobodni zidari su vremenom postali okultno i gnostičko društvo, poput templara, čije tajne potiču iz starog Egipta, čak i ranije. U masonskom sistemu postoji niz stepena koji su posvećeni templarskom mitu. Vremenom su slobodnozidarske gilde evoluirale u masonske lože, u kojima se izučavalo i čuvalo znanje o tajnoj geometriji i arhitekturi, koje su templari otkrili u odajama ispod nekadašnjeg Solomovog hrama. To je rezultovalo podizanjem gotičkih katedrala širom Evrope, tokom srednjeg veka, ali i kasnije. Katedrale su bazirane na principu zlatnog preseka, prirodnom najsavršenijom matematičkom proporcijom, u koje su ugravirane tajne alhemije. Većinu gotičkih katedrala i ostalih konstrukcija su bili delo *Solomonove dece*, masonske gilde, koju je osnovao sv. Bernard od Klervoa. Sveti Bernard je bio zadužen za prevođenje tajnih svitaka čiji se sadržaj odnosio na tajnu geometriju kralja Solomona. U Francuskoj su istovremeno postojala i druga srednjevekovna bratstva poput

dece oca Subisa i dece majstora Žaka. Njihovo znanje je poticalo iz Egipta, tačnije od tajnog društva sa nazivom *Veliko belo bratstvo*, koje postoji i danas. Po legendi, ovo društvo je osnovao faraon Tutmozis III, koji je takođe stvorio i druge ezoterične redove, poput rozenkrojcera. U kasnijim vremenima, članovi ovog društva su bili samaritanski magi, vrlo bliski egipatskim terapeutima, asketskoj komuni, koja je živela u Kumranu. U Egiptu je Mojsije, tačnije faraon Akenaten, za izraelce stvorio koncept hramskog obožavanja, kada je na Sinaju podigao tabernakl. Sveštenici Egipta su preuzeли takav koncept od sumeraca. Hebrejski patrijarsi su koristili slične kamene oltare, na kojima su prinosili žrtve, nalik onima koje su koristili Noje i Abraham. Sledеći staroegipatsku praksu, Adoniram je ispred ulaza u Solomonov hram postavio dva stuba, Boaz i Jakin. Navodno je hram bio posvećen Jehovi, međutim, čini se izvesnim da je on konstruisan kako bi u skladu sa tradicionalnim običajem uključio obe geometrijske energije, mušku i žensku. Primarno je dizajniran kao kuća za kovčeg zaveta, koji su po legendi templari pronašli prilikom svojih istraživačkih misija, i odneli sa sobom na tajnu lokaciju. Templari su kopali ispod ostataka Solomonovog hrama, i kopajući su prošli kroz devet lukova ispod tla. Ispod devetog luka su pronašli kovčeg zaveta koji je bio oslonjen na stub lepote. Postoji nekoliko verzija gde su templari odneli kovčeg zaveta. Po jednoj su ga odneli u Ren le Šato, dok su ga po drugoj sakrili ispod katedrale u Šartru. Pominje se i čuvena Roslinska kapela, mada je to malo verovatno jer u to vreme ona nije ni postojala, već je sagrađena mnogo kasnije, tačnije u petnaestom veku. Najverovatnija lokacija kovčega zaveta je bila katedrala u Šartru, gde se na njenim severnim vratima, ili kapiji iniciranih, nalazi mali reljef posvećen kovčegu zaveta. Neki autori, poput Lorensa Gardnera, smatraju da se kovčeg zaveta još uvek nalazi u Šartr katedrali, samo što je u drugoj "dimenziji". Po njegovim rečima, kovčeg će se ponovo sam pojavit kada za to bude bilo vreme. Osim kovčega su pronašli spise sa rodoslovnim tablicama, ogromno blago i svetinje, ali se takođe veruje da su pronašli jedan od ulaza u podzemni svet Agarte. Bilo je tu gnostičkih jevanđelja, raznih hermetičkih spisa, kao i dokaza ko je bio Isus. Takođe su pronašli, na drugim lokacijama, još četiri svete relikvije, *koplje, mač, pehar i kamen*. Ali, čini se da je iza svih ovih redova, ezoteričnih organizacija i tajnih misija stajao jedan red, *vitezovi naše gospe od Siona ili sionski priorat*.

ANTOINE DE SAINT, 'MALI PRINC' I VIŠE 'JA'

Knjiga Mali Princ od Antoine de saint-a je prepuna alegorijskih slika razgovora unutrašnjeg, višeg Ja pisca i njega samoga kao i njegovog razvoja.

Interesantno je da na samom početku knjige on kao dijete opisuje pokušaje crtanja zmijskog cara što odrasli ne prepoznaju nego svi vide šešir. To nevjerojatno aludira na kartu maga u Tarotu, ili na egipatska božanstva sa zmijom sunčevog diska ili na zmiju Ouroboros. Sve to označava Adepta, onoga koji je ostvario kontakt sa Svetim Anđelom Čuvarem ili Višim Ja.

Razočaran nacrtao je drugi crtež gdje je zmijski car progutao slona. Čisti prikaz vremena koje guta materiju, ali i važnije od toga, ono što je bitno, oku je nevidljivo. No kome god da je to pokazivao nitko nije prepoznao crtež nego su svi vidjeli šešir.

*What's essential
is invisible to the eye.*

Kao i u drugim tekstovima u kojima autori ili njihovi prikazi dolaze u kontakt sa svojim Ja kroz san (Alisa u Zemlji čudes, Mali princ), prolazak kroz ormar (Narnijske kronike), prolazak kroz ogledalo (Alisa sa druge strane ogledala), prolazak kroz tunel (Alisa u zemlji čudes), beskrajno područje poput mora ili pustinje ili podmorje (Mali princ, Plovidba broda Zorogaza, 20 000 Milja pod morem) je prikaz prelaska u nesvesno koje buja od raznih simbola, arhetipova, raznih formi stvorenih kroz razne ideje, naučene obrasce, traume, ličnosti .

Tako vidimo da se autor, koji je sam u Sahari, budi ujutro čuvši glasić malog zlatokosog dječaka koji nije djelovao ni izgubljeno, ni gladno, ni prestrašeno. Sahara kao širok, beskonačan prostor, a glas malog princa je „glas iz pustinje“ u zoru kada se dan budi. Da to nije glas pisca koji traži razumijevanje sebe? To možemo shvatiti time što je jedino mali princ prepoznao „želi slona u zmijskom caru jer je slon velik, a zmijski car opasan.“.

Autor se trudi popraviti avion što bi moglo aludirati na njegov racio i svjesne akcije te ga zamara „okolina“ što vidimo po tome kako gubi strpljenje pokušavajući nacrtati ovcu u pijesku pri čemu mali princ stalno govori kako to nije ovca. Pijesak je nešto nestalno, nestabilno, protok vremena i sve što je nacrtano u pijesku lagano izblijedi, no u nesvesnom ima veliki značaj pošto je ta ovca (sigil) potrebna da bi pojela baobabe koji su zarazili njegov asteroid B612. Moje mišljenje je da su baobabi naučene društvene forme ponašanja i djelovanja, naljepnice, markice

kojima razmatramo druge, na temelju kojih smo stvorili lažnu sliku o drugima, predrasude. Iluzija, Maya. To se uviđa u:

„...na planeti malog princa, kao i na svim planetarnim, bilo je korisnog i štetnog

bilja. Znači, bilo je korisnog sjemena korisnog bilja i štetnog sjemena štetnog bilja. Ali sjeme je nevidljivo. Ono spava skriveno u zemlji sve dok nekom od njih ne puhne u glavu pa se probudi. A zatim, proteže i izvija najprije stidljivo, prema suncu prekrasnu malu, nevinu stabljkiju. Ako je to stabljkija rotkvice ili ruže, može se pustiti da slobodno raste koliko hoće.

Ali, ako je neka zla biljka, treba je odmah iščupati, čim je prepoznamo. A bilo je strašnih sjemenki na planeti malog princa... bile su to sjemenke baobaba. Tlo planete je bilo njime zaraženo. A baobab je takav: ako ga zapustiš, nikad ga se više ne možeš oslobođiti. Zauzme čitavu planetu. Isprobada je svojim korijenjem. Ako je planeta mala, a baobaba mnogo ona se rasprse.“

Na planeti maloga princa bilo je i drugih biljaka i ako su bile dobre, ostavio bi ih da rastu.

Mi svi imamo naučene i vlastite ideje, uvjerenja, nade i strahove. Svi imamo oznake kako su nas drugi označili i kako smo mi druge označili i tih uvjerenja se teško očistiti. Sve te ideje su zrna „nevidljiva zrna“ kako kaže mali princ, i svaka kad se odluči probuditi u nesvesnjem, počne djelovati na svjesnoj razini što izazove razne reakcije ok kojih mnoge mogu biti vrlo negativne i stvarati problem. Ako vidimo napad psa na drugu osobu i ta ideja nas toliko šokira, ona ostaje u podsvijesti i kad izade na površinu može se manifestirati kao strah od psa (bezrazložan?) ali i kao neki drugi oblik, možda fobije, možda agresivnosti. To je u Malom Princu prikazano sjemenjem baobaba ali i drugim biljkama (kvalitetne ideje).

Na planeti je narasla ruža koja je tražila od malog princa da je njeguje i štiti. To bi bio Više Ja. Mali princ bježi zbog neznanja što da radi iako mu ta ruža mnogo znači. Isto tako bježi i Kristina od Fantoma iz Operе iako ne može pobjeći. Ali isto tako pokušava razumjeti ružu i jako drži do nje. Za bijeg je iskoristio seobu ptica, a ptice su simbol slobode, simbol zraka, simbol misli, a time i simbol nestalnosti što povlači za sobom traženje koje se ogleda u knjizi.

„- Ako neko voli jedan cvijet, koji postoji samo u jednom primjerku među milionima i milionima zvijezda - to je dovoljno da bude sretan kad pogleda zvijezde. Tad će reći u sebi: "Moj cvijet je negdje тамо" ... Ali, ako ovca pojede cvijet, za njega će to biti isto kao da su mu se odjednom sve zvijezde ugasile. Zar to nije važno?!"

„(drugi cvjetovi) Pojavili bi se jednog jutra u travi i ugasili uvečer. Ali taj cvijet

je nikao jednog dana iz sjemenke koja je došla Bog zna otkud, i mali princ je brižno nadzirao stabljkiju koja nije bila slična drugima.“. Tu se uviđa razlika između raznih oblika misli, entiteta mentala ali i one najviše biti, duha, Višeg Ja. Tu vidimo i da nas svakodnevne ideje uče ali ostaju dio svakodnevice jer, uvečer cvjetovi ugasnu.

„- Treba da izdržim dvije-tri gusjenice ako želim upoznati leptire. Kažu da su leptiri divni.“. Tu govori o opasnostima različitih iskustava te ako se nadišu, uviđamo „leptire“ kao ljepotu i razumijevanje samih iskustava kojima se gradimo. Prilikom obrade grubog kamena, dijelovi leti na sve strane. Iako nas pregača štiti i dalje je to težak i naporan rad, treba izdržati (gusjenice) da bi na kraju dobili savršeno oblikovanu kocku (upoznati leptire).

Daljnja putovanja po planetima su dijelovi ljudske psihe, kao što možemo uvidjeti i kroz sefire drveta života, Kralj, hvalisavac, pijanac, biznisman, palioc fenjera, geograf, ali i planeta zemlja koja je imala mnoge navedene. Sve sa svojim manama i vrlinama.

Dolaskom na zemlju razgovor započinje sa zmijom, sa mudrošću i opasnošću, sa simbolom regeneracije, a to i sama govori:

„- Mogu te odnijeti dalje nego li ijedna lađa - reče zmija. Ona se omota oko članka malog princa, poput zlatne narukvice.

- Onaj koga dotaknem, vraća se zemlji iz koje je došao - doda zmija. - Ali ti si čist, i dolaziš sa jedne zvijezde.

Mali princ ništa ne odgovori.

- Žao mi te, tako slabog, na ovoj granitnoj Zemlji. Ako jednog dana budeš suviše tugovao za svojom planetom, mogu ti pomoći. Mogu...

- Oh! Vrlo dobro sam razumio, - reče mali princ - ali zašto uvijek govorиш u zagonetkama?

- Sve ih rješavam - reče zmija.“

Mali princ nailazi na Lisicu i Ruže. Lisica kao pojam lukavosti, prepedrenosti, lažljivosti, ali i mudrosti i zaigranosti. Ona nije pripitomljena što mali princ ne razumije, rekao bih zbog čistoće srca i neznanja. Tu sama lisica objašnjava da je pripitomljavanje, stvaranje veza. Uvidjevši ruže se rastužio jer je mislio da je njegova ruža jedina posebna, što mu kasnije lisica prikazuje da i jest upravo zbog tog odnosa sa ružom, no svatko ima svoje Više Ja koje je za svakoga individualno. Upravo mu tu, kada je shvatio individualnost, lisica, koja je također individua za sebe među

mnoštvom lisica, kaže „samo se srcem dobro vidi. Oči ne vide ono što je bitno“ kao i „Upravo vrijeme koje si utrošio na svoju ružu, nju čini tako značajnom....odgovoran si za svoju ružu.“ No tu se pokazuje i pojam prijateljstva, usudio bi se reći, bratstva.

U kontaktu sa skretničarom koji razvrstava putnike i otpravlja vlakove se vidi žurbu ljudi koji ni sami ne znaju što traže.

„Jedan osvijetljen brzi voz, urlajući poput grmljavine, zatrese skretničarevu kabinu.

- Nekud im se žuri - reče mali princ. - Šta traže oni?

- Ni sam čovjek u lokomotivi to ne zna - reče skretničar.“

Ljudi jednostavno žure bez užitka u trenutku ili razumijevanja iskustava koje su proživjeli. Mnogi tako prožive život, a da zapravo nisu ni živjeli. Samo djeca, djeca znaju što traže dok ne odrastu, tada ili će zadрžati dijete u sebi, tražiti i veseliti se svakom iskustvu ili će se pretvoriti u ljude koji jure bez cilja.

„Ništa oni ne slijede - reče skretničar. - Oni spavaju unutra, ili, pak, zjevaju. Samo djeca pritišću nos na prozor.

- Samo djeca znaju što traže - učini mali princ.

- Gube vrijeme s lutkom od krpa i ona postaje važna, ako im je uzmu, ona plaču...

- Sretni su - reče skretničar.“

Uviđamo ispraznost i supstituciju ljudi i situacija pri razgovoru sa trgovcem koji prodaje tablete protiv žedi da bi se uštedjelo vrijeme od 53 minute pri čemu se u odgovoru malog princa uviđa njegova iskrenost, dubina i mudrost. Supstitucija izvora nije izvor sam.

„Kad bih ja imao pedeset i tri uštedjene minute“, reče u sebi mali princ, "uputio bih se sasvim polako prema nekom izvoru...“

Često ljudi ne razumiju svoje Više Ja što im poručuje ili možda čak i traži od njih, no kada se dopusti da progovori otvara nam mnoge istine kojih ili nismo svjesni ili ih ne želimo priznati sami sebi. To uviđamo u razgovoru malog princa i písca dok su bili u potrazi za bunarom u pustinji. Ne zaboravimo da bunar u pustinji, u prenesenom ili izravnom značenju se odnosi na život.

„- Voda može biti dobra i za srce...

- Divne su zvijezde, i to zbog jednog cvijeta koji se ne vidi...

Ja sam odgovorio sa "naravno" i bez riječi promatrao prijevoje pjesaka na mjesecinu.

- Lijepa je pustinja - doda on...

A to je bila istina. Uvijek sam volio pustinju. Sjedneš na jednu pješčaru. Ništa se ne vidi. Ništa se ne čuje. Pa ipak, nešto zrači u tišini...

- Pustinju to uljepšava - reče mali princ - što se u njoj negdje krije bunar...

Začudih se kad odjednom shvatih to čudesno značenje pjesaka. Kad sam bio mali, stanovao sam u jednoj staroj kući, a kružila je priča da je u njoj zakopano blago. Svakako, nitko nikad nije uspio da ga nađe, a možda ga nitko ni tražio nije. Ali je to očaravalo čitavu kuću. Moja kuća je duboko u sebi skrivala tajnu...

- Da, - rekoh ja malom princu - bilo da se radi o kući, zvijezdama ili pustinji, u njima je lijepo ono što je skriveno!

- Drago mi je da se slažeš sa mojom lisicom - reče on.

Kako je malog princa počeo da hvata san, ja ga uzmem u naručje i nastavim put. Bio sam uzbudućen. Činilo mi se da nosim neko krhkko blago. Čak mi se činilo da na Zemlji nije bilo ničeg krhkijeg. Gledao sam, pri mjesecini, to blijedo čelo, te sklopljene oči, te pramenove kose, koji su drhtali na vjetru, i govorio u sebi: ja ovdje vidim samo ljsku. Najvažnije je skriveno...

I kako se na njegovim poluzavorenim usnama ocrtavao osmijeh, ja dodah u sebi: šta me najviše uzbuduje u ovom malom usnulom prinцу jest njegova vjernost cvijetu, ta slika ruže koja zrači u njemu poput plamena svjetiljke, čak i kad spava... I osjećao sam da je još krhkiji. Treba čuvati svjetiljke: svaki dašak vjetra može da ih ugasi...

Idući tako, ja u zoru otkrijem jedan bunar.“

Bunar, oaza, mjesto života.

Kraj knjige je interesantan jer se uviđa razumijevanje i mudrost malog princa, majstorstvo, adeptstvo, ali i prepoznavanje drugih: „To je isto kao sa cvjetom. Ako voliš jedan cvijet, koji se nalazi na nekoj planeti, onda je ugodno noću promatrati nebo. Tad su sve zvijezde rascvjetane.“ Ali i razumijevanje da smrt nije kraj nego samo jedan trenutak života: „Pogriješio si....Bit će ti teško. Izgledat ćeš mrtav, a, u stvari to neće biti točno... Shvaćaš me. Sviše je daleko. Ne mogu sobom ponijeti i ovo tijelo. Sviše je teško...Ali to će biti kao jedna stara napuštena kora. A stare kore nisu tužne...“

Pisac navodi: „Ljudi imaju zvijezde koje nisu iste. Za one koji putuju, zvijezde su vodiči. Za druge su samo male svjetle točke. Za učenjake su problemi. Za mog biznismena one su predstavljale zlato. Ali sve te zvijezde šute. A ti ćeš imati zvijezde kao nitko dosad...“. Svatko ima svoj jedinstveni put, svoju jedinstvenu zvijezdu, svatko je (ne)probuđeni majstor. Svatko ima zvijezde vodilje, male svjetle točke kroz koje dolazi inspiracija, često krivo shvaćena kao mašta, kod nekoga polovično shvaćena kao inspiracija, kod nekoga napuše ego do razine prozivanja bogom, kod nekoga smetnja jer su zagrezli u

materijalizam i predstavlja im samo materijalnu dobit. No sve te zvijezde šute jer nije shvaćena njihova prava bit. Samo onaj koji je shvati i prihvati će imati zvijezdu kao nitko do sada.

Na kraju, mala žuta zmija kao munja kraj njegova članka ga ugrize i mrtav pada. To mjesto je ona izvorišna točka gdje je princ došao na zemlju. Od kuda je sve krenulo no sada princ shvaća, ima iskustvo i razumije jer je postao majstor. No sve što je princ je zapravo postao i sam pisac i pisac tek na kraju sve shvaća zbog čega osjeća i tugu i radost.

Pisac poziva na buđenje drugih crtežem pejzaža pustinje gdje je upoznao princa sa značajnom izjavom „preklinjem vas da se ne žurite, nego da zastanete malo ispod same zvijezde!.... Nemojte me ostaviti tužna: pište mi brzo da se on vratio...“. Pustinja, kako je već bilo rečeno je naša podsvijest ali i stvarnost udubljivanja u nas same, ispod zvijezde koja je dio nas samih,

naše Više Ja, naša zvijezda vodilja. Da ga ne ostavljamo tužnog jer ako se on (princ) vratio, označava samo da pisac sam nije ostao sam u iskustvu majstorstva.

Princ, Pisac se vratio svojoj ruži kao majstor u potpunom skladu sa Višim Ja.

„Ako voliš jedan cvijet,
koji se nalazi na nekoj planeti,
onda je ugodno noću posmatrati nebo.
Tad su sve zvijezde rascvjetane.“

Govorio sam, Braćo i Sestre.

Fra. ISMI / Ad Astra . / Polaris + / Zagreb

PAPA, KRALJ I BANKAR

Slobodno zidarsko Bratstvo ima određena pravila po kojima uređuje svoje unutrašnje odnose i funkcionisanje, kao i svoje spoljašnje prikazivanje i delovanje. Ova pravila svaka Velika Loža definiše u svojoj Konstituciji i Statutu. Među vrlo specifičnim i dosledno poštovanim principima jeste da se o politici i religiji sve rasprave zabranjuju. Ovo Masoneriju postavlja u veoma poseban kontekst i odnos unutar i izvan sebe.

Sa jedne strane poštovanjem svih individualnih verovanja i uverenja masonerija nema namenu sama po sebi da menja. Ne postoji odrednica, niti propis kakav čovek treba da bude kao "produkt" usavršavanja kroz učenje i saznavanje onoga šta postoji sve unutar Bratstva. Imamo rituale, koji, svaki za sebe celokupnom simbolikom i temama prouzrokuju određene utiske i prenose "pouke" o stanjima, radu i alatima koji su dostupni za Spoznaju. Od početka ova Spoznaja je okarakterisana kao spoznaja o Sebi.

Svaki kandidat za prijem je upoznat sa činjenicom da se o politici i religiji u okviru lože ne raspravlja i to deluje kao podrška izboru ka stupanju u Bratstvo, te ne daje utisak prepreke. U ovome je sadržano duboko poštovanje svake ličnosti - jer koliko god da smo identični u nekim osobinama ljudskosti, toliko imamo i različitosti, koje su produkt spleta okolnosti i ličnih doživljaja kroz porodicu, društvo, kulturu, obrazovanje i sl. Politički izbor i Religioznost nisu teme koje masonerija hoće da "promeni" u ljudima. Masonerija uči ljudе kako sami da shvate sebe, sveopšte osobine, okolnosti društva i civilizacijskih odrednica, čime se lična verovanja i uverenja ili utvrđuju ili menjaju. Izbor je na svakome pojedinačno.

Zabранa (bukvalno) rasprave o politici i religiji je, naravno, dvosekli mač. Sa jedne strane ukoliko Masoni unutar svojega društva ne razmatraju teme politike i religije, a uz činjenicu i da ih pristrasnost "metalima" ne vezuje za članstvo, u tom smislu postoji vrlo pogodno usmerenje da se Slobodno zidarstvo shvati kao duhovni pokret ili pak duhovna škola. Na ovaj način sve što se doživljava i uči prilikom izvođenja masonske ceremonija ima tačno postavljenu odrednicu Samo-Spoznanje, čime ljudi, Sestre i Braća, rade na sebi - obrađujući grubi kamen, ka savremenijem obliku.... a to ne prepostavlja politiku i religiju. Sa druge strane, Masonsko Bratstvo u sebe okuplja značajan deo "elite" svakoga društva, intelektualce,

poslovne i uticajne ljude i svakome praktično zabranjuje raspravu o dve bitne teme koje dominiraju civilizacijskim i društvenim, međuljudskim odnosima. Na ovaj način se postavlja ograničenje najuticajnijim ljudima da služeći se "bratskim vezama" ostvare aktivne promene ili uticaj u ovim segmentima života. Tako, s jedne strane ovaj princip "zabrane" omogućava posvećenost duhovnosti, a sa druge predstavlja sputavanje organizovanog uticaja najspasobnijih da čine i delaju u cilju napretka čovečanstva. Ovo je sve gotovo paradoksalno, ali jeste činjenica.

Pitanje "metala" je vrlo bitno u oba razmatranja - jer želja za vlašću, posedovanjem bogatstva i drugih pogodnosti u životu, se ne spominje kao odrednica, niti osobina koju će Masonerija da razvija u ljudima. Metalu se oslobođamo i pre samog prijema, što bi (ukratko) značilo, da smo oslobođeni gramzivosti i halavosti, te da čistog srca i uma stupamo ka Spoznaji Sebe. Međutim, dobar deo članstva jeste već dovoljno situiran da o "metalima" ne brine (ali može i hoće više), za šta bratstvo koje povezuje uticajne i sposobne ljude predstavlja dobar kanal za uspostavljanje veza i saradnje među ljudima koji se prepoznaju po svojim usaglašenim prirodama. Dobar deo članstva masonske organizacije zaista i ne razmišlja o "metalima" i svesno deluje razmatrajući stvarne prirodne potrebe i mogućnosti, kako pojedinaca, tako i grupacija.

No, "metali" su u priči o politici i religiji izvestan "mediator", jer svaka aktivna politika i svaki religiozni "pokret" imaju potrebu i želju za metalima - za posedovanjem - uvek više, više... više imovine, više sledbenika. O ovome se, osim u simboličnim stepenima plave Lože, razmatra decidnije i na nekim višim stepenima, gde se inicijati podsećaju o životu Velikog Majstora koji je sa svojim sapatnicima žrtvovan upravo od strane "pape", "kralja" i "bankara" - spaljen na lomači - koja jeste uništila njegovo fizičko telo, ali ga je duhovno preporodila kao čudesnog Feniska.

Pitanje razmatranja o politici i religiji unutar Bratstva tako ima dvostruku konotaciju. Ukoliko se o tome ne raspravlja, ukoliko je to nepotrebno za Bratstvo, onda svi mogu mirne duše da se posvete Masonskoj Duhovnosti (za koju se objašnjava da nije nikakva nova religija, sa precizno jasnim razlozima za to). Čineći tako, poslušno ovom propisu, ljudi ograničavaju sebi

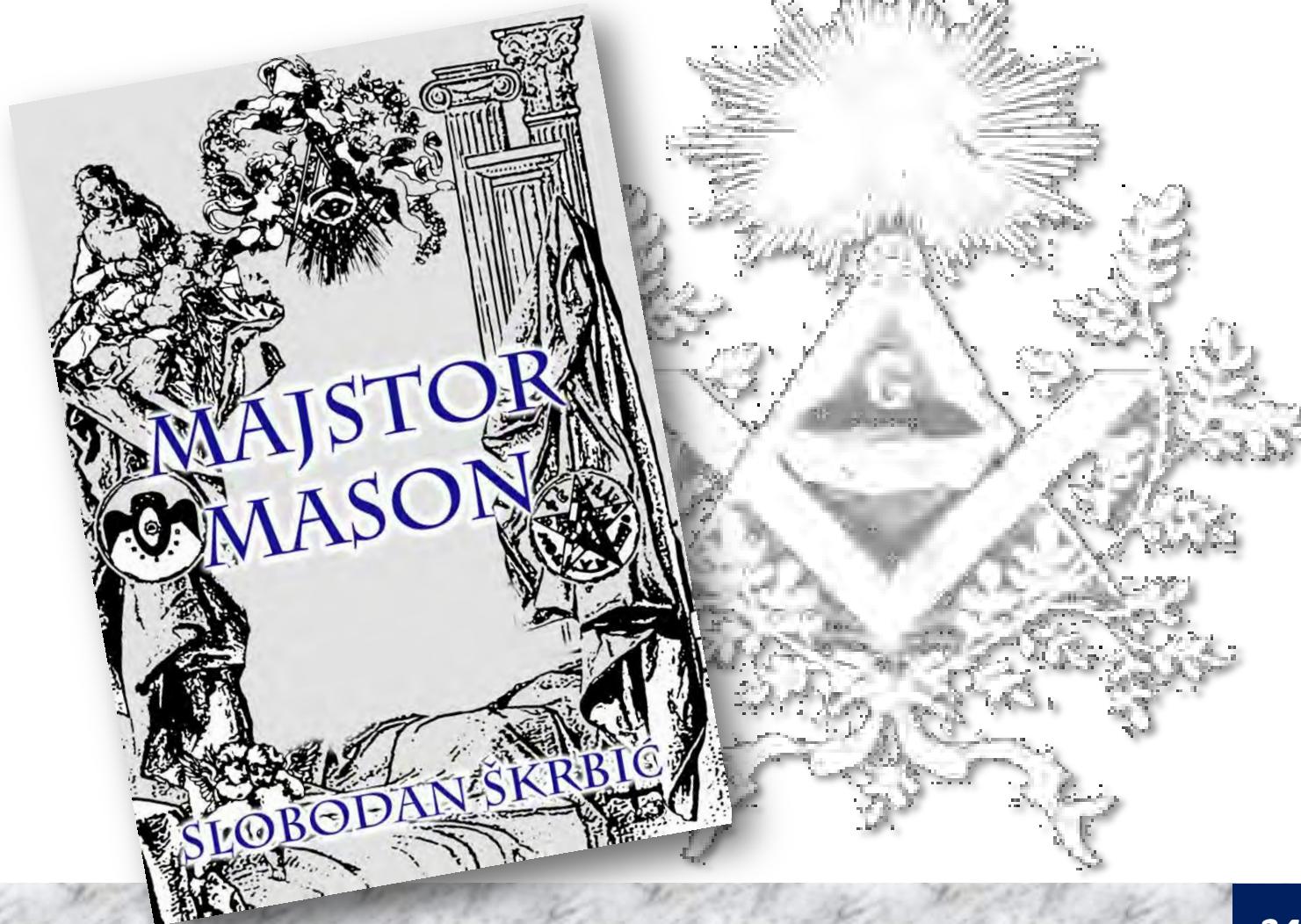
mogućnosti da budu pokretači promena, pa i samih revolucija koje bi donele dobrobit čovečanstvu. Dobronamernost se pretpostavlja kao osobina velike većine onih koi su uključeni u ovaj Bratski Lanac.

Izvesna manjima nije zainteresovana za duhovnost koju Bratstvo poseduje, već jasno, voleći "metale" koristi okolnosti za ličnu dobrobit. U okruženju ovakvih međuljudskih okolnosti bratstvo ne napreduje, već se deli, raspada i raspršuje u male koristoljubive "firme", sekete, interesne grupacije, okupljene oko uticajnijih ljudi... a ne duhovnijih. Ovo jeste jedna

od realnosti koja postoji u okruženju nekih masonskih organizacija.

Činjenica je takođe, da u onim delovima sveta gde se Bratstvo ustanovilo i učvrstilo u svojim moralnim kvalitetima i vrlinama, tu je društvo napredovalo i razvijalo se upravo i u domenima politike, religije i bogatstva.

Stoga, uticaj na politiku i religiju Bratstvo ne postavlja kao cilj i modalitet, već čini da upravo oni "dobri ljudi na dobrom glasu" postanu još bolji i da sa iskrenošću u srcu i vrednim rukama učine boljšak u svetu.

O BESMRTNOSTI DUŠE

Besmrtnost duše je stanje oslobođenosti od smrti ili uništenja, odnosno stanje večnog života, što obično označava učenje po kojem duša nadživljuje telesnu smrt. Učenje o besmrtnosti može uključiti samo preživljavanje duše shvaćene kao duhovne suštine privremeno smeštene u telu - shvatajući da je telo, sa svojim funkcijama, čulima i osobinama samo "nosač" Duše ili može uključivati uskrsnuće tela, kao u religijama hrišćana i muslimana.

Prema Platonovoj filozofiji moguće je da duša nadživi propast tela, a za Aristotela, duša je forma tela i ne može postojati bez njega kao odvojena supstancija. U platonističkim i neoplatonističkim tradicijama besmrtnost se pre vidi kao bezvremenost, gde je cilj mudrog čoveka da živi izvan vremena, a ne večno. Teorija lične besmrtnosti naglašava da bi ljudi posle sopstvene smrti živeli drugi život, odnosno nastaviti da žive večno, kao duhovi, astralna bića, forme koje putuju od sveta do sveta živeći raznolika iskustva, dok je široko rasprostranjeno verovanje u reinkarnaciju – kao kod budista i kabalista.

Neke od osobina ličnosti mogu nastaviti postojanje i nakon smrti - nečije delo, slava ili ozloglašenost, ili geni - što je jedino prihvatljivo racionalnim inteligencijama ateista.

Argumenti da je duša besmrtna uključuju metafizičke dokaze, filozofske spekulacije i razmatranja duhovnih "iskustava", moralne - koncepte da pravedni trijumfuju, a nepravedni bivaju kažnjavani - u raju, paklu ili pak u nekom od budističkih svetova ("Loka") duhova, životinja, demona, ljudi, titana i bogova, uz šta idu i empirijski dokazi - slučajevi da živi ljudi imaju iskustva sa dušama ili duhovima mrtvih, ili pak sećanja na druge, svoje ranije življene živote.

Po nekima duša može da se prenese u druge osobe, u njihova tela, ili pak da bude zarobljena u suptilnim astralnim svetovima, ili pak u objektima. Ne retko se razmišlja o živim telima ljudi, koja opstaju i nakon "odlaska" duše u neko drugo stanje ili mesto, čime se osnaže fame o "zombijima" - praznim telesinama, koji služe kao roboti i sluge onim gospodarima čija je velika moć zarobila besmrtnu dušu iz tog tela.

Nijedan dokaz iz ovih shvatanja ne uživa neko veće poštovanje među savremenim filozofima. Metafizičke dokaze

poriče "zdrav razum", materijalizam i dijalektika. Moralni dokazi više liče na puste želje i fantazije nego na dokaze, a empirijski su diskreditovani opštim nepoverenjem u "parapsihologiju" - koja je uz Ezoteriju, okultizam, "duhovnost", kao i sve religiozne koncepte, potpuno odbačena od strane naučnih racionalnih i ateističkih istraživača.

Religija je najsnažniji izvor verovanja u besmrtnost duše, a stav da je nekoherentno prepostavljati odvajanje duha i tela ostaje glavni filozofski odgovor. Međutim, mnogo manje pažnje je posvećivano pitanju zašto besmrtnost izgleda poželjna. Jedan od sigurnih uporišta za ovu želju i verovanje jeste sam strah od smrti, strah od prestanka egzistencije ličnoga Ja, nestanka identiteta sa kojim se čovek saživeo, za koji je vezan.

U ovome je bitna razlika između verovanja i uverenja tj. sigurnosti. Svako ko nije doživeo nešto može u to samo da veruje ili ne, da o tome spekuliše na osnovu svojih ličnih shvatanja, uverenja, moralnih, društvenih, kulturnih aspekata. Međutim, oni koji su "nešto" doživeli, oni nemaju dilemu, oni tačno znaju iskustvo i šta ono predstavlja. Koliko se to može odnositi na banalno ispijanje čaja, toliko se odnosi i na poimanje da je ljudska duša besmrtna.

Ni jedan ateista, skeptik, niti filozofski nastrojen naučnik, ne može razuveriti ljude da njihovo "sećanje" na iskustva koja su imali u "prošlim životima" nije stvarno, da njihova astralna putovanja ili susreti sa dušama onih koji su napustili fizička tela nisu stvarna iskustva. Ovo je daleko od banalnog spiritizma... ali je dovoljno za smeštanje u psihijatrijske ustanove i bolnice.

Jedan od preduslova za stupanje u Slobodno Zidarstvo je verovanje u besmrtnost duše, ali samo Slobodno Zidarstvo ne objašnjava ovaj "zahtev", ono pruža inicijatski put saznavanja kroz ceremonije i rituale, a celokupna Masonerija, rituali, simboli, alati i sl. su sadržaji drame duše... put inkarnacije, rođenje, život, smrt i preporada. Ideja o besmrtnosti duše podrazumeva da je ona večna - da je postojala oduvek, postoji i postojaće, te da jedan fizički i vremenski ograničen "život" nije odrednica za sve što čini tu dušu.

Čak je i Isus rekao Nikodemusu da treba da se rodi ponovo, napominjući da je Jovan ranije bio Ilij. Pitagora se sećao svojih prošlih života, bio je Etalides, Hermotimus, sećajući se štita koji je kao Euforbus nosio kada je napao Petrokla u ratu pre Troje.

Besmrtnost duše uključuje i evoluciju - na šta podsećaju masonske stepenice. Fizički život čini jedan tip materijalno-vremenskih-čulnih "stepenica" tj. procesa i stanja u jednoj inkarnaciji, ali kontinuitet beskraja podrazumeva neophodnost "trajanja" u raznolikim stanjima i "životima" koji kao stepenice vode iz nivoa u sledeći nivo.

Jedan život je ograničen prostorom i vremenom, u tome je ograničenje, a duša besmrtna, doživjava iskustva koja su stečena, kako ranije, tako i u sadašnjim okolnostima življenja. U toku jednog života se nauči malo stvari, ljudi teško shvate i same sebe, a kamoli da mogu da imaju iskustva i razumevanje mnoštva različitih aspekata koje sama duša može da stekne u celini.

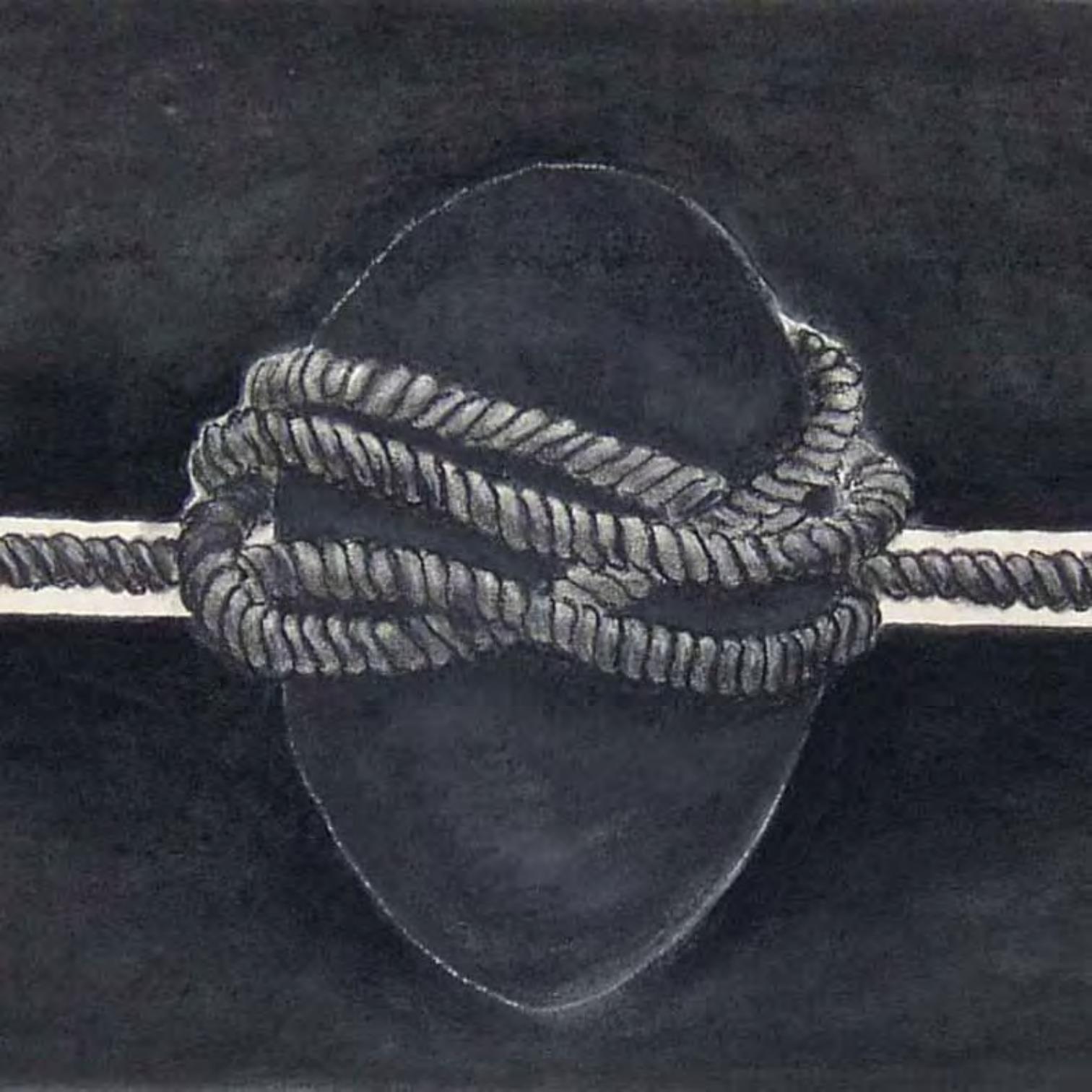
Genetika podrazumeva prenos osobnosti i "besmrtnost" u tipu informacija i sadržaja koji se prenose sa fizičkog tela na telo, na nauka ne priznaje verovanje već samo činjenice i merljive "tvari" - koje su odredljive umom i čulima. To sve je samo u domenu opšteg dijalektičkog-materijalizma.

Mason se "rađa" u Bratstvo (zajednicu duša) - u život, razvija se, uči, živi i radi, stiče iskustva, koristeći snagu, uživajući u lepoti, stremeći ka Mudrosti, potom umire i biva "uzdignut" - rađa se ponovo, nakon što su ga ljudske mane dotukle, biva povučen iz "groba" (zaborava materije) u čulno preporođeno stanje (pomoću "pet tačaka zajedništva") poimajući Izgubljenu Reč (koja je suština duhovne prirode Istinske Iskre Duše).

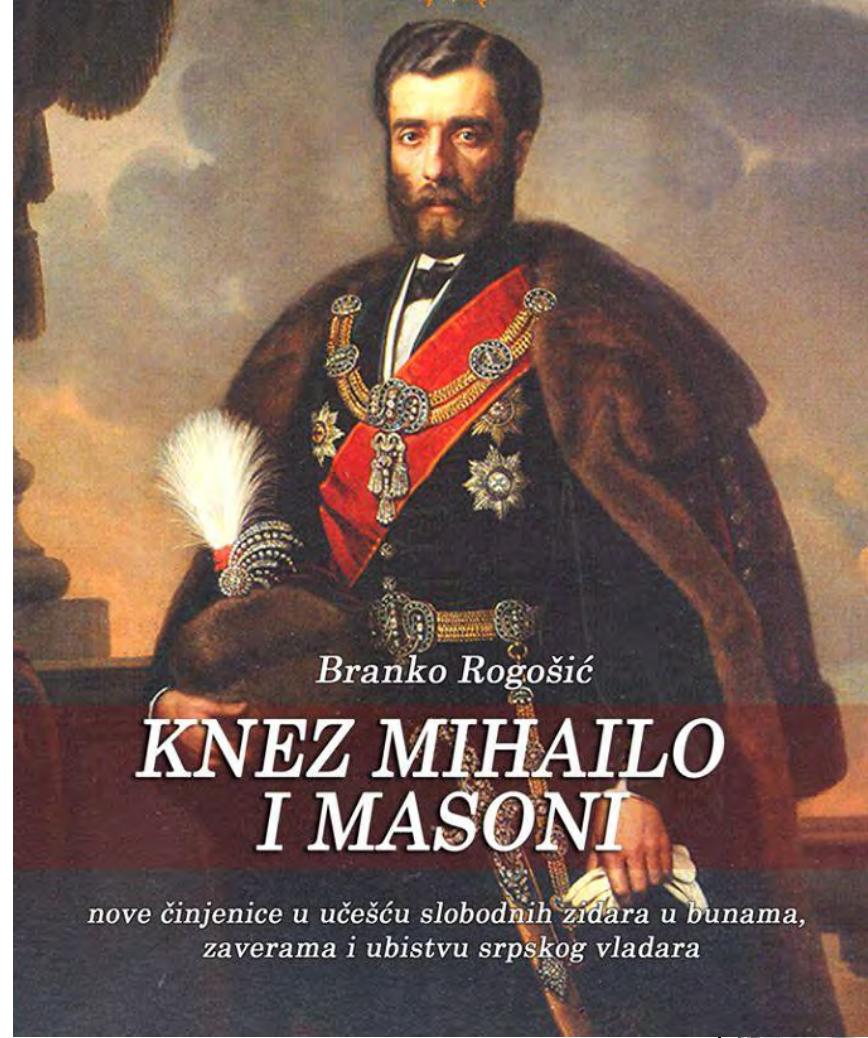
Stoga, "verujući" da je duša besmrtna, učeći od Slobodnog zidarstva, učestvujemo u Misteriji Beskraja, u evoluciji Spoznaje, u kontinuumu svesnosti koja se razvija i sagledava sve potencijale i mogućnosti Beskraja. Kako onda da tuguješ za umrlima, pokojnicima koji su tu bili, doduše nama dragi - oni su samo otišli dalje ka sticanju novih saznanja u domenu besmrtnosti svoje duše. Kako razmatrati ljudsko zlo, nemaštinu, patnju, torturu, mane i bolesti, kada su to emanacije privremenih stanja koje doživjava kako pojedinačna duša, tako i čovečanstvo u celosti - a sve u beskrajnom sledu Spoznavanja, Spoznaje sebe?

U svemu ovome vlada Red nad Haosom - Hierarchy prirodnih i duhovnih zakona, akcije i reakcije, karme, koji određuju uslove i okolnosti kojima besmrtna duša napreduje u vis, ka "Središnjoj sobi", ka konačnoj misterioznoj Iluminaciji, u kojoj poput Enoha ide sa Bogom.

Edicija: MASONERIJA U SRBIJI

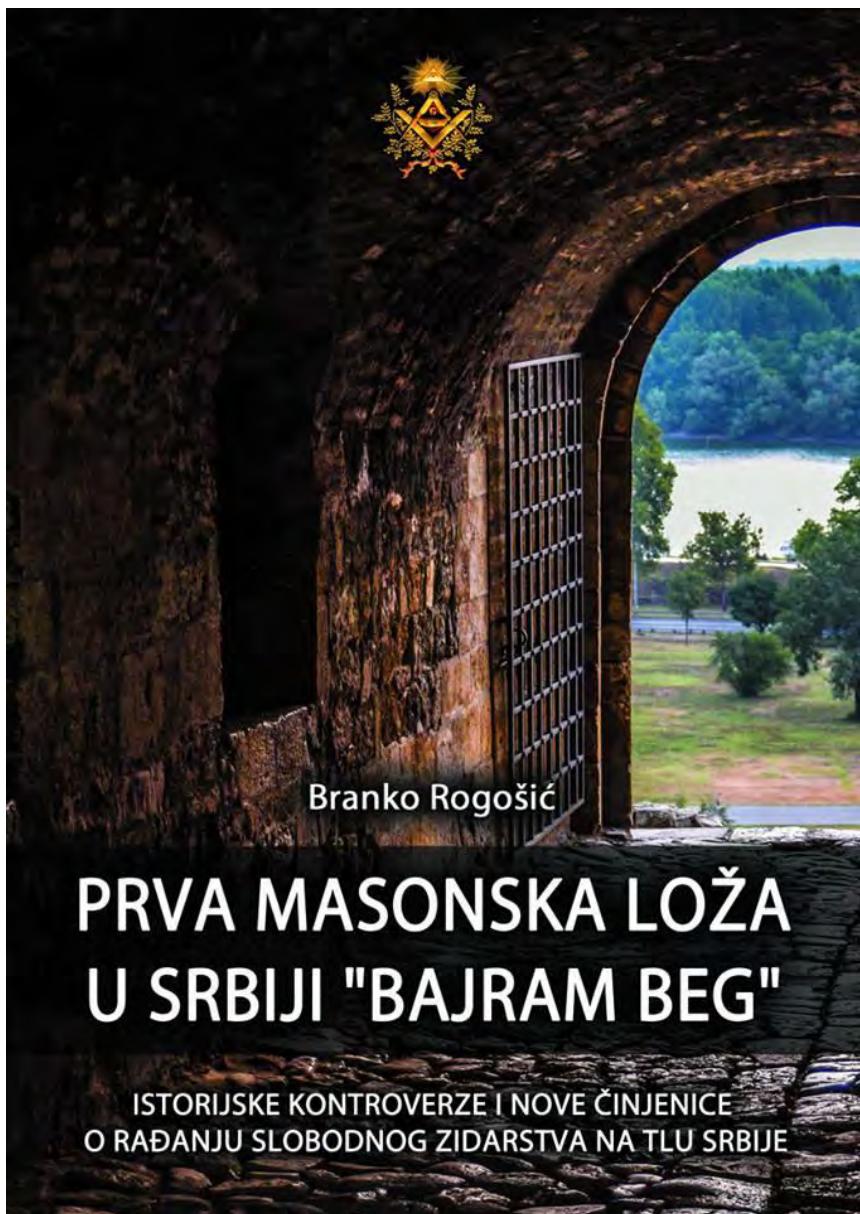
Branko Rogošić

KNEZ MIHAIRO I MASONI

nove činjenice u učešću slobodnih zidara u bunama,
zaverama i ubistvu srpskog vladara

Nove činjenice o učešću slobodnih zidara u bunama, zaverama i ubistvu srpskog vladara tako ne postoje nikakvi dokazi da je knez Mihailo bio mason, većina srpskih masonske publicista ga "učlanjuje" u slobodnozidarsko bratstvo, pozivajući se na bliske odnose srpskog vladara sa italijanskim revolucionarima i masonima Garibalbijem i Macinijem.

U ovoj knjizi se srpskoj javnosti prvi put prezentuju transkripti sa sudske suđenja knezu Aleksandru Karađorđeviću u Budimpešti, koji dokazuju da je u zaveri učestvovao i "nekij" nemački baron, koji je prethodno službovao u Beogradu kao konzularni kancelar Pruske. Međutim, kada to "uklopimo" sa podacima iz tajnih nemačkih policijskih arhiva (takođe prvi put objavljenih u Srbiji), u kojima je taj baron označen kao mason, i to član beogradske lože "Ali Koč", situacija postaje znatno zanimljivija, a razlozi koji su doveli do još uvek nerazjašnjenoj topčiderškog atentata - makar za njegosu jasniji. Fascinantna biografija barona Ludviga fon Zabarta, pruskog mineraloga i botaščara, revolucionara, kockara, ruskog špijuna, diplomata, nosioca turorskog ordena, novinara, industrijalca, lovača na miraz, prevaranta i beogradskog masona, daje nove podatke o srpskoj masoneriji sredinom XIX veka, i pokazuje koliko toga još uvek ne znamo o slobodnozidarskom pokretu na našim prostorima. Međutim, baron Zabart nije jedini mason koji je srpskom knezu radio o glavi! Četvorica beogradskih masona su ga 1842. svrgnula sa prestola nakon čega je 17 godina proveo u izgnanstvu. Po austrijskim izvorima, kneza su 1868. pištoljima i mačetama ubila dvojica masona. Analiza ličnih odnosa kneza Mihaila sa ondašnjim srpskim, ali i evropskim, masonima takođe ukazuje da međunarodni srpski vladar nije pripadao masonskom bratstvu. Čini se da će istorija srpske masonerije morati da doživi ozbiljnu rekonstrukciju.....

KNJIGA KOJA OTKRIVA NAJBOLJE SKRIVANU
TAJNU IZ ISTORIJE SRPSKE MASONERIJE

Ime prve masonske lože na tlu Srbije do danas je bilo nepoznato, ili možda namerno "zaboravljeno". Jedan slučajno pronađeni članak iz bečkih novina od pre jednog veka otkriva ime ove lože, ali ukazuje i na dugo prečekivane kontroverze koje otvaraju ključno pitanje - da li je ova loža uopšte i postojala? Iako se njen delovanje smatra nesporno "činjenicom", kritička i nepristrasna analiza ukazuje na mogućnost da je reč o veštotočnom "spinu" srpskih masona sa kraja XIX veka, koji su želeli da slobodno zidarstvo vežu za najsvetlijе trenutke srpske istorije, i tako promene nepovoljan stav javnosti prema "farmazonima".

O postojanju lože "Bajram beg" ne postaje iole relevantni istorijski izvori, a u transformaciji jedne "urbanе legende" u istorijsku činjenicu učestvovalo je pet zanimljivih istorijskih ličnosti: otac srpskog tabloidnog novinarstva, srpski premijer, prvi srpski masoneolog, istoričar akademik i nezvanični "PR" srpske masonerije.

Edicija: MASONERIJA U SRBIJI

Branko Rogošić

PRVI SRPSKI MASON GROF GUNDULIĆ (1711-1774)

Veliki Majstor prve slobodnozidarske lože
u Habsburškoj monarhiji "Aux trois Canons" u Beču

Najzad imamo priliku da saznamo ko je zaista bio prvi srpski mason. Dugo se smatralo da je to bio izvesni Sigismund Dominik Gondola (Gundulić), ali se ta prepostavka pokazala netačnom. Prvi mason, a pritom i Veliki Majstor prve austrijske lože, biskup, dekan Teološkog fakulteta u Beču, Teutonski vitez, plodni pisac, prijatelj careva, kraljeva i najznačajnijih nemačkih masona tog doba... - bio je jedan drugi grof Gundulić.

HRONOLOGIJA SRPSKOG SLOBODNOG ZIDARSTVA

Istorijska Slobodna Zidarstva u Srbiji je još uvek obavljena gustim velom misterije i predstavlja nedovoljno istraženu oblast koja čeka nove masonologe, naoružane znanjem i strpljenjem. Iako se postojanje prve beogradске lože, kojoj se do skora ni ime nije znalo (beogradski masonolog Branko Rogošić je nedavno otkrio da se loža zvala "Bajram beg"), smatra nespornom činjenicom, realnost je drugačija. Ne postoje nikakvi relevantni istorijski izvori da je ova loža stvarno postojala, i malobrojne informacije se zasnivaju isključivo na usmenom predanju. Takođe, uprkos brojnim naznakama, nisu pronađeni nikakvi dokazi da je Dositej Obradović bio Mason. Sa druge strane, Loža "Ali Koč" je neopravdano stavljena u drugi plan, iako se radi o loži o kojoj su svetski mediji 19. veka pisali više nego o svim kasnijim srpskim ložama zajedno. Izuzetan značaj ovoj loži daje podatak da je pripadala drevnoj grani "orientalne masonerije", koja se smatra nedostajajućom karikom koja spaja pred-hrišćansku sa modernom zapadnom Masonerijom. Pored mnoštva istorijskih ličnosti, počasni članovi ove lože bili su i nemački car i turski sultan, što će uskoro biti objavljeno u knjizi "Misteriozna beogradска loža Ali Koč".

Pitanje pripadnosti srpskih vladara Masonskom Bratstvu je takođe neistraženo. Dugo se smatralo da je knez Mihailo Obrenović pripadao Bratstvu. Međutim, novopronađeni podaci (publikovani u knjizi "Knez Mihailo i masoni" Branka Rogošića) o učešću srpskih MASONA u atentatu na ovog srpskog vladara bacaju drugačije svetlo na ovu značajnu temu. Dugogodišnje prijateljstvo kralja Petra I Karađorđevića sa francuskim generalom i Velikim Majstorom Veličke Lože Francuske Polom Penjeom još uvek čeka dokazima podržana ozbiljna istorijska objašnjenja, kao i navodno učešće MASONA u ubistvu njegovog sina kralja (a možda i masona) Aleksandra Karađorđevića.

Još uvek nije u celosti rekonstruisan ni celokupni spisak srpskih MASONA u periodu 1876-1940, a posebno spisak članova Lože "Svetlost Balkana". Prvi srpski učeni policajac Tasa J. Milenković je početkom 20. veka objavio inicijale 10-ak članova "Svetlosti Balkana", koje ne nalazimo na spisku 44 poznata člana ove lože.

Indikativan je podatak da su gotovo svi najpoznatiji predratni jugoslovenski istoričari bili pripadnici Slobodnozidarskog Bratstva (Vladimir Čorović, Viktor Novak, Ferdo Šišić, Vasilij Popović, Dragoslav Stranjaković, Stanoje Stanojević, Milan

Prelog...), ali da uprkos nalogu VLJ nisu uspeli da sačine bilo kakav koliko-toliko kompletan i relevantan prikaz razvoja istorijata Masonerije na našim prostorima.

Ni razvoj savremene srpske Masonerije nije obrađen na adekvatan način. Mnoštvo podeštenih velikih loža koje ne priznaju jedne druge, podela na "englesku" i "francusku" liniju, nedovoljno razumevanje pojma regularnosti i različit pogled na događaje u poslednjih 25 godina, čak i obaveštenima otežavaju razumevanje aktuelne situacije u srpskom Slobodnom Zidarstvu.

Kratak hronološki pregled razvoja srpskog Slobodnog Zidarstva je skromni pokušaj razjašnjenja određenih nedovoljno poznatih podataka iz prošlosti i sadašnjosti srpske Masonerije.

1785 - navodno osnovana Loža "PROBITAS" (Poštenje) u Petrovaradinu, pored Novog Sada. Po novopronađenim podacima mnogo je verovatnije da je reč o samo još jednoj "masonske legendi" kojima obiluje istorija srpskog Slobodnog Zidarstva.

1793 - osnovana prva "turska" loža u Beogradu pod imenom "BAJRAM BEG", koja je okupljala Turke, Srbe, Cincare i Grke (Hadži Mustafa-paša, Janko Katić, Petar Ičko...). Međutim, najnovija istraživanja, tokom kojih je i otkriveno ime ove lože, ukazuju na brojne kontroverze, pa i realnu mogućnost da ni ova loža nije postojala!

1836 - umire mitropoliti Stratimirović (1757-1836), koji je sa episkopom Josifom Jovanovićem Šakabentom (1743-1805) bio od 70-ih godina 18. veka član osječke lože "Vigilantia" (Budost).

1742-1842 - 100-nak Srba masona su bili članovi masonske lože na teritorijama današnje Austrije, Mađarske, Hrvatske, Češke, Slovenije, Nemačke, Francuske, Rumunije, Italije, Crne Gore, Poljske, Ukrajine, Amerike, Meksika... O velikom broju ovih "masonske prvoboraca" do danas nismo ništa znali, iako se radi o najumnijim i najmoćnijim Srbima XVIII veka. Ova istorijska nepravda će uskoro biti ispravljena objavljinjem trotomne studije "Prvi Srbi masoni" iz pera Branka Rogošića.

1842 - osnovana Loža "ALI KOĆ" u Beogradu koja je ostvarivala široku međunarodnu saradnju sa Braćom iz Nemačke, Mađarske, Rumunije, Francuske... Njeni članovi su bili Turčin slovenskog porekla Ismail Čolak Mehmedović - vrhovni šeih bektاشиског reda, čeh František Zah - pravnik, obaveštajac i srpski general, Toma Vučić Perišić - srpski vojvoda i ustavobranitelj, Poljak Leopold Moravjecki "Moro" - obaveštajac i francuski konzul u Bosni, Jevrej Jozef Šlezinger - osnivač prvog srpskog vojnog orkestra i kompozitor prve srpske opere, Srbin Nikola Šopović - trgovac i tvorac prvog srpskog ekonomskog programa, Cincar Guta Bodi - trgovac i rodoljub, Nemac Ludvig fon Zabart - diplomata, revolucionar i industrijalac, Francuz Šarl Aren - profesor, Sima Milutinović "Sarajlija" - najpoznatiji rodoljubivi srpski pesnik 19. veka i mnogi drugi. Počasni članovi ove lože, koja je pripadala drevnoj grani orijentalne masonerije i radila do 1867. godine, bili su i pruski princ, a kasnije nemački car Vilhelm I, turski sultan Abdul Azis i drugi poznati Evropljani tog doba, što Ložu "Ali Koć" čini jedinstvenom u celokupnoj istoriji svetskog Slobodnog Zidarstva.

1848 - osnovana loža u Nišu, koja je radila pod zaštitom beogradske lože "Ali Koć".

1870 - osnovana loža "EGALITAS" (Jednakost) u Vršcu koja je radila do 1879. i imala 70-ak članova

1873 - u Beloj Crkvi osnovana Loža "ZUM FELS DEN WAHRHEIT" (Pri steni istine), koja je radila pod zaštitom Simboličke Velike Lože Ugarske.

1875 - osnovana loža "LIBERTAS" (Sloboda) u Novom Sadu koja je dve decenije radila pod zaštitom Velikog Orijenta Ugarske.

1876 - u Beogradu osnovana "italijanska vojnička loža" čiji su članovi bili dobrovoljci Garibaldinci. Osnovana loža "Svetlost Balkana". Osnovana "divlja" - samostalna loža u Užicu, koja je, po nekim svedočenjima radila sve do 1890. godine.

1877 - uneta Svetlost u Ložu "SVETLOST BALKANA" osnovanu krajem 1876. Članovi ove lože bili su Jovan Antula - trgovac i poslanik, Hajim S. Davičo - konzul i književnik, Božidar Bodi - bankar i publicista, Jovan Đaja - profesor i ministar, Mićo Ljubibratić - vojvoda i vođa ustanka u Hercegovini, Dragutin Milutinović - inženjer, projektant zgrade Železničke stanice u Beogradu i sin pesnika Sime Milutinovića Sarajlije, Svetomir Nikolajević - profesor i premijer, Petar Ubavkić - rodonačelnik

srpskog vajarstva, Mihajlo Valtrović - profesor i akademik i mnogi drugi najviđeniji Beograđani tog doba. Koristeći međunarodne masonske kontakte Loža "Svetlost Balkana" je prikupila znatna sredstva kao pomoć srpskoj vojsci u oslobođilačkim srpsko-turskim ratovima. Ova značajna loža, koja je radila pod zaštitom Velikog Orijenta Italije, obustavila rad krajem decembra 1882. godine. Iste godine osnovana je i Loža "THALES" u Zrenjaninu, pod zaštitom Velikog Orijenta Ugarske.

1881 - Početkom oktobra osnovana Loža "SRPSKA ZADRUGA" u Beogradu, koja je pod zaštitom Velikog Orijenta Italije radila do 19.12.1882. Njeni članovi su bili Emilijan Josimović - profesor i prvi srpski urbanista, Miloš Cvetić - glumac, Đoka Milovanović - slikar i profesor, Mihajlo Vujić, profesor i ministar, Svetomir Nikolajević, Laza Paču...

1883 - osnovana Loža "SLOGA, RAD I POSTOJANSTVO" u Beogradu, koja je, sa kraćim prekidima, radila sve do 1940. godine. Tokom godina, kroz ložu je prošlo preko 150 članova: Milan Aćimović - advokat i ministar unutrašnjih poslova, Juraj Demetrović - ministar u više vlada, Velizar Janković - ministar privrede, Milivoje Jovanović - ministar socijalne politike, Dušan Letica - ministar finansija, Tihomilj Marković - advokat i guverner Narodne banke, Spasoje Piletić - ministar narodnog zdravlja, Ljubomir Tomašić - predsednik Senata Kraljevine Jugoslavije i Grand Komander Vrhovnog Saveta Jugoslavije, Dragiša Vasić - advokat, akademik i ideolog četničkog pokreta...

1889 - u Zemunu osnovana loža "STELLA ORIENTALIS", koja je 1896. premeštena u Pančevo. U narednih 20-ak godina u masonskim klupama ove lože sedelo je oko 130-oro Braće.

1890 - krajem godine u Beogradu osnovana najznačajnija srpska masonska loža "POBRATIM", koja je sa dvogodišnjim prekidom (1903-1905) radila do 1940. godine. Između više od 220 članova, ovom prilikom pomenućemo sledeću Braću: Jovan Aleksijević - dugogodišnji urednik "Neimara" i Veliki Sekretar VLJ, Jakob Bajloni - industrijalac, Stanislav Binički - kompozitor, Damjan Branković - industrijalac i Veliki Besednik VLJ, Aleksandar Deroko - arhitekt i akademik, Andra Đorđević - ministar, Jovan Jovanović "Pižon" - ministar inostranih dela, Kosta Kumanudi - gradonačelnik Beograda i ministar, Aleksandar Mišović - ministar šuma i rудarstva, Stevan Mokranjac - kompozitor, Momčilo Ninčić - ministar inostranih polova i predsednik Lige Naroda, Arhimandrit Platon, Đorđe Vajfert - industrijalac, guverner Narodne banke, Veliki Majstor VLJ i Grand Komander VSS... Ove

godine objavljen je i prvi novinski tekst u kome se govori o istoriji srpskog Slobodnog Zidarstva (u "Malim Novinama" od 25. i 26. maja 1890, članak "Slobodni Zidari - Predrasude").

1892 - osnovana Loža "NEMANjA" u Nišu. Objavljena prva masonska knjiga na srpskom jeziku: Svet.(omir) Nik.(olajević) - "Slobodno Zidatstvo i žena".

1893 - objavljena prva knjiga na srpskom jeziku u kojoj se (između ostalog) govori o istoriji Masonerije u Srbiji i na Balkanu: Sr.(eten Stojković) - "Slobodno Zidarstvo, njegov cilj i principi, njegova sadašnjost i prošlost: pisma Brata Sr. jednom neposvećenom prijatelju".

1897 - u Somboru osnovan venčić "PHILANTROPIA", koji nakon unošenja Svetlosti 1908. menja ime u "Jövendő", da bi od 1921. radila pod imenom "BUDUĆNOST".

1903 - u Vršcu osnovana Loža "AURORA", jedna od najbrojnijih loža na teritoriji Srbije. Do 1940. kroz ložu je prošlo više od 200 članova.

1909 - u Beogradu osnovana Loža "UJEDINjENjE" koja je do 1914. radila pod zaštitom Velikog Orijenta Francuske. Članovi lože bili su Leon Deko - francuski ambasador u Srbiji, Ljubomir Jovanović "Ljuba Čupa" - novinar i crnorukac, Vasa U. Jovanović - industrijalac i sekretar Ministarstva narodne privrede, Milan Milovanović - pukovnik, Božin Simić - pukovnik, ambasador i crnorukac, Kosta Stojanović - naučnik i ministar, Bogoljub Vučićević - policijski komesar i crnorukac... Početkom marta 1909., uz pomoć Vrhovnog Saveta Rumunije, u Beogradu je osnovano prvo telo viših stepena ŠRDP - Kapitel Ružinog Krsta "Srbija" (loža 18. stepena ŠRDP).

1910 - osnovana Loža "ŠUMADIJA" u Beogradu, pod zaštitom Velike Lože Hamburga, i čiji su članovi bili: Jovo Banjanin - senator, Andra Dinić - kasacioni sudija i poslednji Veliki Majstor VLJ, Tihomir Đorđević, akademik i prvi srpski etnolog, Bogoljub Jevtić - premijer i ministar, Dragutin Kojić - ministar u više vlada, Mihajlo Konstantinović - dekan Pravnog fakulteta i ministar, Gustav Krklec - književnik, Fran Kršinić - vajar, autor spomenika Nikolji Tesli ispred Tehničkog fakulteta, Vojislav Kujundžić - lekar, osnivač rotarijanstva i afirmator kremacije, Živojin Lazić - ministar unutrašnjih poslova i ban Vardarske banovine, Dimitrije Magarašević - ministar prosветe, Mileta Novaković - dekan Pravnog fakulteta, Jovan Tanović - direktor i glavni urednik

"Politike"... Tokom 30 godina rada kroz ovu značajnu srpsku masonsку ložu prošlo je oko 150 članova. Iste 1910. godine osnovana je u Subotici Loža "STVARANjE" (Alkotas) koja je do 1924. radila pod zaštitom Velike Simboličke Lože Ugarske, a zatim pod zaštitom VLJ. Ova loža je bila jedna od najbrojnijih u Srbiji (oko 190 članova) i okupljala je privredni i intelektualni krem severne Vojvodine.

1911-1915 - U Vojvodini je radilo nekoliko slobodnozidarskih venčića, koji zbog Prvog svetskog rata nisu izrasli u lože: "SVET" (Világ) u Zrenjaninu, "STRaŽARSKA VATRA" (Őrtűz) u Bačkoj Palanci, "ŽIVOT" (Elet) u Beloj Crkvi i "NEPOKOLEBLIVO" (Rendületlenül) u Novom Sadu

1912 - Osnovan VRHOVNI SAVET SRBIJE (VSS). Svetlost u ovo najviše masonsko telo uneo je predstavnik Vrhovnog Saveta Grčke J.S.E. Cefalas. Za prvog Suverenog Velikog Komandera izabran je Đorđe Vajfert. Vršioci ostalih dužnosti bili su: Svetomir Nikolajević - Zastupnik Velikog Komandera, Jovan Aleksijević - Veliki Kancelar Generalni Sekretar, Milutin Perišić - Veliki Govornik, Dimitrije Janković - Veliki Blagajnik, Petar Šrepović - Veliki Arhivar, Manojlo Klidiš - Veliki Majstor Ceremonijala, Petar Pačić - Veliki Kapetan i Dimitrije Mijalković - Veliki Ekspert. Vrhovni Savet Srbije 1929. menja ime u Vrhovni Savet Jugoslavije. Grand Komanderi VSJ Ljubomir Tomašić i Vojislav Paljić su neuspšeno pokušavali da u posleratnoj Jugoslaviji obnove rad VSJ, koji je u egzilu (Švajcarska, Rim, Pariz) postojao do 1967. godine.

1914 - u Beogradu pokrenut masonski časopis "Neimar" koji je pod rukovodstvom Jovana Aleksijevića izlazio do 1926. godine.

1919 - Osnovana Velika Loža Srba, Hrvata i Slovenaca Jugoslavija (kasnije Velika Loža Jugoslavija - VLJ).

1920 - u Beogradu osnovana Loža "ISTINA", čiji su članovi bili: Lazar Atanacković - pravoslavni sveštenik, Živojin Balugdžić - sekretar kralja Petra I i ambasador u Rimu i Berlinu, Milan Bartoš - profesor Pravnog fakulteta i stručnjak za međunarodno pravo, Petar Dobrović - slikar i profesor, Miloš Đorić - lekar i gradonačelnik Zemuna, Jovan Erdeljanović - profesor i akademik, Rudolf Ertl - poznati operski pevač, Hinko Maržinec - dirigent i horovođa, Slavko Milosavljević - general, Sima Milošević - profesor Medicinskog fakulteta i član IO AVNOJ, Stanoje Nedeljković - dekan Poljoprivrednog fakulteta, David Popović - ministar i ban Dunavske banovine, Gvido Tartalja - književnik,

Jevrem Tomić - ministar, Mihajlo Vukdragović - kompozitor... ukupno oko 120 članova.

1922 - osnovane u Beogradu lože "PREPOROĐAJ" i "DOSITEJ OBRADOVIĆ", koje od 1926. stupaju pod zaštitu VLJ. Članovi Lože "Preporođaj" bili su: Mehmed Begović - profesor Pravnog fakulteta, Aleksandar Belić - rektor Beogradskog univerziteta i predsednik SANU, Abdulselam Džumhur - glavni imam Ministarstva vojske i mornarice, Pjer Križanić - karikaturista i slikar, Vladimir Kurilov - predsednik suda, Petar Lazarević - artiljerijski pukovnik i novinar, Predrag Lukić - ban Moravske banovine, Ivan Ribar - advokat, poslanik, predsednik AVNOJA i Skupštine DFJ, Branislav Vojnović - upravnik Narodnog pozorišta... između 150 članova Lože "Dositej Obradović" ovom prilikom pomenućemo sledeće Masone: Ivo Andrić - nobelovac, Rafo Arneri - ambasador, Niko Bartulović - književnik i nacionalni radnik, Vladimir Čorović - istoričar, profesor, zamenik Velikog Majstora VLJ i član VSS, Momir Glomazić - direktor Državne hipotekarne banke, Blagoje Jocić - industrijalac i vlasnik Resavskih rudnika, Aleksandar Leko - profesor i predsednik Srpskog hemijskog društva, Cyril Ličar - pijanista i profesor, Milan Marjanović - novinar, publicista, političar i član Jugoslovenskog Odbora, Ivan Meštrović - vajar, Velizar Mitrović - dekan Pravnog fakulteta, Viktor Novak - istoričar i član VSS, Božidar Pavlović - direktor Beogradske opštine, Rastko Petrović - književnik i diplomata, Raša Plaović - glumac, režiser i profesor, Vasilij Popović - istoričar i profesor, Dragutin Protić - guverner Narodne banke, Dimitrije Stanojević - novinar i finansijsko direktor "Politike", Risto Stijović - vajar i akademik, Juro Tkalčić - violončelista i profesor, Jovan Zorko - violinista i pedagog... (ukupno oko 150 članova).

1926 - osnovana Loža "MITROPOLIT STRATIMIROVIĆ" u Novom Sadu. U Beogradu održan veliki internacionalni masonski kongres pod imenom "Manifestacija univerzalnog Slobodnog Zidarstva za mir i pomirenje naroda", u organizaciji IMA (Internacionalne Masonske Asocijacije), čija je članica bila i VLSHS Jugoslavija.

1927 - osnovana Loža "MARTIN KOVALEVSKI" u Beogradu, čiji članovi su bili ruski emigranti. Iste godine je u Subotici osnovana Loža "STELLA POLARIS" (Severna zvezda).

1931 - u Zrenjaninu osnovana Loža "VOJVODINA".

1937 - u Pančevu osnovana Loža "BANAT". Brat Đorđe Vajfert, jedan od najzaslužnijih za razvoj i prosperitet srpskog Slobodnog Zidarstva se preselio na Večni Istok.

1938 - osnovan venčić "POMORAVLJE" u Jagodini, koji nije prerastao u ložu.

1939 - osnovan venčić "RAD" u Nišu, koji nije prerastao u ložu.

1940 - u Beogradu osnovana Loža "ČOVEĆNOST" a 2. avgusta 1940. doneta odluka o samouspavljinju srpske Masonerije.

1941/1942 - održana Anti-masonska izložba u Beogradu, u organizaciji nemačkih i srpskih fašista.

1944 - po nekim izvorima, Masoni - pripadnici Ravnogorskog pokreta su osnovali Ložu "RAVNA GORA" (negde se kao ime navodi i "Sveti Jovan") koja je radila do kraja rata i pokušavala da ostvari kontakt sa američkim Masonima.

1947 - u Rimu obnovljen rad Vrhovog Saveta Jugoslavije, koji je radio pod imenom "Vrhovni Savet Škotskog Rituala "Jugoslavija". Grand Komander je bio Vladimir Belajčić, a nasledio ga je Sima Adanja. Ovaj Vrhovni Savet prestaje sa radom 1967. godine.

1950/1960 - tokom 50-ih i 60-ih godina u Beogradu su radile neformalne masonske lože, sastavljene od predratnih masona, poznate pod imenima "Beogradska Loža" i Jugoslovenska Loža". Jedan istaknuti grčki mason je pre par godina izjavio u Beogradu (na proslavi 100-godišnjice osnivanja VSS), da mu je njegov garant pričao da je krajem 50-ih godina odlazio u Beograd, gde su se u jednom hotelu u blizini Železničke stanice (verovatno hotel "Astorija") održavali i ritualni radovi. Ceremonija je bila kratka, ali se izvodila po masonskom ritualu. Dverniki je bio visoki oficir JNA koji je preko uniforme nosio masonsku kecelju. Po nekim dokumentima, i Vrhovni Savet Srbije je vršio uzdizanja braće iz Srbije na visoke stepene Škotskog Reda.

1989 - u Beogradu se osnivaju prve lože posle 50-godišnje pauze ("Pobratim", "Sloga, Rad i Postojanstvo", i "Maksimilan Vrhovec"), koje se aprila 1990. registruju kod državnih organa kao udruženja građana.

1990 - 23.06.1990., uz pomoć srpskih Masona iz inostranstva, probuđena je Velika Loža Jugoslavija (VLJ) u Beogradu. Za prvog Velikog Majstora je izabran Zoran Nenezić. VLJ pod Nenezićevim

rukovodstvom danas postoji pod imenom Velika Loža starih i prihvaćenih slobodnih zidara Srbije.

1991 - Probuđen je Vrhovni Savet Jugoslavije. Za prvog Grand Komandera je izabran Zoran Nenezić, koga na tom mestu nasleđuje L.R. a ovoga I.D. Članovi RVLS osnivaju svoj VSS i za Grand Komandera biraju M.M., koga nasleđuje M.P. Od 2006. dužnost Grand Komandera obavljaju N.M., P.M.M. i D.H. Ovaj VSS 2015. stupa u C.S.C.E. - Savez Vrhovnih Saveta Evrope.

1992 - Veliki Orijent Francuske (VOF) unosi Svetlost u beogradsku Ložu "Zora". 2000. se osniva Loža "Vernost", a 2006. Loža "Ujedinjenje". 2007. i 2009. godine se još nekoliko loža stavljuju pod zaštitu VOF. Danas VOF u Srbiji ima 10 aktivnih loža, od kojih se većina nalaze u Beogradu.

1993 - Uz pomoć nemačkih i italijanskih Masona, u Italiji (Rimini) osnovana Regularna Velika Loža Jugoslavije (kasnije preimenovana u RVLS). Posle više potresa ova najbrojnija srpska obedijencija danas broji 40-ak loža i oko 1300 članova.

1997 - istupanjem velikog broja članova iz VLJ osnovana je Velika Nacionalna Loža Jugoslavije (kasnije preimenovana u VNLSiCG, a zatim u VNLS). Ključnu ulogu u osnivanju ove velike lože i uspostavljanju kontakata sa francuskom Masonerijom odigrali su Dragan Malešević Tapi (slikar i Grand Komander VSJ) i M.L. Nakon Tapijeve još uvek misteriozne smrti, na mestu Grand Komandera VSS nasleđuju ga D.Z., D.D. i B.S. Posle više potresa i cepanja, danas VNLS broji oko 300 Braće organizovanih u 10-ak loža.

2000 - VNLJ, Velika Loža Francuske i Velika Tradicionalna Simbolička Loža "Opera" osnivaju GLUDE (Ujedinjene Velike Lože Evrope), koja se 2013. transformiše u ICUGL (Internacionalna Konfederacija Ujedinjenih Velikih Loža), u čijem članstvu su danas 20-ak masonske organizacije iz celog sveta.

2003 - P.M.M. sa 100-nak Braće napušta VNLS i prelazi u RVLS.

2004 - obnovljen je rad jevrejske Masonerije Nezavisnog Ordena B'nai B'rith (B.B. Loža Srbija 676).

2006 - ova godina je najavljivana kao godina velikog ujedinjenja srpske Masonerije. Međutim, pokazalo se da je to bila godina velikih raskola. 17.06.2006. je osnovana VULS (Velika Ujedinjena Loža Srbije) koju su činili nekoliko članova Nenezićeve VLJ, deo

članstva VNLS, Loža "Sloboda" i 50-ak Masona iz RVLS. Ujedinjenje je bilo veoma kratkog daha. Loža "Sloboda" odlazi pod Vedro Nebo, a najveći broj članova se izdvaja i osniva Ujedinjene Velike Lože Srbije (UVLS). Na vrhuncu svog rada 2012-2013, ova obedijencija je brojala oko 500 članova okupljenih u 20-ak loža. 2015. godine UVLS doživljava velike potrese, i nakon smene dva Velika Majstora njena dalja sudbina je neizvesna. VULS, sa znatno osutim članstvom, nastavlja da radi do današnjih dana pod vođstvom D.P.

2007 - obnovljen rad VSS, za Grand Komandera je izabran D.D. U okviru brojnih srpskih masonske raskola osnovana je i Velika Masonska Loža Srbije (VMLS) koju sačinjavaju tri lože čiji su članovi istupili iz VULS. Ova masonska organizacija (koju većinom sačinjavaju nekadašnji članovi VNLS) postoji i danas. Ove godine počela je sa radom i ženska masonska loža "Vera Fides", pod zaštitom GLFdF (Velika Ženska Loža Francuske). Deo članstva VULS i 15-ak članova RVLS novembra 2007. godine pod rukovodstvom Čedomira Vukića osniva "Regularnu Veliku Ložu Srbije, Beograd" (RVLS,B), koja do današnjih dana vodi sudske sporove sa RVLS.

2008 - 80-ak članova VNLS, pod vođstvom B.Ž. 31.05.2008. je osnovalo Regularnu Veliku Ložu Visokog Masonskog Saveta Srbije koja je prestala sa radom nekoliko godina kasnije.

2009 - Nekoliko loža, pod vođstvom N.B., istupa iz VNLS i stavlja se pod zaštitu VOF. 02.06.2009. počela je sa radom Loža "Misir" koja praktikuje Drevni i Izvorni Obred Memfisa i Mizraima. Loža danas broji 30-ak članova iz svih srpskih obedijencija i održava bratske odnose sa 50-ak masonske organizacije u svetu koje praktikuju ovaj obred koji se bavi istraživanjem drevnih ezoteričnih egipatskih misterija. Iste godine osnovana je i prva loža mešovite (muško-ženske) Masonerije "Singidunum Istok 1899", pod okriljem francuskog "Le Droit Humain" (Ljudska prava).

2011 - izdvajanjem dela članstva iz RVLS,B osnovana je Velika Zemaljska Loža Srbije (VZLS) u Beogradu.

2012 - deo članstva VMLS, pod vođstvom B.B. osniva Tradicionalnu Veliku Masonsku Ložu Srbije (TVMLS) u Beogradu. U Beogradu održan godišnji sastanak GLUDE, uz prisustvo predstavnika iz 15-ak zemalja.

2014 - osnovana je druga ženska loža pod zaštitom GLFdF, pod imenom "Danica".

Osnovan je Savez Ujedinjenih Velikih Loža Srbije (SUVLS), čiji su osnivači članovi UVLS i RVLS, Beograd.

2015 - Šest loža i Braća iz drugih loža VNLS, stavljuju se pod direktnu zaštitu VSS, i ubrzo osnivaju Veliku Ložu Srbije (VLS). Osnovana je Velika Ženska Loža Srbije (VŽLS) u Beogradu.

PRILOZI ZA ISTRAŽIVANJE NOVIJE ISTORIJE SRPSKE MASONERIJE (1996-1998)

- GODINE ZAPLETA -

*Druga velika podela u Velikoj Loži Jugoslavija * Osnivanje Velike Nacionalne Lože Srbije * Najbrojnija srpska masonska loža "Pobratim" * Ko su bili srpski masoni tog doba? * Srpska elita u masonskim kolonama * Masonski hramovi u Beogradu*

Saveti i znanja neophodna za donošenje ispravnih odluka u sadašnjosti i anticipiranje budućnosti često su sakriveni u prošlosti. Nepristrasnom analizom događaja iz minulih vremena možemo preduprediti probleme sa kojima se (često nepotrebno) suočavamo. Nažalost, istorija srpske Masonerije je i dalje nedopustivo nedovoljno istražena, što dovodi do toga da se greške i stranputice prečesto ponavljaju, a to ne dozvoljava da Slobodno Zidarstvo u Srbiji (a slično je i na Balkanu) zauzme društvenu poziciju kakvu zasljužuje.

Nedovoljno upućeni mogu pomisliti da je period do 1941. godine dovoljno osvetljen. Nažalost, možda smo otkrili tek 10-ak činjenica, i tek započeli unakrsnu analizu koja bi pojasnila uticaj društvenih prilika na razvoj Masonerije, i obrnuto - što je za ovdašnje Slobodne Zidare još zanimljivije. Predratna arhiva je nepotpuna, ali i takva nije obrađena i analizirana na adekvatan način - tako da do danas nemamo čak ni kompletne spiskove članova predratnih loža¹, a kamoli neke druge podatke koje bi nam pomogli da bolje razumemo ne samo istoriju srpske Masonerije, već istoriju Srbije.

Jedna od sistemskih grešaka ovdašnjih istraživača je baziranje na (gotovo isključivo) domaćim izvorima. Mnogo toga se može pronaći u inostranim izvorima, i to ne samo mađarskim i austrijskim². Mnogi veoma važni podaci mogu se otkriti i danas -

¹ Godinama pasionirano dopunjavam spiskove predratnih članova srpskih i jugoslovenskih masonske loža. Primera radi, pronašao sam dokaze da je kroz ložu "Pobratim", u periodu 1890-1940, prošlo 305 članova. Gotovo svakodnevno iskrsne još po neko ime, a za 30-ak članova koji se po negde pominju nisam pronašao relevantne dokaze. Velika misterija je članstvo lože "Čovečnost", venčića "Pomoravlje", "Rad" i "Mir", kao i englesko-srpske lože osnovane krajem 1939. godine.

² Pokušavajući opsežnu studiju o najmisterioznoj srpskoj loži "Ali Koč", neverovatno uzbudljive i važne podatke nalazio sam u masonskoj i

100, pa i 200 godina nakon što su lože prestale sa radom³. Dosadašnji radovi Zorana D. Nenezića stvorili su odličnu polaznu osnovu za dalja istraživanja, pa njegove knjige predstavljaju nezaobilazno štivo za sve naredne istraživače. Sve do pre par godina, sve publikacije koje su kao temu imale srpsku masoneriju bazirale su se isključivo na interpretaciji Nenezićevih radova. Mana njegovih knjiga i feljtona je što su pored nespornog, ali povremenog, naučnog metoda, ipak bazirani na publicističkom pristupu. Prečesto se ideje i teorije navode kao činjenice, što nedovoljno upućene čitaoce može dovesti u zabludu. Za sve bitne tvrdnje obavezno je navesti (a još bolje - objaviti) izvor, a teorije i pretpostavke jasno naznačiti kao takve. Tako više nećemo dolaziti u poziciju da među Masone svrstavamo Dositeja, Karađorđa, Kneza Mihaila, Kralja Petra I i druge važne istorijske ličnosti. Dokaza koji bi potvrđivali njihovu pripadnost Bratstvu - nema, ili ih makar za sada još nema. Takođe, njegova subjektivna analiza događaja iz 90-ih godina XX veka, u kojima je lično učestvovao, predstavlja veliki problem pri realnoj evaluaciji njegovih stavova. No, bilo kako bilo, i ma šta mislili o Nenezićevoj ulozi u razvoju srpske Masonerije, on će još dugo, dugo biti najvažniji i najtiražniji srpski masonska pisac, čija dela će se i u narednim vekovima pomno iščitavati, analizirati i citirati.

profanoj štampi Nemačke, Kanade, Amerike, Španije, Francuske... pa čak i Novog Zelanda!!!

³ Nedavno sam objavio knjigu "Prva masonska loža u Srbiji Bajram beg" (autorsko izdanie, Beograd, 2016) u kojoj sam na osnovu austrijskih izvora (koji su objavljeni kao faksimili u originalu, i prevodu) otkrio ime prve masonske lože na tlu Srbije, a koje je do danas ostalo nepoznato. Sa druge strane, nepristrasnom analizom došao sam do dileme - da li je ova loža uopšte i postojala, ili se radi o fenomenalnom spinu tadašnjih masona koji su povezivanjem rada (ove navodno) prve lože sa pokretanjem Prvog srpskog ustanka uspešno umanjili odijum koji je krajem XIX veka pretio da uništi masonska pokret u Srbiji.

Srbi generalno nemaju sklonost ka arhiviranju i čivanju istorijske građe, kao ni svest o njenoj važnosti. Ništa bolje nije ni u Masoneriji. Novija istorija srpskog Slobodnog Zidarstva (1990-2016) je gotovo potpuno naučno neobrađena, što se danas ne pokazuje kao preveliki problem. Jednostavno, većina članova je još uvek u životu, pa je i to razlog što ozbiljne studije ovog perioda mogu biti i štetne. Takođe, zbog teških lomova i nepomirljivih stavova gotovo je sigurno da bi bilo koja "istorija" bila samo prenošenje ličnih stavova i pozicija autora. Taj posao je možda najbolje ostaviti budućim generacijama, koje će na nepristrastan način analizirati događaje, raskole i probleme koji su u mnogome obeležili poslednjih 25 godina. Međutim, kako budući masonolozi ne bi došli u nepriliku u kakvoj smo mo danas (nedostatak adekvatne arhivske građe i sl.), na današnjoj generaciji je da "obezbedi dokaze". Na sreću, sva dokumentacija još uvek postoji i mnogi akteri su u životu. Na nesreću, arhiva nije skupljena na jedno mesto i uglavnom se nalazi u privatnom posedu. Zadatak današnje generacije je da, u što je moguće većoj meri, prikupi dokumentaciju, sortira je i pospremi na sigurno mesto. Takođe, veoma važno je "intervjuisati" aktere (dobro bi bilo i snimati ove razgovore), kako bi se u budućnosti ukrštanjem njihovih iskaza i upoređivanjem sa arhitektonskim tablama, odlukama i dr. moglo doći do prave istine o dešavanjima u poslednjih 25 godina.

Ako je verovati upućenima, danas u Srbiji postoji 18 Velikih Loža: priznatih, nepriznatih, regularnih, divljih, para-masonske... - što je na terenu masonske istorije i masonologije generalno nebitno, jer sve one predstavljaju deo istorije Slobodnog Zidarstva na ovim prostorima. Smatram da bi građu trebalo grubi podeliti na dva velika dela. Jedan bi predstavljao arhiv Regularne Velike Lože Srbije (RVLS) od 1993-2016, a drugi arhiv Velike lože Jugoslavije (VLJ) od 1990-2016. Iz VLJ su proizašle sve današnje masonske organizacije. Nakon prvog raskola 1993. i izdvajanja nekolicine članova u RVLJ (danas RVLS), ostatak članstva VLS je deobama i raskolima osnivao sve druge masonske grupacije (Velika Nacionalna Loža Jugoslavije - danas VNLJ, lože Velikog Orijenta Francuske na tlu Srbije, Velika Masonska Loža Srbije, Velika Zemaljska Loža Srbije, Velika Ujedinjena Loža Srbije, Ujedinjene Velike Lože Srbije, Velika Loža Srbije i dr.). Naravno, česti prelazi iz jednih u druge tabore komplikuju razvrstavanje građe, ali na samom početku ovog procesa i ovakva najgrublja podela je korisnija od pukog "trpanja" dokumenata na jednu gomilu.

Desetak entuzijasta iz različitih obedijencija danas (svako za sebe) vredno radi na prikupljanju građe iz novije istorije srpske Masonerije. Korisno bi bilo povremeno objaviti i koju studiju o prikupljenom materijalu, što u budućnosti takođe može biti putokaz ka pronalaženju originalnih dokumenata. Ovaj rad je baziran na dve osnovne ideje. Jedna - vidljivija, je da osvetli možda ključni period u razvoju ovdašnje Masonerije (1996-1998), a druga je da ukaže šta se sve može zaključiti iz samo jednog jedinog izvora, ako je istraživač prethodno dovoljno upućen u materiju.

Iako mi je dostupan i jedan deo dokumentacije VLJ i VNLJ za period 1996-1998, ovaj rad se bazira isključivo i jedino na zvaničnoj Knjizi posetilaca radova tadašnjih loža pod zaštitom VLJ i VNLJ, pa će se prezentovani podaci bazirati isključivo na ovom jednom izvoru, koji čak i sam za sebe otkriva mnogo o aktivnostima, značaju i problemima srpskih Masona pre 20-ak godina.

Srbija i srpska Masonerija krajem XX veka

Radi kompletnijeg razumevanja događaja u Masoneriji, neophodno je upoznati se i sa opštim istorijskim kontekstom, koji direktno ili indirektno utiče na slobodnozidarske aktivnosti. Srbija je početkom 1996. godine bila zemlja nade. Nakon Dejtonskog mirovnog sporazuma prestala su ratna dejstva u regionu, ublažene su ekonomski sankcije i posle burnih ratnih godina život se, naizgled, počeo vraćati u normalu. Benzin se ponovo kupovao na pumpama, a ne u plastičnim flašama kod uličnih prodavaca. Jedna od najvećih inflacija u istoriji čovečanstva je zauzdana i dinar je ponovo postao stabilan, što je omogućavalo koliko-toliko normalno poslovanje preduzeća. Osromušeni narod se nadao da će standard ubrzano vratiti na nivo iz ere Ante Markovića. I politička scena je najzad postala manje haotična. Formirala su se dva velika bloka: jedan monolitni pod vođstvom Slobodana Miloševića, i drugi heterogeni (Koalicija Zajedno) koji su predvodili opozicioni pravci Zoran Đindjić i Vuk Drašković. Pričalo se da je postignut dogovor o tihoj smeni vlasti, te da je Milošević pristao da Đindjića postavi za premijera.

Ali, i kao puno puta u prošlosti Srbije, pamet nije pobedila. Došli su lokalni izbori, velika izborna krađa Miloševićevog bloka, i tromesečne protestne šetnje opozicione Srbije koje su sasvim blokirale privredni razvoj i dodatno polarizovale Srbiju. Milošević je naizgled popustio donošenjem lex specialisa kojim je faktički priznao izbornu pobedu opozicije, ali to je bila Pirova pobeda.

Draškovićev SPO je napustio opozicioni blok, a ostatak opozicije je bojkotovao izbore 1997. godine. Bio je to početak kraja Miloševićevog režima, ali i ponovni sunovrat Srbije koji se završio NATO bombardovanjem i dodatnim osiromašenjem već finansijski sasvim iscrpljenog naroda.

I srpska Masonerija je bila podeljena i polarizovana. Mala grupa Masona koja je u Italiji (Rimini), uz sinhronizovanu pomoć evropskih (prvenstveno nemačkih i italijanskih) masonske organizacije, osnovala Regularnu Veliku Ložu Jugoslavije (RVLJ), je predano radila na omasovljenju članstva i daljem razvijanju međunarodnih odnosa. Njihova tadašnja brojnost i realna moć je bila mnogo manja nego na drugoj strani koju je i dalje predvodio Zoran Nenezić. Među članstvom Velike Lože Jugoslavija (VLJ) su se i dalje nalazili najviđeniji Srbi tog doba, koji nisu bili adekvatno informisani o tome da su njihovoj grupaciji povučena međunarodna masonska priznanja. I kao na političkom polju, umesto da pobedi pamet - i da dođe do nekakvog, pa makar "konfederalnog" (kao u Nemačkoj) ujedinjenja, pobedila je nesloga inicirana ličnom sujetom, ali i podgrejavana od strane domaćih i inostranih obaveštajnih službi. Nakon prvog rascepa (1993) koji se još i mogao razumeti i prevazići, 1997. godina donosi novu veliku podelu, i to uskoro postaje manir srpske Maosnerije. Izdvajanjem Velike Nacionalne Lože Jugoslavije (VNLJ) iz VLJ otvoren je beskraji proces deoba koje traju i danas, pa po informacijama obaveštenih u Srbiji svega 20 godina kasnije - deluje čak 18 velikih Loža.

Knjiga posetilaca VLJ/VNLJ

Izvor obrađen u ovom radu je Knjiga posetilaca⁴ VLJ. Da ne bi bilo zabune, knjiga je označena pečatom lože "Pobratim", te je istovremeno i Knjiga posetilaca ove lože, čije članstvo je činilo okosnicu tadašnje VLJ. Kao što će se videti u nastavku teksta, ostale lože ("Šumadija", "Sloga, rad i postojanstvo", "Ivanjski venac", "Mitropolit Stratimirović", a kasnije i "Đorđe Vajfert" i "Njegoš") nisu održavale samostalne radove, već su masonske aktivnosti sprovodile preko zajedničkih radova sa ložom "Pobratim". Knjigu je kasnije nastavila da koristi VNLJ.

Knjiga ima zelene korice i sadrži 168 strana (od kojih su neke prazne), kao i 10-ak umetnutih listova. Uglavnom je naznačena lokacija Hrama u kome se određeni rad održavao, grad (Orient),

datum, stepen, imena loža koja učestvuju u radu i imena Nadzornika. Ponegde je označeno i vreme održavanja rada (najčešći početak je bio u 20:30) i još po neki podaci. Knjiga sadrži pet kolona: redni broj, čitko napisano ime, masonski stepen, ime lože kojoj Brat pripada i potpis. U par slučajeva ime i prezime nije čitko napisano, ali se upoređivanjem podataka iz ostatka Knjige može utvrditi o kome je reč. Svega nekoliko članova koji su se pojavili na samo jednom radu, a pritom su nečitko napisali svoje ime, nisu mogli biti precizno identifikovani. Imajući u vidu da ponekad neko od članova zakasnii na rad, pa uđe u već otvorenu ložu, kao i da se dešava da neko zaboravi da se upiše, dole prezentovane podatke možemo smatrati (makar) 99% tačnim.

Svi Ritualni i Konferencijski Radovi VLJ i VNLJ

Pre nego krenemo na analizu prikupljenih podataka, prezentovaču hronološki sve održane ritualne (uz nekoliko konferencijskih) radove u periodu 11.01.1996 - 17.12.1998, sa podacima koji se mogu "izvući" iz Knjige posetilaca: datum održavanja, grad i adresa Hrama, lože koje su učestvovalo u radu, ukupna prisutnost, prisutnost po ložama i broj Braće odgovarajućih stepena. Zaglavljje sa osnovnim podacima je prepisano onako kako je naznačeno u Knjizi, a kurzivom su dati podaci bitni za bolje razumevanje materije (najčešće je to pojašnjenje na kojem je masonskom stepenu određeni rad održan i sl.).

Već i iz načina upisa u Knjigu mogu se izvući mnogi značajni zaključci. Na početku je Knjiga uredna (čak i overena pečatom lože "Pobratim"), a kasnije kako počinju sukobi pojavljuju se dodatni listovi ubaćeni u Knjigu, upisivanje bez označavanja datuma održanog rada, uzastopni konferencijski (a ne ritualni) radovi i sl. Ova masonska grupacija je tokom 1996, 1997, i 1998. godine održala ukupno 67 radova⁵ (63 ritualna i 4 konferencijska). Većinom su to bili zajednički radovi svih loža na I stepenu, a održano je i 7 radova na II i 12 na III stepenu. Svi radovi su održani u Beogradu, osim jednog - u Kotoru. Od svih loža, jedino su "Pobratim", "Đorđe Vajfert" i "Njegoš" održavali i samostalne radove. Na radove uglavnom nisu dolazili masoni iz drugih zemalja, osim u par navrata, kada su VLJ posetila Braća iz Bugarske, zatim kanadski masoni srpskog porekla, i kasnije, predstavnici GLDF predvođeni Momčilom - Momom

⁴ U teoriji i praksi se pominju i druga imena, ali najčešći naziv za upisnik članova koji prisustvuju masonskim radovima je Knjiga posetilaca.

⁵ U nekoliko navrata je u istom danu održano više radova, ali su za potrebe ovog istraživanja ovakvi radovi tretirani kao jedan.

Stankovićem, članom francuskog Vrhovnog Saveta. Već letimčnim pogledom na dinamiku održavanja radova može se steći utisak o unutrašnjim odnosima u VLJ i kasnije VNLJ. Naime, prečesti radovi - na 7 ili manje dana, ukazuju na određene tekuće ili suštinske probleme. Ulazak u mirniju fazu masonske gradnje karakterišu radovi na svakih 14 dana. Iz donjeg popisa radova vidi se da je period od početka 1996. do sredine 1997. bio itekako bremenit problemima i neslaganjima, što je nakon Letnje Skupštine i rezultovalo podelom i osnivanjem VNLJ. Evo i popisa svih radova, sa podacima koji su upisani u Knjigu (radi boljeg razumevanja, određeni podaci koje sam dodao su dati kurzivom):

LETNJI SEMESTAR 5996 g.i.s.

11.01.1996.

zagлавље: Zajednički rad loža "POBRATIM", "ŠUMADIJA" i "IVANJSKI VENAC", Or. Beograd, 11.1.1996., Čakorska 3, 20-22h (Ritualni Rad na I stepenu)
 prisutnost: 49 prisutnih (Pobratim 40, Ivanjski venac 8, Šumadija 1, Sloga, Rad i Postojanstvo [SRP] 2)
 struktura po stepenima: 12 Učenika Kraljevske Umetnosti (UKU), 12 Pomoćnika Kraljevske Umetnosti (PKU), 25 Majstora Kraljevske Umetnosti (MKU)

D.M.Tapi i Momčilo Stanković

18.01.1996.

Zajednički rad loža "POBRATIM" i "ŠUMADIJA", 18.1.1996., Or. Beograd, Čakorska 3 (Ritualni Rad na I stepenu)
 prisutnih: 52 (Pobratim 44, Šumadija 2, Ivanjski venac 4, SRP 2)
 15 UKU, 8 PKU, 29 MKU

25.01.1996.

Zajednički rad loža "POBRATIM" i "ŠUMADIJA", 25.1.1996., Or. Beograd, Čakorska 3 (Ritualni Rad na I stepenu)
 prisutnih: 54 (Pobratim 51, Šumadija 3)
 19 UKU, 9 PKU, 26 MKU

06.02.1996.

Zajednički rad loža "SLOGA, RAD I POSTOJANSTVO", "IVANJSKI VENAC" i dela lože "POBRATIM", (Ritualni Rad) na I stepenu u or. Beogradu, 6.II 1996. godine
 prisutnih: 24 (SRP 16, Pobratim 4, Šumadija 1, Ivanjski venac 3)
 4 UKU, 1 PKU, 19 MKU

08.02.1996.

Zajednički rad loža "POBRATIM" i "ŠUMADIJA", or Beograd, 8.2.1996., na I stepenu
 prisutnih: 50 (Pobratim 45, Šumadija 4, SRP 1)
 15 UKU, 5 PKU, 30 MKU

22.02.1996.

Zajednički (Ritualni) rad na I stepenu loža "POBRATIM" i "ŠUMADIJA", 22.2.1996.
 prisutnih: 47 (Pobratim 42, Šumadija 2, SRP 3)
 15 UKU, 3 PKU, 29 MKU

07.03.1996.

Zajednički rad loža "POBRATIM" i "ŠUMADIJA", na I stepenu, u Or. Beogradu, 7.3.1996.
 prisutnih: 55 (Pobratim 50, Šumadija 2, SRP 3)
 17 UKU, 3 PKU, 35 MKU

14.03.1996.

Zajednički rad loža "POBRATIM", "ŠUMADIJA", "I.(vanjski VENAC" i "M.(itropolit) STRATIMIROVIĆ", (Ritualni Rad) na II i III stepenu prisutnih: 36 (Pobratim 33, Šumadija 2, M. Stratimirović 1)
 6 UKU, 4 PKU, 26 MKU

napomena: U Knjizi je označeno da su održani samo radovi na II i III stepenu. međutim, u Knjigu se upisalo i 6 Učenika, pa je

sigurno da je rad, u skladu sa masonskim pravilima, otvoren na I stepenu, da bi se zatim prešlo na II i III, pa je svrshodno ovaj rad tretirati kao rad na I, II i III stepenu.

21.03.1996.

Zajednički rad loža "POBRATIM" i "ŠUMADIJA", na I stepenu, Or. Beograd, 21.3.1996.

prisutnih: 47 (Pobratim 44, Šumadija 2, SRP 1)
16 UKU, 1 PKU, 30 MKU

04.04.1996.

Zajednički rad loža "POBRATIM", "M.(itropolit) STRATIMIROVIĆ" i "IVANJSKI VENAC", 4.4.1996., Or. Beograd (Ritualni Rad na I stepenu)

prisutnih: 56 (Pobratim 48, Mitropolit 1, SRP 1, Ivanjski venac 4, Šumadija 2)

napomena: ovde je Zoran Nenezić upisan i potpisana u knjigu prisutnih kao član lože ŠUMADIJA (čiji je član bio do ovog rada) pod rednim brojem 54, ali je njegovo ime precrtnano. Pod rednim brojem 1. je upisan kao član lože POBRATIM, pa se nadalje povremeno vodi kao član jedne ili druge lože

17 UKU, 2 PKU, 37 MKU

07.04.1996.

Zajednički rad loža "POBRATIM" i "SLOGA, RAD I POSTOJANSTVO", Or. Beograd, 7.4.1996 (Ritualni Rad na I stepenu) prisutnih: 35 (Pobratim 26, SRP 8, Šumadija 1)

1 UKU, 34 MKU

18.04.1996.

Zajednički rad loža "POBRATIM" i "MITROPOLIT STRATIMIROVIĆ" (N.Sad), na I stepenu, 18.4.1996, Or. Beograd

prisutnih: 46 (Pobratim 42, Mitropolit 4)

14 UKU, 32 MKU

09.05.1996.

zajednički rad I.(oža) "POBRATIM" i "ŠUMADIJA", u Or. Beogradu, 9.5.1996. (Ritualni Rad na I stepenu)

prisutnih: 59 (Pobratim 56, Šumadija 1, SRP 2)

17 UKU, 32 MKU

23.05.1996.

Zajednički rad loža "POBRATIM" i "IVANJSKI VENAC", na I stepenu, 23.5.1996, Or. Beograd

prisutnih: 53 (Pobratim 43, Ivanjski venac 9, Šumadija 1)
22 UKU, 3 PKU, 28 MKU

24.05.1996.

zajednički rad na 1. stepenu loža "POBRATIM" i "Sloga, Rad i Postojanstvo", 24.5.1996, Or. Beograd

prisutnih: 38 (Pobratim 28, SRP 9, Šumadija 1)
6 UKU, 32 MKU

06.06.1996.

zajednički rad loža "POBRATIM" i "IVANJSKI VENAC", Or. Beograd, 6.6.1996., (Ritualni rad) na 1. stepenu

prisutnih: 54 (Pobratim, Ivanjski venac 6, Šumadija 1)
19 UKU, 4 PKU, 31 MKU

15. Dragan Đurić i Dragomir Malešević - Tapi (gore)

11. Đurić i Dragomir Pobratim 3° ✓ /

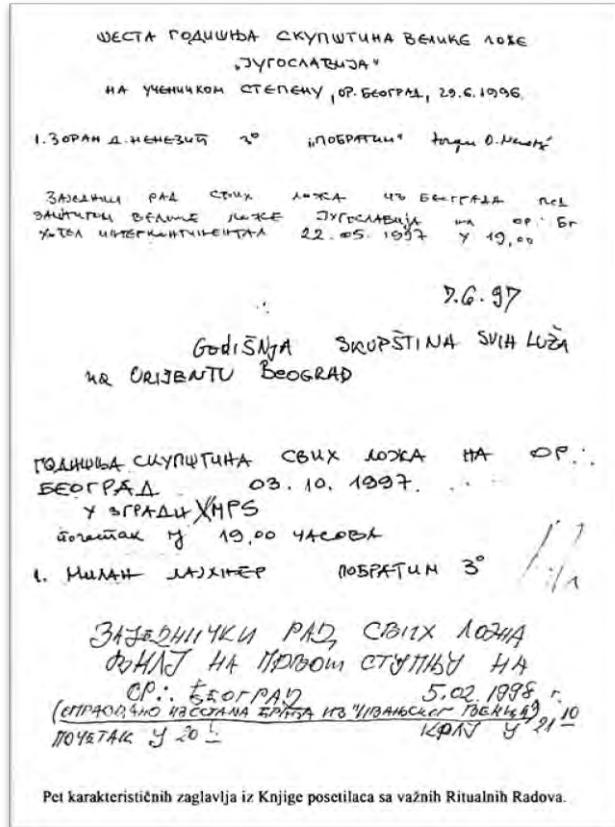
Dragan Đurić i Dragomir Malešević - Tapi (gore),
Dragan Đurić prvo upisan kao član lože GRAND VAL (GLdF), a
zatim kao član lože POBRATIM (dole).

14.06.1996.

zajednički rad POBRATIMA i SLOGE, na I i II stupnju, 14.06.1996
prisutnih: 34 (Pobratim 27, SRP 6, Šumadija 1)
7 UKU, 27 MKU

18.06.1996.

rad privremene lože "Đ.(orđe) VAJFERT", pod otvorenim nebom,
na učeničkom stepenu, 18.6.1996., Or. Beograd
prisutnih: 19 (Pobratim 17, SRP 1, Šumadija 1)
4 UKU, 15 MKU

Pet karakterističnih zaglavlja iz Knjige posetilaca sa važnih Ritualnih Radova.

29.06.1996.

ŠESTA GODIŠNJA SKUPŠTINA VELIKE LOŽE "JUGOSLAVIJA", na
učeničkom stepenu, Or. Beograd, 29.6.1996.
prisutnih: 42 (Pobratim 18, SRP 10, Vajfert 3, Ivanjski venac 3,
Šumadija 1, Mitropolit Stratimirović 3, gosti iz Bugarske 4)
1 UKU, 41 MKU

ZIMSKI SEMESTAR 5996/5997 g.i.s.**26.09.1996.**

Rad lože "POBRATIM", na 1. stepenu, 29.6.1996., u Or. Beogradu, prisutnih: 25 (svi iz Pobratima)
3 UKU, 22 MKU

10.10.1996.

Zajednički rad loža "POBRATIM" i "IVANJSKI VENAC", Or. Sremska Mitrovica, na učeničkom stepenu, 10. X 1996. u Or. Beogradu, ul. A. Stambolijskoga 26A
prisutnih: 26 (Pobratim 21, Ivanjski venac 4, SRP 1)
4 UKU, 22 MKU

18.10.1996.

zajednički rad I.(oža) "POBRATIM" i "M.(itropolit) STRATIMIROVIĆ", 18.10.1996., u Or. Beogradu, A. Stambolijskog 26, 20.30h (Ritualni Rad na II i III stepenu)
prisutnih: 38 (Pobratim 15, Mitropolit Stratimirović 4, Ivanjski venac 4, Šumadija 3, SRP 4, Đorđe Vajfert 5, gosti Branko Dželetović i Miodrag Kušić iz lože Vaughan # 54, Kanada, Miloš Pavlović iz Zetland # 326, Kanada)
2 PKU, 36 MKU

24.10.1996.

Zajednički rad loža "POBRATIM" i (Đorđe)"VAJFERT", na učeničkom stepenu, Or. Beograd, 24.10.1996., ul. A. Stambolijskog 26A, u 20.30h
prisutnih: 40 (Pobratim 29, Vajfert 10, SRP 1)
4 UKU, 36 MKU

Napomena: ovde se Nenezić upisao kao član dve lože: "Pobratim i Vajfert" (Pobratim/Vajfert)

30.10.1996.

rad I.(ože) "POBRATIM", na 3. stepenu, Or. Beograd, 30.10.96. u 19.15h (ul. A. Stambolijskog 26a)
prisutnih: 19 MKU /svi iz Pobratima

07.11.1996.

zajednički rad loža "POBRATIM" i "ĐORĐE VAJFERT", na prvom stepenu, or. Beograd, 7.11.1996, A. Stambolijskog 26a, 20.30
prisutnih: 46 (Pobratim 22, Vajfert 15, SRP 1, Ivanjski venac 8)
9 UKU, 37 MKU

20.11.1996.

rad lože "POBRATIM", Or. Beograd, na I, II i III stepenu, A. Stambolijskog 26a, 20.30 časova
prisutnih: 27 (Pobratim 25, Vajfert 2)
4 UKU, 1 PKU, 22 MKU

05.12.1996.

rad lože "POBRATIM", Or. Beograd, na I i III stepenu, u Beogradu, 5.12.1996. u 20.30 časova (A. Stambolijskog 26a)
prisutnih: 38 (Pobratim 34, Šumadija 3, SRP 1)
4 UKU, 34 MKU

18.12.1996.

rad lože "POBRATIM", na učeničkom stepenu (1°), Or. Beograd, 18.12.1996, A. Stambolijskog 26a, 20.30 časova
prisutnih: 39 (svi iz Pobratima)
6 UKU, 33 MKU

LETNJI SEMESTAR 5997 g.i.s.**08.01.1997.**

rad I.(ože) "POBRATIM", 8.1.97, Or. Kotor, 1°
prisutnih: 12 (Pobratim 5, Vajfert 5, SRP 2)
12 MKU
napomena: na ovom radu su primljena 5-orica Braće u ložu "POBRATIM"

08.01.1997.

rad I.(ože) "POBRATIM" na 2°, Kotor, 8.1.97.
prisutnih: 17 (Pobratim 10, Vajfert 5, SRP 2)
5 PKU, 12 MKU
napomena: 5-orica primljenih su odmah uzdignuti na II stepen

08.01.1997.

rad na 3° I.(ože) "POBRATIM", 8.1.97, Kotor
prisutnih: 17 (Pobratim 10, Vajfert 5, SRP 2)
17 MKU
napomena: 5-orica primljenih su uzdignuti i na III stepen

08.01.1997.

rad lože "NJEGOŠ" na 1°, 8.1.96 (greškom je napisano "96", umesto - "97", prim.B.R.), Kotor
prisutnih: 17 (Pobratim 2, Vajfert 3, Njegoš 12)
17 MKU
napomena: pored 5-orice novoprimaljenih, ovde su se kao članovi nove lože "NJEGOŠ" upisala još sedmorica majstora, između ostalih i Zoran Nenezić i Dragan Malešević - Tapi)

06.02.1997.

rad lože "POBRATIM" na Or. Beogradu, 06.2.1997.
prisutnih: 35 (svi iz Pobratima)
napomena: papir sa upisom prisutnih (crnom hemijskom olovkom) je umetnut u knjigu i zaledljen selotejpom. Prisutni su upisani samo imenom i prezimenom, bez označavanja stepena (po ranijim upisima, većina prisutnih su bili MKU). Takođe, umetnut je još jedan list papira sa istovetnim spiskom, gde su se ista Braća upisala crvenom hemijskom olovkom. Umetnut je i papir na kome su upisani odsutni, i to: "pozvani i potvrdili a nisu došli": 8 (od kojih dvojica opravdano), "ostavljene poruke a nisu došli": 10 (od kojih dvojica opravdano), među onima koji nisu opravdali dolazak su i Zoran Nenezić i Andrija Gams. Ovo je prvi rad na kome Nenezić nije prisustvovao, niti opravdao nedolazak, pa ovo ukazuje na početak ozbiljnih sukoba u tadašnjoj VLJ. Knjiga je

Prof Dr Andrija Gams (1911-1997), profesor Pravnog fakulteta i Zoran Nenezić, obojica MKU iz lože ŠUMADIJA

verovatno tada bila u posedu Zorana Nenezića, pa su se prisutni upisali na papir, koji je kasnije umetnut u Knjigu.

12.02.1997.

rad lože "POBRATIM" na Or. Beogradu, 12.2.1997.

prisutnih: 27 (svi iz Pobratima)

napomena: i ovaj papir sa upisom prisutnih je umetnut u knjigu i zlepiljen selotejpom. Prisutni su upisani samo imenom i prezimenom, bez označavanja stepena (po ranijim upisima, većina prisutnih su bili MKU).

20.02.1997.

rad lože "POBRATIM", četvrtak 20.02.1997.

prisutnih: 27 (svi iz Pobratima)

5 UKU, 22 MKU

napomena: i ovaj papir je naknadno umetnut i zlepiljen u Knjigu

26.02.1997.

konferencija lože "POBRATIM", 26.02.1997.

prisutnih: 20 (svi iz Pobratima)

3 UKU, 17 MKU

napomena: i ovaj papir je naknadno umetnut i zlepiljen u Knjigu

**Prof Dr Dragor Hiber, UKU iz lože
POBRATIM, kasnije GK VSS pri RVLS
profesor Pravnog fakulteta i poslanik**

18.03.1997.

Loža "POBRATIM" Or. Beograd, 18.03.'97, početak u 19.00, konferencija majstora na 3° (Beograd, Aleksandra Stambolijskog) prisutno: 29 (Pobratim 26, Vajfert 2, Ivanjski venac 1)

napomena: iako je zapisano da je ovaj rad bio majstorska konferencija, u Knjizi su upisani i 5 UKU i 1 PKU. Na drugoj stranici se nalazi i spisak članova lože "ĐORĐE VAJFERT" (6 imena), ali je taj deo spiska precrтан. Ovom radu je ponovo prisustvovao i Zoran Nenezić.

20.03.1997.

Konferencija lože "POBRATIM", 20.03.1997, na Or. Beograd,

Aleksandra Stambolijskog

prisutnih: 26 (svi iz Pobratima)

4 UKU, 22 MKU

napomena: ovde je kao Starešina upisan Dragan Malešević - Tapi, a kao zamenik sekretara Bojan Selimović.

27.03.1997.

Konferencija majstora lože "POBRATIM", održavanje na Or. Beograd, Aleksandra Stambolijskog, 27.03.'97.

prisutnih: 31 (svi iz Pobratima)

6 UKU, 25 MKU

napomena: i ovde je kao Starešina upisan Dragan Malešević - Tapi, a kao sekretar Bojan Selimović. Iako je zapisano da je reč o majstorskoj konferenciji, u Knjigu je upisano i 5 UKU.

03.04.1997.

rad lože "POBRATIM", na učeničkom stepenu, održan na Or. Beograd 03.04.'97., A. Stambolijskog 26a

prisutnih: 36 (Pobratim 29, Ivanjski venac 7)

6 UKU, 30 MKU

napomena: nakon potpisa Nadzornika, u nastavku lista je još jedan spisak prisutnih, ovaj put sa 20 imena, ali bez označenja datuma, pa je nejasno da li je reč o zasebnom radu održanom nakon 03.04.1997, ili o novom radu održanom istog dana. Na drugoj strani je započet spisak prisutnih (sa 5 upisanih) na "Godišnjoj Skupštini svih loža na Orijentu Beograd 7.06.97." - ali je ovaj spisak precrтан.

17.04.1997.

rad lože "POBRATIM" 17.04.97.

prisutnih: 38 (Pobratim, Vajfert 4, SRP 2, Ivanjski venac 1)

8 UKU, 30 MKU

napomena: ovaj list (na karo papiru) je umetnut i zlepiljen u Knjigu.

??? 1997. (nije upisan datum rada)

rad lože "POBRATIM" (dopisano drugim rukopisom i crnom olovkom i: "SLOGA", "D. VAJFERT", "ŠUMADIJA" i "I. VENAC" - prim B.R.), na 1°, Or. Beograd, Hotel Interkontinental - Atlantik, 19.30

prisutnih: 89 (Pobratim 46, Vajfert 19, Šumadija 6, SRP 10, Ivanjski venac 8)

24 UKU, 3 PKU, 62 MKU

napomena: naredni rad je održan 22.05.1997, pa je ovaj rad održan u periodu 18.04. - 21.05. 1997, najverovatnije u prvoj polovini maja 1997. Ovom radu je, posle nekoliko odsustava, prisustvovao i Zoran Nenezić, upisan kao član lože "ŠUMADIJA".

22.05.1997.

Zajednički rad svih loža iz Beograda pod zaštitom Velike Lože Jugoslavija na Or. Bg, Hotel Interkontinental, 22.05.1997, u 19.00

prisutnih: 80 (Pobratim 42, Vajfert 13, SRP 13, Šumadija 5, Ivanjski venac 7)

17 UKU, 3 PKU, 60 MKU

napomena: ovde je Zoran Nenezić upisan kao poslednji, 80-ti, na spisku, i to kao član lože SRP. Nakon ovog rada Nenezić se više ne pojavljuje na spiskovima prisutnih.

**Saša Damnjanović, MKU iz lože
POBRATIM, kasnije član VSS pri RVLS,
TV voditelj i publicista**

27.05.1997.

Zajednički rad svih loža pod zaštitom VLJ u Or. Beograd, Hotel Inter, 27.05.1997, 19.30

prisutnih: 51 (Pobratim 27, Vajfert 9, SRP 10, Šumadija 4, Njegoš 1)

11 UKU, 3 PKU, 37 MKU

29.05.1997.

rad lože "POBRATIM" na učeničkom stepenu održan na Orientu Beograd 29.05.1997. Bol. "Sveti Sava".

prisutnih: 30 (svi iz Pobratima)

7 UKU, 1 PKU, 22 MKU

07.06.1997.

Godišnja Skupština svih loža na Orientu Beograd, 7.6.97.

prisutnih: 93 (Pobratim 45, Vajfert 10, SRP 10, Šumadija 8, Ivanjski venac 12, Mitropolit Stratimirović 5, Njegoš 3)

napomena: ovde je Andrija Gams upisan kao član lože ŠUMADIJA, a ne POBRATIM kao ranije

ZIMSKI SEMESTAR 5997/5998 g.i.s.

03.10.1997.

Godišnja Skupština svih loža na Or. Beograd, 03.10.1997, u zgradи MPS, početak u 19.00 časova

prisutnih: 70 (Pobratim 42, Vajfert 12, Šumadija 6, Ivanjski venac 10)

10 UKU, 8 PKU, 42 MKU

16.10.1997.

Rad svih loža na Or. Beograd, na učeničkom stepenu, u zgradи MPS, 16.10.1997, početak rada u 19 časova

prisutnih: 59 (Pobratim 37, Vajfert 6, Šumadija 7, Ivanjski venac 9)

10 UKU, 9 PKU, 40 MKU

30.10.1997.

Zajednički rad svih loža na učeničkom stepenu Or. Beogradu, 30.10.1997, u zgradи MPS, početak u 20.30, završetak u 21.45

prisutnih: 52 (Pobratim 34, Vajfert 9, Šumadija 7, Ivanjski venac 2)

9 UKU, 8 PKU, 35 MKU

napomena: na kraju spiska prisutnih dat je i obračun Udovičke kese, u kojoj se našlo 690 tadašnjih dinara.

30.10.1997.

Rad lože "POBRATIM" na majstorskem stepenu (nivou) na Or. Beogradu, 30.10.97, početak 22h, završetak u 23.10h.
prisutnih: 19 MKU

13.11.1997.

Zajednički rad svih loža na II stupnju (pomoćničkom) Or. Beogradu, u zgradi MPS, 13.11.1997, početak u 20.30h, kraj u 22.15h
prisutnih: 61 (Pobratim 38, Vajfert 9, Šumadija 5, Ivanjski venac 9) 13 UKU, 8 PKU, 40 MKU

27.11.1997.

Zajednički rad svih loža na III stupnju (majstorskom) Or. Beogradu, u zgradi MPS, 13.11.97, početak u 20.30h, kraj 22.15h
prisutnih: 47 (Pobratim 34, Vajfert 7, Šumadija 3, Ivanjski venac 3)
6 PKU, 41 MKU

04.12.1997.

Zajednički rad svih loža na I stupnju na Or. Beograd, u zgradi MPS, 4.12.1997, počeo: _ završio: _
prisutnih: 42 (Pobratim 22, Vajfert 10, Šumadija 6, Ivanjski venac 4)
3 UKU, 8 PKU, 31 MKU

18.12.1997.

Zajednički rad svih loža na prvom stupnju na Or. Beograd, 18.12.1997, početak u: _h, kraj: _h.
prisutnih: 59 (Pobratim 35, Vajfert 12, Šumadija 5, Ivanjski venac 7)
6 UKU, 13 PKU, 40 MKU

LETNJI SEMESTAR 5998. g.i.s.
05.02.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na prvom stupnju na Or. Beograd (opravdano izostala braća iz "Ivanjskog venca") 5.02.1998. g., početak u 20h, kraj u 21.10h
prisutnih: 58 (Pobratim 39, Vajfert 11, Šumadija 7, Grand Val Velika Loža Francuske 1)
5 UKU, 11 PKU, 42 MKU

napomena: Ovde se u Knjizi prvi put pominje Velika Nacionalna Loža Jugoslavije (VNLJ). Na ovom radu je prvi put bio prisutan Dragan Đurić, današnji Grand Komander VSS koji radi pri VNLS. Đurić se upisao kao MKU, iz "Grand Val Velika Loža Francuske",

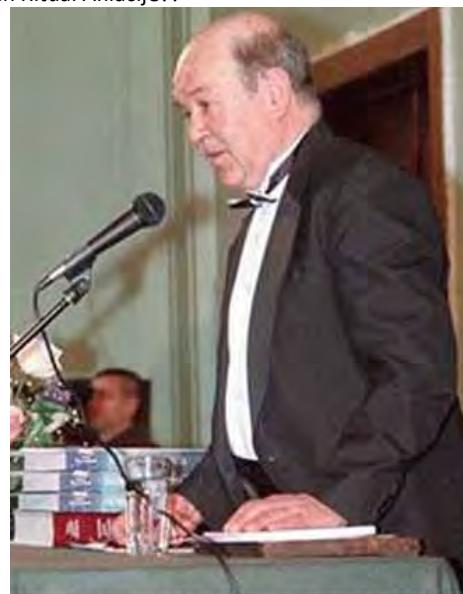
što je kasnio navodio i u nekoliko intervjuja, dodajući da je u Bratstvo primljen kao 21-godišnjak, 17.05.1982. godine. Loža "Grand Val" ima sedište u Kreteju u Dolini Marne (Créteil Val-de-Marne) koji se nalazi u pariskom regionu.

05.02.1998.

Rad lože "POBRATIM" na III stupnju na Or. Beograd, 5.02.98, početak 21.15h, kraj 22.10h
prisutnih: 29 MKU iz POBRATIMA
napomena: ovaj rad je održan odmah nakon prethodnog, pa se Braća nisu upisivala, već je istom rukom napisan spisak prisutnih.

09.02.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na prvom stupnju na Or. Beograd, 9.02.1998., početak u 20.10h, kraj u 22h
prisutnih: 73 (Pobratim 41, Vajfert 12, Šumadija 8, Ivanjski venac 11, loža "Puškin" Pariz - GDF 1)
napomena: ovom radu je prisustvovao francuski mason srpskog porekla Momčilo Stanković, nosilac 33. stepena AASR i član francuskog Vrhovnog Saveta). Na ovom radu Dragan Đurić je upisan kao član lože POBRATIM, iako nema nikakvih naznaka da je izvršen Ritual Afilacije?!

Prof Dr Obrad Stanojević (1934-2011)
UKU iz lože POBRATIM, dekan
Pravnog fakulteta u Beogradu

11.02.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na III stepenu na Or. Beograd, 11.02.1998., početak u 20.10h, kraj u 21.45h
prisutnih: 55 (Pobratim 34, Vajfert 10, Šumadija 5, Ivanjski venac 6)
5 PKU, 50 MKU

19.02.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na I stepenu na Or. Beograd, 19.02.1998, početak u 20.10. kraj u 21.45
prisutnih: 54 (Pobratim 31, Vajfert 7, Šumadija 10, Ivanjski venac 6)
5 UKU, 7 PKU, 32 MKU

05.03.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na I stepenu na Or. Beograd, 5.03.1998, početak ___, kraj ___

prisutnih: 64 (Pobratim 30, Vajfert 15, Šumadija 8, Ivanjski venac 11)
6 UKU, 7 PKU, 51 MKU

Dragan Nikolić (1943-2016), MKU iz lože POBRATIM, glumac.

19.03.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na I stepenu na Or. Beograd, 19.03.1998, početak u 20.30, kraj u 21.40
prisutnih: 76 (Pobratim 51, Vajfert 10, Šumadija 7, Ivanjski venac 8)
10 UKU, 6 PKU, 60 MKU

02.04.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na I stepenu na Or. Beograd, 2.04.1998, početak u 20.20, kraj u 21.40
prisutnih: 67 (Pobratim 44, Vajfert 11, Šumadija 2, Ivanjski venac 10)
15 UKU, 4 PKU, 48 MKU

02.04.1998.

Rad lože "POBRATIM" na II i III stepenu, 2.04.98
prisutnih: 31 MKU
napomena: ovaj rad je održan neposredno nakon prethodnog, pa se Braća nisu ponovo upisivala, već je istom rukom napisan spisak prisutnih

02.04.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na I stepenu na Or. Beograd, 16.04.1998, početak u ___, kraj u ___.
prisutnih: 68 (Pobratim 40, Vajfert 12, Šumadija 6, Ivanjski venac 10)
12 UKU, 4 PKU, 52 MKU

??? (nije upisan datum rada, kao ni zaglavljje)

prisutnih: 62 (Pobratim 35, Vajfert 9, Šumadija 5, Ivanjski venac 13)
16 UKU, 3 PKU, 43 MKU
napomena: naredni rad je održan 14.05.1998, pa je ovaj rad održan u periodu 03.04. - 13.05. 1998, najverovatnije krajem aprila ili početkom maja 1998.

14.05.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na I stepenu na Or. Beograd, 14.05.1998.
prisutnih: 69 (Pobratim 48, Vajfert 8, Šumadija 5, Ivanjski venac 8)
20 UKU, 3 PKU, 46 MKU

28.05.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na I stepenu na Or. Beograd, 28.05.1998.

prisutnih: 79 (Pobratim 44, Vajfert 14, Šumadija 7, Ivanjski venac 14.)
16 UKU, 2 PKU, 61 MKU

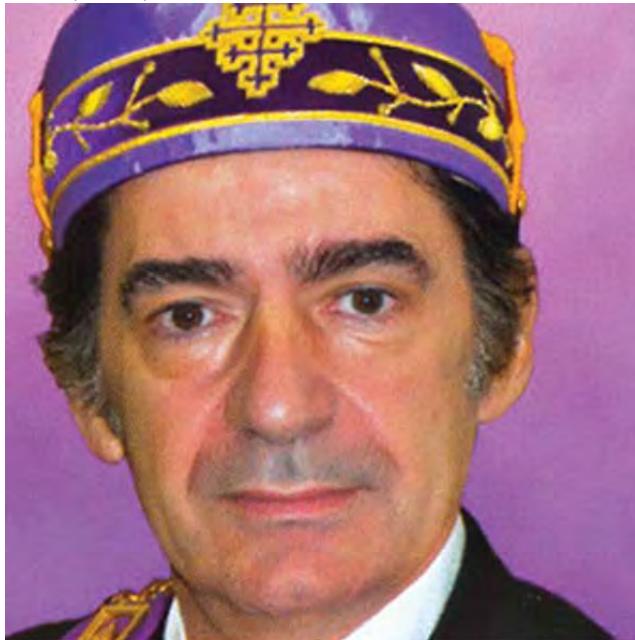
06.06.1998.

godišnja Skupština VNLJ na Or. Bgd, održana 06.06.98. god.
prisutnih: 88 (Pobratim 44, Vajfert 14, Šumadija 9, Ivanjski venac 19, loža "Puškin" iz Pariza 1, GLdF 1)
19 UKU, 4 PKU, 65 MKU
napomena: Skupštini su kao gosti iz inostranstva prisustvovali Momčilo Stanković i Brat Paviot (nejasno je upisano ime), obojica iz Velike Lože Francuske (GLdF)

ZIMSKI SEMESTAR 5998. g.i.s.

24.09.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na I stepenu na Or. Beograd, 24.09.1998., rad vodi "IVANJSKI VENAC"
prisutnih: 72 (Pobratim 34, Vajfert 12, Šumadija 6, Ivanjski venac 20)
16 UKU, 5 PKU, 51 MKU

Predrag Manojlović - Miki, UKU iz lože POBRATIM,
kasnije GK VSS pri RVLS, glumac

08.10.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na 1º stepenu, Or. Beograd, 08.10.1998., rad vodi: ____
prisutnih: 62 (Pobratim 41, Vajfert 16, Šumadija 2, Ivanjski venac 3)
15 UKU, 2 PKU, 45 MKU

22.10.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na 1º stepenu, Or. Beograd, 22.10.5988. (pogrešno je napisana Godina Istinskog Svetla - umesto 5998, napisano je 5988 - prim. B.R.), rad vodi: loža "POBRATIM"
prisutnih: 73 (Pobratim, Vajfert, Šumadija, Ivanjski venac 10 UKU, 10 PKU, 53 MKU

05.11.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na 1º stepenu, Or. Beograd, 5.11.98, rad vodi loža "ŠUMADIJA"
prisutnih: 72 (Pobratim 46, Vajfert 8, Šumadija 9, Ivanjski venac 9)
18 UKU, 15 PKU, 39 MKU

03.12.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na 1º, Or. Beograd, 3.12.1998, rad vodi loža "VAJFERT"
prisutnih: 87 (Pobratim 49, Vajfert 18, Šumadija 10, Ivanjski venac 10)
19 UKU, 14 PKU, 54 MKU

??12.1998.

Zajednički rad svih loža VNLJ na 1º, Or. Beograd, rad vodi "POBRATIM"
prisutnih: 90 (Pobratim 54, Vajfert 13, Šumadija 10, Ivanjski venac 13)
23 UKU, 18 PKU, 49 MKU
napomena: nije upisan datum održavanja poslednjeg rada u ovoj Knjizi i u 1998. godini; gotovo sigurno je reč o drugoj polovini decembra 1997.

Hramovi - luksuzne vile i hoteli

Ova masonska grupacija je tokom 2 godine rada promenila čak 5 privremenih Hramova u Beogradu (ne računajući privremeni Hram u Kotoru, gde je održan samo jedan rad). I ovaj podatak jasno ukazuje na nestabilnost organizacije i unutrašnju neorganizovanost. U skladu sa finansijskom moći članova i visokim članarinama, radovi su održavani u luksuznim i prostranim objektima, o kojima današnji srpski Masoni mogu samo da sanjaju. Od 11.01.1996. do 29.06.1996. radovi su se održavali u luksuznoj vili u Čakorskoj 3, u blizini Kuće cveća na Dedinju, gde se danas nalazi jedna privatna škola. Po sećanjima tadašnjih članova, zakup vile od preko 500 m² je koštalo 4000 USD, a u par navrata, zbog prazne Blagajne, Braća su iz svog džepa vadila novac kako bi se zadržao zakup ovog prostora. Takođe, postojao je i problem sa grejanjem, pa je uprkoz donaciji jednog Brata od 10t nafte, na radovima bilo - hladno. Zatim se prešlo u ul. Aleksandra Stambolijskog 26a, u blizini stadiona Crvene zvezde (26.09.1996 - 17.04.1997). Ova kuća sa lepim dvorištem u Diplomatskom naselju je danas prazna. Zanimljivo je da se obe nalaze u fondu DIPOS-a. Za sledeći

Objekti u kojima su bili privremeni Hramovi VLJ i VNLJ 1996 - 1998

privremeni Hram je odabrana još luksuznija lokacija sale "Atlantik" u Hotelu Beograd InterContinental na Novom Beogradu (u ul. Vladimira Popovića 10, danas se hotel zove "Crown Plaza Belgrade), gde su održana 3 rada tokom maja 1997. Sledеći rad je održan u prostorijama Bolnice "Sveti Sava", ul. Aleksandra Glišića 2, u blizini Železničke stanice. Od oktobra 1997. pa do kraja 1998. radovi su održavani u stambeno-poslovnoj zgradi MPS na uglu Ličke i Karađorđeve, koja se takođe nalazi u neposrednoj blizini Autobuske i Železničke stanice u Beogradu (danas je tu Hotel "President").

Uprkos znatnoj finansijskoj moći većine tadašnjih članova VLJ/VNLJ, čini se da nije postojala svest o neophodnosti humanitarnog rada. ne samo da ova, po mnogo čemu, elitna generacija srpskih Slobodnih Židara nije uspela da izgradi sopstveni Hram u Beogradu, već je i prihod Kese Milosrđa bio više nego skroman. O tome svedoči podatak sa Ritualnog rada održanog 30.10.1997. kada su 52 Brata ubacila u Kesu "čitavih" 690 dinara, tj. oko 200 tadašnjih nemačkih maraka. Preračunavajući taj iznos, dolazimo do zaključka da su Braća u proseku davala po 200 današnjih dinara, što je najčešći iznos koji danas u Kesu ubacuju srpski Masoni, koji su po finansijskoj snazi mnogo slabiji od svoje Braće sa kraja XX veka.

Lože

U okviru ove masonske grupacije, tokom 1996-1998, radilo je 7 loža: "Pobratim", "Šumadija", "Sloga, rad i postojanstvo", "Đorđe Vajfert" (svi sa Or. Beograd), "Ivanjski venac" (Or. Sremska Mitrovica), "Mitropolit Stratimirović" (Or. Novi Sad) i "Njegoš" (Or. Kotor). Nakon rascepa na Letnjoj Skupštini 1997. godine, lože "Đorđe Vajfert" i "Ivanjski venac", kao i većinski delovi loža "Pobratim" i "Šumadija" formiraju VNLJ (danas VNLS), dok lože "Mitropolit Stratimirović" i "Sloga, rad i postojanstvo" još neko vreme ostaju sa Nenezićem.

Ono što upada u oči je ogromna nesrazmerna u članstvu između XXXL lože "Pobratim" (170 članova) i ostalih loža koje su u periodu 1996-1998 ukupno brojale 80-ak članova. I ova činjenica ukazuje na nestabilnost organizacije i logičnu "prevlast" lože "Pobratim", bez čije pomoći druge radionice nisu ni mogle da održavaju samostalne radove.

Loža POBRATIM: Tokom pola veka postojanja predratnog "Pobratima" njegovo članstvo je činilo oko 350 Braće. Za samo dve godine (1996-1998) kroz posleratni "Pobratim" je prošlo više

od 170 Braće. Ovaj značajan podatak do koga dolazimo analizom Knjige, dovoljno govorи sam za sebe. Generalno, od 1990-2000. godine, istoriju srpskog slobodnog zidarstva je u najvećoj meri obeležila baš ova loža. Ovaj "Pobratim" (1996-1998) predstavlja najbrojniju srpsku masonsку ložu svih vremena. Takođe, nikad ranije, a moguće ni u budućnosti, u jednoj masonskoj loži nije postojala takva koncentracija intelektualne, akademiske, umetničke, političke i finansijske elite. 50-ak članova možemo smatrati istorijskim ličnostima, a makar njih 15-ak će ostati zlatnim slovima upisani u istoriju srpskog naroda (prevashodno umetnici i profesori). Po profanim biografijama i ostvarenjima članova, ovaj "Pobratim" se može smatrati "najjačom" srpskom masonskom ložom svih vremena. Ova loža je bila "majka" svim ostalim srpskim masonskim ložama, a tokom 1996-1998 je osnovala i lože "Đorđe Vajfert" i "Njegoš", i dala značajan podstrek u radu ložama "Ivanjski venac" i "Šumadija". Gotovo svi poznati masoni koji će biti pomenuti u nastavku teksta su bili članovi "Pobratima". Članstvo "Pobratima" je danas rasuto po svim srpskim obdijenjicama (RVLS, VLS, VNLS, VOF...), i teško je "pohvatati" koliko tačno danas postoji masonske lože pod ovim imenom.

Loža ŠUMADIJA: do osnivanja VNLS, "Šumadija" je bila nejaka loža, gde je svega 5-6 članova kako-tako dolazilo na radove. Kasnije loža ojačava i igra značajnu ulogu u početnoj fazi organizacije VNLS. Kroz ložu je u periodu 1996-1998 prošlo ukupno 30 članova (od kojih je 15-ak prešlo iz "Pobratima" i nekoliko iz "SRP"), a među njima bili su i Andrija Gams i Zoran Nenezić. Inače, loža "Šumadija", je osnovana 22.05.1993. Sedam

godina kasnije, 24.04.2000., loža je brojala 25 članova i tada je ritualno osvećen hram lože u Zemunu. 13.06.2003. "Šumadija" (koja je tada brojala 45 članova) odlazi pod Otvoreno Nebo, a sredinom maja 2006. majstorska konferencija donosi odluku o samouspavlјivanju, dok članstvo kolektivno prelazi u RVLS.

Loža SLOGA, RAD I POSTOJANSTVO: ova loža je, zajedno sa "Pobratimom" i "Maksimilijanom Vrhovcem" registrovana 27.04.1990. i učestvovala je u formiranju VLJ 1990. godine. Tokom 1996-1998 kroz ložu je prošao 31 član, a među njima i Vojin Draškoci, potomak čuvene masonske porodice Draškoci. Iz Knjige se vidi da članovi SRP nisu bili revnosni u pohađanju radova. Nakon rascpa 1997. loža odlučuje da ostane na Nenezićevoj strani, dok par članova prelazi u druge lože pod zaštitom VNLS. Nekolicina braće iz prvorasporeditne SRP 2005. formiraju ložu pod zaštitom RVLS. Danas u Srbiji postoji nekoliko loža pod ovim imenom.

Loža IVANJSKI VENAC: prva loža na Orijentu Sremske Mitrovice je osnovana 01.11.1994. a prvi samostalni ritualni rad je održala 02.06.1997. Šest godina kasnije (07.07.2003.) loža se uselila u Hram na Orijentu Sr. Mitrovice. Nakon par godina usledio je rascep, pa je jedan deo članova prešao u (danasa nepostojeću) Regularnu Veliku Ložu Visokog Masonskog Saveta Srbije, dok je veći deo prešao pod zaštitu Velikog Orijenta Francuske (VOF) gde i danas rade pod imenom "Ivanjski venac". U periodu 1996-1998 Braća (ukupno nih 26) iz ove lože su iskazivala veliki entuzijazam i bili su među najredovnjim učesnicima masonskega radova u Beogradu. Član ove lože bio je i slikar Dragan Martinović, kasnije VM VNLS.

Loža MITROPOLIT STRATIMIROVIĆ: ova novosadska loža je osnovana oktobra 1995. (Svetlo je uneto u Dečjem selu), da bi već 29.02.1996. većina članstva prešla u RVLS. Preostali malobrojni članovi su veoma sporadično učestvovali na radovima VLJ tokom 1996/97 godine. Po Knjizi, svega 8 članova je dolazilo na radove u Beograd. Iz ove lože je kasnije nastala novosadska loža DOSITEJ.

Dragomir Malešević - Tapi (1949-2002), Dragan Đurić, danas GK VSS pri VNLS i Vladimir Savčić - Čobi (1948-2009)

Loža ĐORĐE VAJFERT: ideja o osnivanju masonske lože koja bi okupljala srpsku biznis elitu doneta je 1995. Kao privremena loža, pod Vedrim nebom, "Đorđe Vajfert" održava svoj prvi rad 18.06.1996. Pošto su je osnovali iksusni članovi lože "Pobratim", ova nova loža je od početka rada postala značajna karika u masonskom lancu VLJ, i kasnije VNLU. Tokom 1996-1998 kroz ložu je prošlo 34 člana. Nekadašnji članovi ove lože se danas nalaze u istoimenim ložama koje rade pod zaštitom Velike Lože Srbije (VLS), VNLS i RVLS.

Loža NJEGOŠ: loža je osnovana 08.01.1997. u Kotoru. Osnovali su je beogradski masoni (među njima i Zoran Nenezić i Dragan Malešević - Tapi) koji su u Kotoru primili u Bratstvo petoricu Crnogoraca i odmah ih uzdigli na majstorski stepen. Nema podataka da li je ova loža ikad kasnije održala neki samostalan rad, a u Knjizi je ostalo zapisano da je par njenih članova posetilo nekoliko radova VLJ. Zajedno sa pridruženim članovima (iz loža POBRATIM, ŠUMADIJA, VAJFERT i SRP) NJEGOŠ je brojao 12 članova.

Ljubiša Stojanović - Louis (1952-2011), MKU iz lože POBRATIM, akademski muzičar, pevač i klavijaturista

U periodu od početka 1996. pa do Letnje Skupštine 1997. kada je ova masonska grupacija pocepana na dva dela, radovima VLJ je prisustvovalo oko 200 članova, pa se može smatrati da je upravo toliko članova brojala VLJ u periodu do rascpa. Primećuje se da je veliki broj braće (oko 50%) sporadično dolazio na radove, što ukazuje na probleme u radu koji su i dovodili do pasiviziranja članstva. Indikativno je da je ova masonska grupacija po brojnosti i svom elitnom sastavu bila daleko "jača" od druge frupacije (RVLJ) koja je tih godina svakodnevno uvećavala broj međunarodnih priznanja, koristeći otvorenu podršku nemačke masonerije.

Nacionalni sastav: očekivano, najveći broj Braće (90%) bili su Srbi. Među članstvom nalazimo i 7 Makedonaca, 2 Grka, 2 Muslimana (jedan je Palestinac iz Jordana), kao i po 5-6 Jevreja i Hrvata.

Profesije: Najveći broj članova je pripadao "slobodnim profesijama" (advokati, umetnici, privatnici...). Posebno je zanimljivo da je srpska glumačka elita bila okupljena u loži "Pobratim", i teško da ćemo naći iole ozbiljan domaći film snimljen u poslednjih 30-ak godina u kome ne glumi makar jedan član ove lože. U javnosti je ostalo neprimećeno da je jedan poznati film iz prve polovine 90-ih u celosti - masonski projekat! Naime, scenarista mason je pisao po motivima knjiga pisca masona, film je režirao mason, glavni glumac je bio mason, zahtevnu scenografiju odradio je - mason, glavni kamerman je takođe bio mason kao i kompozitor i izvođač odličnog soundtracka (filmske muzike). Da stvar bude zanimljivija, glavna glumica je čerka poznate srpske masonske! Još nekoliko kulturnih filmova iz 90-ih je snimljeno uz značajnu finansijsku pomoć beogradskih masona, i naravno - uz učešće srpske glumačke elite koja je tada sedela u masonske klupama lože "Pobratim". Pored umetničkog i finansijskog, veoma jak je bio i "politički kružok", u kome su bili brojni opozicioni prvaci, poslanici, politički lideri i finansijeri partija koji su zajedno učestvovali u smeni vlasti 5. oktobra 2000. godine. Evo i (p)opisa članova po profesijama. Naravno, u skladu sa masonskim pravilima, biće obelodanjena samo imena Braće koja su se preselila na Večni Istok, kao i onih koji su svojevoljno samostalno otkrili svoj masonski status.

muzika: čuveni rock gitarista; Vladimir Savčić - Čobi - pevač grupe Pro-Arte; poznati pijanista klasične muzike; Ljubiša

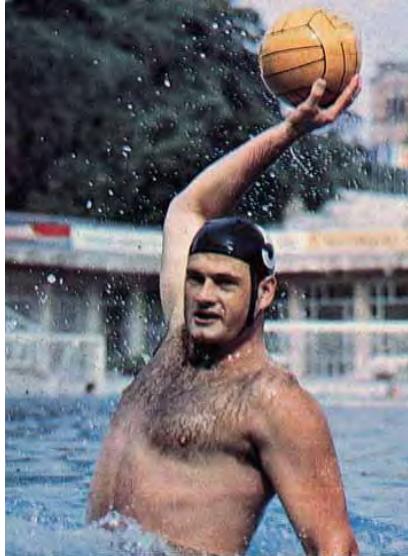
Stojanović - Luis; gitarista, pevač i pop-rock hitmejker; Vojin Drašković - jazz kontrabasista i profesor...

likovna umetnost: poznati slikari Dragan Malešević - Tapi i Dragan Martinović; vajar i dugogodišnji direktor Zoološkog vrta Vuk Bojović; dekan jednog umetničkog fakulteta; direktor Nacionalne galerije...

film i TV: dva čuvena glumca koji su se istovremeno bavili i producentskim i režiserskim poslom; legendarni Prle iz "Otpisanih" Dragan Nikolić; kulturni režiser, nekoliko najpoznatijih producenata; Predrag - Miki Manojlović, kamermani; scenografi...

univerzitet: dekan Pravnog fakulteta Obrad Stanojević, još jedan dekan Pravnog fakulteta; Dragor Hiber, Andrija Gams i još nekoliko poznatih profesora Pravnog fakulteta, čuveni profesor fizike na PMF, rektor fakulteta u Skoplju; profesor i direktor jedne visoke škole u Beogradu; profesor Mašinskog fakulteta...

"sedma sila": tada popularni TV voditelj na RTS; novinari "Politike"; Bojan Selimović - novinar "Večernjih novosti" i direktor Studija B; Saša Damjanović - TV voditelj, urednik časopisa "Mistika" i publicista; Dejan Lučić - publicista i "teoretičar zavera"; poznati rock novinar i publicista...

Mirko Sandić (1942-2006), MKU iz lože POBRATIM, čuveni vaterpolista

sport: Mirko Sandić - legendarni vaterpolo igrač i trener, osvajač zlatne (1968.) i srebrne (1972.) olimpijske medalje i predsednik Vaterpolo Saveza Jugoslavije 1996-1998 (na žalost, onda, a i danas veoma mali broj sportista stupa u masonske redove).

Bojan Selimović (1946-2009), MKU iz lože POBRATIM, direktor Studija B

politika: nekoliko poslanika opozicionih partija; jedan od lidera DS, kasnije ministar u Koštuničinoj vladi; siva eminencija 5. oktobra i vlade Zorana Đindjića; savetnik u vladi Ante Markovića i kasnijim srpskim Vladama; predstavnik Evropske komisije u Srbiji...

biznis: direktor velike banke; uvoznik nafte i automobila; međunarodni trgovac oružjem; nekoliko medijski eksponiranih tajkuna; vlasnici hotela i motela; vlasnici poznatih firmi iz 90-ih...

ostali: advokati; inženjeri; poznati beli mag; politikolozi; bio-energetičar, nekadašnji načelnik DB zadužen za emigraciju; informatičari; doktori...

U Knjizi su Braća upisana sa oznakom svojih masonske stepenova, pa se praćenjem može steći jasna slika o njihovom napredovanju, tj. usponu po zavojitom masonskom stepeništu. Odmah upada u oči da je napredovanje bilo veoma neujednačeno. Pojedinci su par meseci nakon prijema već postajali majstori (npr. Vuk Bojović je na istom radu 20.11.1996.

uzdignut na II pa na III stepen), dok su drugi godinama ostajali na I ili II stepenu, uprkos redovnom prisustvu radovima. Takođe je indikativno da su određena Braća "iznenada" dobijala viši stepen, iako u međuvremenu nije održan ritualni rad na kome bi moglo da se, u skladu sa masonskim pravilima, izvrši njihovo ritualno uzdizanje. Upisi u Knjigu, gde se na jednom radu npr. Braća upisuju kao Učenici, a na sledećem kao Pomoćnici, iako su obadva rada bila održana na učeničkom stepenu, dokazuju brojna svedočenja tadašnjih masona o neregularnom uzdizanju pojedinaca. Naime, po sećanjima savremenika, ritualni radovi na II i III stepenu su retko održavani. Češće se dešavalo da Zoran Nenezić u prolazu samo došapne određenom Bratu: "Od danas si II (ili III) stepen", i taj Brat se na narednom radu pojavljivao sa regalijama II, odnosno III stepena. Zanimljivo je i pratiti napredovanje Braće po ložama. Najbrže se napredovalo u "Pobratimu", a loža "Ivanjski venac" je bila najrigidnija i najstrožija, pa su tamo pojedina Braća godine provodila na istom stepenu. Od ondašnjih srpskih masona 50-ak su i dalje aktivni (uglavnom u RVLS, VNLS i VLS) i zauzimaju najviša mesta u srpskoj masonskoj hijerarhiji.

**Dragan Martinović, MKU iz lože
IVANJSKI VENAC, VM i slikar.**

Nastanak VNLJ i nestanak VLJ

Zanimljivo je primetiti da drugi veliki rascep u srpskoj Masoneriji, za razliku od onog iz 1993. o kome je publikованo dosta istorijske građe, još uvek nije dobio adekvatno istorijsko i naučno razjašnjenje. Čak ni Nenezić u svojim knjigama ne nalazi za shodno da razjasni okolnosti koje su dovele do stvaranja treće masonske grupacije u Srbiji. I ovde Knjiga posetilaca može ukazati na značajne činjenice. Do rascpa, tadašnja VLJ je brojala oko 200 članova. Nešto više od 100 članova na Letnjoj Skupštini 1997. odlučuje da se odeli od Nenezića. Od preostalih 100 članova, jedan broj se pasivizira, jedan započinje prelazak u RVLJ i sa Nenezićem ostaje oko 40-tak Braće. Znači, nije sporno da je na strani buduće VNLJ bila većina, i to kvalifikovana, ali nikako nije reč o 90%:10% ili 95%:5%, kako su čelnici VNLJ navodili u nekadašnjim intervjuima. Većinska grupa pokušava da preuzme VLJ, ali ne uspeva. O ovome svedoče zaglavla u Knjizi iz druge polovine 1997, gde se nigde ne pominje VNLJ, koja se prvi put pojavljuje tek početkom 1998. godine. Zatim se plasira priča da se VLJ "samouspavala", što takođe nije tačno. Naime, VLJ je u minimalnom sastavu nastavila sa kakvim-takvim radom, nije izbrisana iz profanog registra udruženja, što je uticalo na odluku da novo-oformljena skupina uzme novo ime - Velika Nacionalna Loža Jugoslavije. I tu nastaju problemi.

Da je većinska grupa VLJ povukla prave pravne poteze (a među Braćom je bilo i advokata) moglo se na legalan način "preuzeti" vođstvo nad VLJ koja je regularno osnovana. Međutim, da li zbog žurbe, da li zbog neznanja, ta prilika je propuštena. Usledilo je povezivanje sa Velikom Ložom Francuske (preko Momčila Stankovića), ali je prenebregnuto da u ovaj novi masonski entitet - nije uneto Svetlo! Da je Svetlo unošeno, to bi sigurno bilo notirano u Knjizi, i sigurno bi bilo više visokih gostiju iz inostranstva. VLF je mogla 1997. da unese Svetlo u VNLS, kao novu masonsku organizaciju, i time bi pitanje regularnosti bilo trajno rešeno. Ovako, kao ni RVLS, ni VNLS, kao druga najveća srpska obedijencija, ima ozbiljan i ključni formalno-pravni problem na terenu masonskog prava - nema uneto Svetlo od strane nekog regularnog masonskog tela.

Dejan Lučić, UKU iz lože POBRATIM vlasnik agencije za nekretnine i publicista

Drugi problem novoformirane VNLJ bio je prebrz i neselektivan prijem novih članova. Za svega pola godine, primljeno je preko 50 novih članova, pa je za 6 meseci članstvo uvećano za celih 50%, što se jasno da uočiti praćenjem upisnika u Knjizi. Verovatno je i ovo jedan od glavnih razloga što se ova masonska organizacija cepala i delila kao nijedna druga masonska organizacija u Srbiji. Poslednji rascep desio se 2015. kada se od oko 450 članova odvojila grupa od 100 MASONA (6 loža, uključujući i većinu članova VSS) i formirala Veliku Ložu Srbije (VLS).

Bilo kako bilo, istoriju pišu pobednici. Tako današnja RVLS predstavlja najjaču i najbrojniju srpsku obedijenciju sa brojnim priznanjima od Velikih Loža širom sveta. Takođe, i VNLS nastavlja da, uprkos brojnim podelama koje su se dešavale svake 3-4 godine, razvija odnose sa "francuskom masonskom linijom". VLJ je uprkos brojnim Nenezićevim pokušajima reaktiviranja polako nestajala sa srpske masonske pozornice, i danas više zvanično i nezvanično - ne postoji.

Ovaj tekst je pokušaj osvetljavanja jednog važnog perioda u razvoju srpske Masonerije, i to (svesno) na osnovu samo jednog jedinog dokumenta. Za kompletetu sliku o situaciji u tadašnjoj Masoneriji potrebno je uzeti u obzir i mnoge, mnoge druge dokumente, kao i kazivanja brojnih živih članova, pa tek na osnovu toga napisati ozbiljniju studiju koja će predstavljati relevantan prikaz ove faze u razvoju srpskog slobodnog zidarstva.

B.r. B.R.

37. АПАТИ МАЛЕСЕВИЋ 3° ПОБРАТИМ Драган
9. БОЈАН СЕРДУЧЕВИЋ 1° ПОБРАТИМ
3. БОЈАН ЂИРАШКОВИЋ 3° СРПЛ Љубиша
41. АНАНДЕВИЋ Јана 3° ПОБРАТИМ Љубиша
21. ДРАГАН НИЧИЋ 3° ПОБРАТИМ Љубиша
86. СТОЈАНОВИЋ Лујија Љубица 2° Љубица
51. ВУК ГОЈОВСКИ 3° ПОБРАТИМ Љубица
VI. ДЕЈАН ЉУЧИЋ 1° Љубица
55. КЛАРИСЛАВИЋ Радослав 1° ПРЕДСТАВНИК Љубица
65. СЛЂАДА ОУАНОВИЋ 1° О. Одеје
33. АПАТОР Хубер • Побратим Љубица
56. САВЕЋИЋ ВАДИМИР 3° ПОБРАТИМ Љубица

Potpisi članova VLJ i VNLJ (čija se imena smiju obeleđavati) sa različitih Ritualnih Radova.

ORDO AB CHAO, CHAO AB ORDO

Iz kaosa, Red. Iz profanog u Svetu. Iz grubog kamena u savršeni oblik.

Iz kaosa, svijetlo reda proizlazi. Svjetlo u tami i tama ga ne obuzima.

Iz reda, kaos proizlazi. Tamna noć duše. Prosvjetljenje majstora. Šestar i kutnik u savršenom skladu.

Promjena, red i kaos je bila oduvijek tematika filozofa, mistika, čak i znanstvenika. Kaos je potreban radi razvoja jer ako se ne kreće, stoji. Kaos je kretanje, kaos je inspiracija, kaos je životna škola koja uči na pogreškama. Karte kule ili smrti u tarotu se često krivo tumače negativno, a zapravo samo nagovještavaju promjenu koja je potrebna da bi čovjek zadobio iskustvo i naučio iz tog iskustva.

Ništa nije statično, u redu (Order) iako se tako čini jer čak i u prividno statičnim oblicima se događa dinamika. Gledamo statičnost predmeta u odnosu na neki drugi predmet, no ako razmatramo da se oba kreću trećom silom? Dvije osobe stoje jedna u odnosu na drugu, no obje se kreću silom kretanja same planete oko svoje osi. Zatim silom kretanja planete oko sunca, a zatim sunca u odnosu na galaksiju i tako u nedogled. Ili ako idemo niže, možemo gledati u odnosu na kretanje živčanog sustava ili pak do razine atoma. Čak i ako gledamo jedan predmet, bez obzira od kojeg je materijala, ima određenu molekularnu strukturu. Ona bi označavala red jer je po samom pojmu riječi struktura, lat. 'Struere', spajanje. Sustav stabilnosti i elementarni međuodnosi. Ako uzimamo činjenicu da je sve vibracija, svaki predmet ima svoju frekvenciju na kojoj sustav vibrira, a to uviđamo i u znanosti i filozofiji i glazbi, onda taj red funkcioniра stvarajući predivnu melodiju sedam tonova u svakom smislu, ne samo glazbenom. Tada zajednica reagira na okolinu magnetično, a to još mistično nazivamo egregor grupe. No svaka molekula se sastoji od atoma koji nikad nisu stalni i mirni nego u konstantnom kretanju, kao što je svaki pojedinac u konstantnom kretanju svog života i u međuodnosu sa svojom okolinom. Ako je kretanje kao pojam kaosa, u savršenom tonalitetu, u savršenom međuodnosu sa svojom okolinom, u savršenom odnosu sa bratstvom, onda savršeno govorи da zaista red proizlazi iz kaosa, a kaos također iz reda jer rad nikada ne završava.

Priroda jest red i kaos u konstantnoj mijeni, a umjetnik, kako je to lijepo rekao Ser Rabindranath Tagore, Indijski pjesnik, filozof, mistik i nobelovac (kojem je pjesnik W.B.Yeats pisao predgovor knjige) „Umjetnik je ljubavnik Prirode, zbog toga njen rob i njen gospodar“.

Petar Preradović je uvidio i savršeno rekao o konstantnoj promjeni stanja "Stalna na tom svijetu samo mijena jest!". Isto tako, rekao je o ljudskom srcu: „ Ljudskom srcu uvijek nešto treba, zadovoljno nikad posve nije: Čim željenog cilja se dovreba, opet iz njeg sto mu želja klije.“

U mitologiji stare grčke, Kaos je označavao primordijalno božanstvo iz kojega je nastalo sve. Nastao je Ereb, vječna tama koja nastaje iz Kaosa, nastala je Nikita, tamna noć, nastao je Eter, vječno svjetlo, Hemera, svjetli dan te mnogi drugi bogovi. Ako se usporedi sa drvetom života, u skladu je sa tri vela iznad Ketera, ain, ain soph i ain soph aur kao vječna tama, ništavilo, bitak i vječno svjetlo.

Interesantno je što su mnogi oblici stvaranja vrlo bliska, razlika je samo u načinu izražavanja. Tako u Egipatskim mitovima sve je nastalo iz primordijalnog božanstva Nun, koji je označavao veliko more. Slovo Nun u kabali je povezano sa znakom škorpiona, vodom i smrti što su simboli promjene. Da li možemo reći kaosa? U evanđelju po Ivanu nalazimo

„U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Riječ bijaše Bog. Ona bijaše u početku u Boga.

Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa. Svemu što postade u njoj bijaše život i život bijaše ljudima svjetlo;

I svjetlo u tami svjetli i tama ga ne obuze.“

Na hebrejskom je 'riječ' 'DaBaR' (Dalet-Bet-Resh).

Dalet – Vrata, put, ulaz

Bet – Kuća,

Resh – glava čovjeka, početak, misao, suma stvari.

Ako u grubo razmotrimo, možemo reći da su usta vrata kuće jezika, riječi, govora. Nalazi se doslovno i u prenesenom

značenju, u glavi čovjeka gdje stanuje misao, suma stvari, početak. Interesantna je povezanost u riječi gdje je Bet drugo slovo hebrejskog alfabetu (alef-bet) i ima numeričku vrijednost „2“, dualnost, a u riječi 'DaBaR' se nalazi između slova 'Dalet' i slova 'Resh'. Riječ 'Bein' počinje sa slovom 'Bet', a znači između (dvije stvari). Riječ Benaw znači graditi, spojiti dvije stvari u jednu, u ovom slučaju spajati ideju, misao i govor. Isto tako i riječ Beim što znači izbor između dvije stvari.

Kaos u glavi, kao početnom mjestu misli iz koje proizlaze riječi, manifestira se kaosom u govoru, a kaos u govoru se manifestira kaosom djela. Isto tako i obrnuto, red u glavi manifestira se redom u govoru, a time u redom u djelu. To nas naši alati uče konstantno.

Kako kaže jedan od utemeljitelja Taoizma, Lao Tze u svojem učenju kao i u knjizi 'Dao De Ching', „iz jedan proizlazi dva, iz dva, tri, a iz tri cijeli svijet“. Jedan je statika i iz njega proizlazi prvo dualnost, a zatim mnoštvo. Tada dobivamo kaos iz kojega opet red jer je svaki broj za sebe jedinstven. Sve se kreće osim Tao-a koji je, stabilnost u pokretu. On je jedno.

Tako i gnostička formula I.A.O. kao stalnost i stabilnost perioda Izide gdje je sve ugodno i mirno, lijepo i sretno, preko kaosa, nestalnosti Apophysa te nove stabilnosti i stalnosti kreacije Ozirisa.

Teorija kaosa govori da se jednostavnii sustavi mogu ponašati kompleksno, a teorija kompleksnosti, da se u kompleksnim sustavima pojavljuje jednostavno ponašanje.

O redu i kaosu je pisao i C.G.Jung koji je formirao teoriju sinkroniciteta, razmatrajući veze akauzalnosti. Ako razmatramo red, dobivamo redoslijed uzročnosti, kauzalnost, konstantan slijed uzroka na posljedicu, uzročno posljedična veza. Aristotel je o tome rekao »Neke stvari koje nastaju, nastaju po prirodi, neke

umijećem, a neke same od sebe. Ali sve stvari koje nastaju, nastaju kroz nešto i iz nečega nešto«.

No svjesni smo da jedan uzrok može imati jednu ali nerijetko više posljedica pri čemu su sve posljedice novi uzroci dalnjem kretanju. Tu dolazimo do kaosa koji opet u sebi prikazuje red što je Jung navodio kao akauzalne reakcije ili sinkronicitet. Nije to ništa novo jer mnoge stare kulture su na svoj osebujan način opisivale ono što je Edward Lorenz nazvao 'Efekt leptira'. Koliko god male promjene bile, mogu stvoriti i stvaraju velike promjene.

Upravo zbog teza, ukratko navedenih u ovom radu možemo uvidjeti zašto su bitne ideje koje svaka kultura njeguje prozivajući na svoj način. Tako u Hinduizmu i Budizmu imamo pojmove Dharme ili Plemeniti osmostruki put kao pravilo ispravnog življenja, razmišljanja, govorenja, djelovanja. U Abrahamskim religijama imamo zakon knjige, 10 Zapovijedi, Nohadijski zakon. Taoizam kroz svoje učenje se također ne razlikuje, a mi to proučavamo i razmatramo kroz alate, krozobičan kamen i savršeno isklesane kocke, sve pod pravim kutom i u stabilnosti. Sve uskladeno.

Sve to radimo da bi bili u skladu za Višim zakonom što na istoku nazivaju karmom, načelom uzročno posljedičnih veza.

1 Korinčanima 13:4-7

Ljubav je strpljiva, ljubav je dobrostiva; ona ne zavidi, ne hvasta se, ne oholi se.

Nije nepristojna, ne traži svoje pravo, nije razdražljiva, ne pamti zlo;

ne raduje se nepravdi, nego istini.

Sve izdržava, nikad ne gubi vjeru, uvijek se nada, sve podnosi.

Gовори сам.

Br.D. (fra.Ismi) / Trokut Ad Astra / Zagreb

OD TAJNOG MAJSTORA DO KRALJEVSKOG ORLA

Prva loža Škotskih majstora sastala se u Londonu 1733. godine, a 1762. sa proglašenjem Iozanskih Konstitucija i Konstitucija Fridriha II Pruskog izgled obreda bio je u glavnom kompletan. Zvanično prvi Vrhovni savet Obreda bio je izabran u Čarstonu u Južnoj Karolini, SAD, 1801. godine, drugi u Parizu 1804. godine, i u Italiji, u Miljanu, 1805. godine. Iznad stepenova Plave lože ili Simbolične radionice, od I do III, uzdižu se visoki stepenovi počev od:

Lože ili savršene radionice (od IV do XIV stepena): IV Tajni Majstor, V Savršeni Majstor, VI Intimni Sekretar, VII Predsednik ili Sudija, VIII Intendant zgrada, IX Majstor Devetorice, X Izabranič Petnaestorice, XI Uzvišeni Izabrani Vitez, XII Veliki Majstor Arhitekta, XIII Vitez Kraljevskog Svoda, XIV Veliki Izabranič ili Uzvišeni Zidar. **Kapitoli ili Crvene radionice** su (od XV do XVIII stepena): XV Vitez Istoka ili Mača, XVI Princ Jerusalima, XVII Princ Istoka i Zapada, XVIII Vitez Ružinog Krsta. **Aeropag ili Filozofske radionice** (od XIX do XXX stepena): XIX Veliki Sveštenik ili Uzvišeni Škotlandjanin, XX Časni Veliki Majstor, XXI Noahit ili Pruski Vitez, XXII Vitez Kraljevske Sekire ili Princ Libana, XXIII Šef Tabernakla, XXIV Princ Tabernakla, XXV Vitez Bronzane Zmije, XXVI Trojstveni Škotlandjanin ili Princ Milosrđa, XXVII Veliki Zapovednik Hrama, XXVIII Vitez Sunca, XXIX Veliki Škotlandjanin Svetog Andreja, XXX Veliki Izabranič Vitez Kadoš. **Sudovi**: XXXI Veliki Inspektor Inkvizitor i Zapovednik Konzistorija, XXXII Uzvišeni Princ Kraljevske Tajne. **Vrhovni savet**: XXXIII Suvereni Generalni Inspektor.

33. stepen je ustanovljen 1786. godine 1. Maja, na dan objavljuvanja Velikih Konstitucija. To je poslednji stepen Andrijevske Masonerije, jer su u njemu sažeti najviši životni principi, ili potvrda zakonodavne volje i upijanje ljudske predmetnosti kao kulture, u ideji Svetog carstva. Konstitucije su potpisane od strane Frederika Velikog, kralja Prusije, koje obelodanjuju formiranje 33. stepena pod nazivom Suvereni Generalni Inspektor D.P.Š.R. i formiranje Vrhovnog saveta sastavljenog od braće koja nose 33. stepen, i takođe dodeljuje prava nosiocima 33. stepena da

formiraju druge Vrhovne savete i proizvode drugu braću u 33. Na čelu obreda je Vrhovni savet kojim predsedava Suvereni Grand Komandir, broji od 9. do 33. člana, koji su nosioci 33. stepena.

Koreni Škotskog rituала су daleko stariji od famozне 1801. godine, i njegovi su počeci vezani za legendu o opstanku Reda Templara. Drevni i Prihvaćeni Škotski Ritual je neo-Templarska organizacija koja predstavlja duhovni i istorijski opstanak Vitezova Templara, što je evidentno u Masonskoj hijerarhijskog strukturi, u titulama oficira i njihovim regalijama. Tome svedoči Templarski karakter šest najviših i poslednji stepen, koji su zapravo stepenovi Vitezova Templara. I sam simbol Grand Komandira jeste simbol Velikog Majstora Vitezova Templara. Najubedljiviji dokaz ovoj tvrdnji nalazi se u punom nazivu Vrhovnog saveta Suverenih Generalnih Inspektora Vitezova Komandira Solomonovog Hrama.

1728. godine, Vitez Andru Majkl Remzi je u svojoj besedi ukazao na poreko Masonerije od Vitezova Templara. Po legendi, Masonsko udruženje je 1312. godine osnovao Pjer de Omont Veliki Majstor jednog od četiri ogranka Templara preživelih posle raspuštanja Reda.

XXVIII stepen D.P.Š.R. je sačuvao legendu o preživljavanju Templara u Nemačkoj, koja počinje opsadom Akre 1191. godine, i nastavlja se raspuštanjem Templara 1312. godine, i absorcijom preživelih Templara u Tevtonski Red, u kojem je Templarima dozvoljeno da nose crveni mantil sa crnim krstom, kao što se danas pojavljuje u ovom stepenu. Priča se nastavlja na XXIX stepenu i 1314-u godinu kada su Templari načinili alijansu sa Škotskim kraljem Robertom Brusom u čuvenoj bici na Banokburnu, dana 24. juna na praznik svetog Jovana, kada su porazili armiju engleskog kralja Edvarda II.

Kako bi ovekovečio ovu službu, kralj Robert Brus je ove vitezove primio u Škotski Red svetog Andrije. Titula Velikog Majstora je u naslednom nizu prelazila sa Roberta Brusa kroz kraljevsku porodicu Stjuarda do princa Čarlsa Edvarda Stjuarda, poslednjeg Velikog Majstora u Škotskoj, koji je nakon poraza od engleza 1745. godine otišao u egzil u Francuskoj, u kojoj je osnovao Red Ruže i Krsta Heredoma. Red je tada posejao seme onoga što će 1801. godine postati D.P.Š.R. kada je legenda stepena još uvek kombinovana sa Ružinim Krstom kao deo XVIII stepena. Vremenom je odvojen od XVIII stepena i prebačen na sadašnju poziciju kao XXIX stepen. Na XXX stepenu, drama se fokusira na

smrt 21. i poslednjeg Velikog Majstora Templara, Žaka de Moleja.

Njegovi inicijali J.B.M. ispisani su na njegovom grobu kao i štitu Vitezova Kadoša, kao i na krstu Reda. Tokom ovog stepena, Bošan, crno-beli barjak Templara je značajno istaknut, među oficirima Saveta i Preceptorata. Hebrejska reč Kadosh znači "sveti", "čisti", ili "odvojeni." Sredinom osamnaestog veka, Kadoš stepeni su bili XXIV i XXV stepen Reda Kraljevske Tajne, koji je bio prethodnik Škotskog Obreda. Formiranjem Škotskog Obreda 1801. godine, Kadoš stepenu je svrstan kao XXIX da bi kasnije bio premešten na XXX stepen. XXXI stepen je drugi od tri Kadoš stepena Škotskog Obreda. Manifest Škotskog Obreda iz 1802. godine ovaj stepen zajedno sa XXX i XXXII stepenom je jednostavno nazivao Princ Kraljevske Tajne. Ovaj stepen predstavlja suđenje Vitezovima Templarima, i predstavljen je kao poslednji test kandidata pre nego primi XXXII stepen. Ovo finalno suđenje verovatno preuzeto iz Egipatske mitologije, kao finalni test inicijata pre nego što mu bude data Kraljevska Tajna. XXXII stepen okuplja sve stepenove Škotskog Obreda u simboličan tabor. Majstor Kraljevske Tajne je Vitez Kadoš, a Vitez Kadoš je legitimni naslednik srednjevekovnih Vitezova Templara. Konstantno zalaganje u svakodnevnom životu čini Viteza Kadoša istinskim vojnikom Svete Kuće Solomonovog Hrama. Na ovom

steplenu pronalazi se Templarska Dogma koja objašnjava rat između Svetlosti i Tame.

PRINČEVI KRALJEVSKE TAJNE

XXXII stepen Uzvišenog Princa Kraljevske Tajne D.P.Š.O. poziva se na legendu, koju prenosi jedan drevni Obrednik, koja predviđa stvaranje Trećeg Jerusalimskog hrama, simbola ostvarenja Velikog Dela. U svom komentaru o ovom stepenu u knjizi Moral and Dogma, M. Serge piše: "Pošto je prošao kroz sve inicijacije, pošto je stupio u kontakt sa svim institucijama u Masoneriji Drevnog i priznatog Škotskog Obreda, mason se nalazi na putu dobra i istine, koje neće više tražiti ni u kakvom hramu koji je privremen, prolazan čak iluzoran. Jedini put sada je ljubav. Tako oslobođen svih lanaca koji su sputavali masona, konačno je slobodan. Proučavao je, posmatrao, primao u sebe; našao je svoje božansko u samom sebi i u beskrajnom, i shvatio je da Hram, pravi hram sagradio, kamen po kamen, u svojoj svesti, i fiksirao je svoju metu u svom srcu. Tradicionalno učenje Masonerije je potraga za putem postizanja preobraženja čoveka, koji se vratio u svoje prvobitne moći božanskog živog mikrokosmosa (koncept kameni mudrosti-Veliko Hermetičko Delo). Može prići da pristupi trouglu, savršenstvu, gde će biti sudija pre svega, dakle imaće u posedu Kraljevsku tajnu, Princ."

KRALJEVSKA TAJNA

Jakobus Burgundus Molensis, Žak de Molej, preuzeo je na sebe sav Oganj koji ga je sagoreo i omogućio njemu i Redu nov stadijum postojanja, u formi Slobodnog zidarstva. 33. su grančice u gnezdu koje gori. 33. su stepena D.P.Š.O. koji su osnova i telesnost čoveka koji sagoreva u ognju usavršavanja, u

pročišćujućem ognju prosvetljenja. Čovekov duh je feniks koji se uzdiže uskrsnut, preporođen iz tog plamena, slobodan i savršen.

Na krilima Lagaškog orla su 33. pera, koji je simbol duhovne vizije, on vidi sve, i njegova vizija sagledava ceo Univerzum. U svom kandžama nosi svetu mač Istine, Pravdu Boga, a kruna njegova je Kruna Drveta Života. Po legendi orao je jedina životinja koja uspeva da gleda u sunce. Kod Grka je bio posvećen Zevsu, kome je pružio pomoć u ratu sa Saturnom, dok ga je u starom Rimu posvetio Kajo Marije kao vojničko obeležje Legije, jedino koje je nošeno u rat. Karlo Veliki je izabrao orla za simbol svoje vlasti, u Srednjem veku je služio kao oznaka Carstva i kao grb gibelina. Napoleon je umesto petla postavio simbol orla kao državni grb Francuske. Kada je 1721 godine Petar I krunisan za cara, prihvatio je grb dvoglavog orla (po mišljenju nekih naučnika, jedna glava gleda u prošlost, a druga u budućnost, spajajući na taj način ova dva aspekta u aspekt večnosti).

Simbol orla se u Masoneriji pojavljuje u Visokim stepenovima počevši od XXX stepena *Drevnog i prihvaćenog Škotskog Obreda*, na kome se nalazi Vitez Kadoš. Naime u jednoj od četiri prostorije Hrama koje pripadaju XXX stepenu i nosi ime *Dvorana Saveta*, a nalazi se na Istoku i ukrašena je crvenom bojom, smešten je presto nad kojim je *dvoglavi orao sa krunom na glavi*; ima otvorena krila i u kandžama drži bodež; na grudima ima jednostrani trougao, na čijem centru je jevrejskim slovima ugravirana reč *Adonai*; XXXI stepen koji pripada *Velikom Inspektoru Inkvizitoru Vitezu*, takođe poseduje dvoglavog orla prikazanog na ukrasu stepena; u XXXII stepenu na kome se nalazi *Svetli Princ Kraljevske Tajne*, dvoglavi orao je predstavljen na jednoj od pet zastava što ukrašavaju hram ovog stepena; u desnoj kandži drži mač, a u levoj krvavo srce; i na kraju, u XXXIII stepenu *Suverenog Velikog Generalnog Inspektora*, nalazimo dvoglavog orla opasanog krunom na kojoj je trougao u čijem centru je jevrejski Jod; kruna predstavlja stvarnu snagu koja se nalazi u izbijanju Joda, simbola duhovne snage.

U hermetičkom jeziku, orao označava živu, posle faze sublimacije. Ime potiče ne samo iz tvrdnje da je ona veoma ispariva, već iz činjenice da, kao i orao koji proždire sve ostale ptice, tako i Živa Mudraca razjeda i uništava sve oko sebe, ponovo vraćajući materiju u njenо prvobitno stanje.

Kod Grka i Rimljana, orao je bio postavljen za Jupiterovu pticu i, posledično, označavao brzo kretanje Demijurgovih sila, jer je na njega gledano kao na zemaljskog gospodara ptica, nasuprot feniku, koji je bio simbol nebeskog vladara. Orao je označavao sunce u njegovoj materijalnoj fazi i nepromenjivi demijurgički zakon kojem se moraju pokoriti sva smrtna stvorenja. On je bio

hermetički simbol *sumpora* i označavao je tajanstvenu vatu Škorpije, zodijačkog znaka sa najdubljim značenjem koji predstavlja i Vrata Velike Misterije. Budući da je jedan od tri simbola Škorpije, orao je, poput Jarca iz Mendesa, bio amblem teurgičke umešnosti i tajnih procesa pomoću kojih je paklena vatra škorpije transmutirana u duhovnu svetlost-vatu bogova.

Dvoglavi orao je danas grb najčešće praktikovanog masonskog sistema u svetu, *Drevnog i Prihvaćenog Škotskog Obreda*. On je prastari simbol mnogih civilizacija i kultura. Ženska dvoglava figura je otkrivena u jednom od najstarijih gradova na svetu, *Catal Hujuk*, i potiče iz šestog milenijuma p.n.e. Prva predstava dvoglavnog orla je takođe veoma stara, a pronađena je u arheološkim gradovima Hitita, koji su živeli na prostoru Male Azije od dvanaestog do trinaestog veka p.n.e. Prvo se pojavio na cilindričnim pečatima koji su iskopani u Boghazkoju, bišoj prestonici Hitita. Naučnici su procenili da potiče iz perioda između 1750. i 1715. godine p.n.e. On je predstavljen u "heraldičkoj" poziciji, sa raširenim krilima. Dvoglavi orao se kasnije pojavio u istom regionu, ali dve hiljade godina kasnije, oko 1000. godine, kod Turaka-Seldžuka koji su oko 920. godine okupirali Anadoliju. Ovaj orao nije bio samo Seldžučki amblem, već su ga koristili i sasanidi, grci, rимljani, vizantija i hrišćani, što je sigurno bila kopija mnogo starijih motiva. Zanimljivo je primetiti da ga je kao svoj heraldički grb koristila i Vladarska Sveta Loza Nemanjića, i ima mišljenja da su ga Nemanjići na svome grbu imali mnogo pre Vizantijskih careva.

Konstantinopolj je imao aspiraciju da bude novi Rim, pa je orao uzet kao simbol moći i suverenosti. U Vizantiju je stigao preko trgovaca, odnosno menjača novca. Teodor II Laskaris (1254-1258) je verovatno bio prvi Vizantijski car koji je uzeo dvoglavog orla za simbol imperije. Njega je takođe uzela i grčka pravoslavna crkva, kao i ruska imperija, koja je direktno bila inspirisana Vizantijom. Nekoliko primera dvoglavnog orla se mogu videti na Romanesknim skulpturama u nekoliko crkava u Beču i Vendeu u Francuskoj. Simbol dvoglavnog orla je u Evropu verovatno doneo sv. Bernard od Klervoia. Međutim, on se pojavio mnogo pre toga, na grbovima i oružju nekih od vodećih krstaša, poput Žordana d' Amphiermeta, Žana de Diana, Hamelina i Žofroa d' Antenesa, Žana de la Beradira, Le Meigrea, Amar de Sent Klera, Iga de Sada i Lorena de la Lorenca. Ima ga na pečatu Giljema de l'Aigla, Templarskog Komandera u Normandiji. Takođe, njega je su koristili Vitezovi Bolnice Sv. Jovana kao i Vitezovi Sv. Antonija. Tokom ranog petnaestog veka, posebno za vreme vladavine

Imperatora Sigismunda, dvoglavi orao je konačno postao carska heraldička figura, dok je jednoglavi orao bio rezervisan za kraljeve Svetog Rimskog Carstva. Krajem osmnaestog veka, orla raširenih krila, kao heraldički grb je uzelo gotovo 500. Evropskih porodica.

Dvoglavi orao se prvi put pojavio u Masoneriji u Francuskoj, oko 1760 godine, sa stepenom *Vitez Kadoš* ili *Velikog Izabranog Inspektora*. On se može videti na famoznim pismima MASONA i Meca koji su pisali braći u Lionu, juna 1761 godine. Orao u svojim kandžama nosi bodež sa rečima poslednjeg Velikog Majstora Templara, Žaka de Molea.

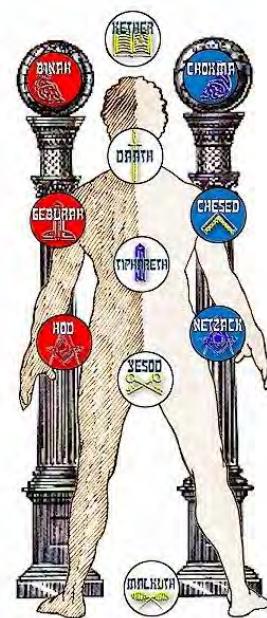
Ovako o Škotskom Obredu piše E. Siubba: *"za masone a naročito one koji pripadaju Drevnom i prihvaćenom Škotskom Obredu biti čisti i bez mrlje ne nameće samo napregnuće da se zadovolji žeđ za znanjem, već pre svega, iskrenost savesti, ispravnost karaktera i netaknuta dobrota duše koja se ogleda u mislima i ponašanju koje zadržavamo u svakom momentu našeg života. Evo zašto je Masonerija očuvala i prenela, u svoj svojoj čistoti, osnovne doktrine koje su u osnovi svake religije i upravo snagom svojih idea pomogla ne malom broju nacija da osvoje svoju slobodu. Mi tvrdimo da Masonerija ne oseća nikakav strah pred novim napadima materijalizma i nazadnjaštva, iako ostaje zaprepašćena i budna pred pogaženim pravima. Njena hiljadugodišnja tradicija je tu da je podseti koliko puta su se i drugi, još žešći, napadi obrušili na veličanstvo idealâ, sigurna u svoje univerzalne principe bratstva, pravde i slobode. Svakog MASONA Škotskog Obreda uvek da vode zdravi moralni principi i zakon dužnosti ne samo u Masonskom životu, već, pre svega, u aktivnostima koja se bavi kao profani."*

33. su velika nerva koji prožimaju telo čovečanstva, Solomonov Hram stajao je 33. godine u svom netaknutom stanju, kralj David

vlado je 33. godine u Jerusalimu, Masonski Red podeljen je na 33. Simbolička stepena, postoji 33. segmenta u ljudskom kičmenom stubu, i Isus je bio razapet u 33-oj godini života.

Kabala je bogata tradicija simboličkog proučavanja, koja je pažljivo čuvana u nekoliko hebrejskih kabalističkih škola. Reč *kabala* znači *tradiciju* ili *primanje*, jer mnogo kabalističkih ideja prelazi sa učitelja na studenta. Fundamentalni kabalistički tekstovi su *Sefer jecirah*, *Zohar* i *Sefir bahir*, koji predstavljaju kičmu ove simboličke umetnosti. Postoji bezbroj kabalističkih tekstova koji su povezani sa alhemijom i brojevima, poput *Aeš mezarep* i *Sefer sefirot*. Različiti kabalistički posvećenici raspravljaju o tome koje je najvažnije kabalističko delo, pa tako mnogi ističu da je to *Zohar*, nastao u trinaestom veku i napisan na aramejskom. On uglavnom sadrži komentare na Pentateuh, prvih pet knjiga starog zaveta. Drugi sugeriru da je *Sefer jecirah* najvažniji kabalistički tekst, koji postoji od samog početka hebrejske tradicije. U oba teksta postoje tajni elementi koji su povezani sa masonskim ritualima. Kabalistička doktrina je bazirana na ideji da je univerzum manifestacija boga, u kojoj su slova simbolični ključevi koji otkrivaju skrivenu prirodu svih stvari. Duhovna nauka alhemije proističe iz kabalističke interpretacije biblije, pa tako i stepeni masonerije. Kabalistički dijagram, ili *drvo života*, se savršeno reflektuje na masonske rituale. Na četvrtom stepenu Drevnog i prihvaćenog škotskog obreda se spoznaje da je kabala ključ masonerije; zapravo, masonerija se ne može razumeti bez razumevanja kabale.

Rituali masonerije su bazirani na izgradnji Solomonovog hrama, koji je veoma važan i kabalističkoj tradiciji. Po kabali, bog je stvorio sve, i bog je u svemu, i kroz svoju reč on manifestuje različite aspekte sebe. Tako su slova produkt ljudske svesnosti, i imaju simboličnu vrednost, a napisana reč ima nekoliko nivoa značenja. Kabala pokušava da razume značenje ovih simbola, kako bi bili sposobni da čitaju dublje aspekte svetih tekstova i prirode. Kabalističko drvo života se još naziva *drvo znanja*, *Jakovljeve leštvice* ili *kabalistički stubovi*, i predstavlja ekspresiju svesti u kreaciji. Kroz različite kabalističke škole drvo je različito, ali bez obzira na to, ono je univerzalni fundamentalni aspekt. Generalno, drvo je sastavljeno od 10. sfere zvanih sefirot, zajedno sa 22. staze koje povezuju ove sfere, gde je svaka sfera predstavljena jednim od 22. hebrejska slova. To su ukupno 32. emanacije boga, sa mogućom 33. skrivenom emanacijom. Tri stuba drveta života su predstavljena sa dva stuba ispred ulaza u Solomonov hram, a treći je stub stajao između njih. Stubovi kralja Solomona su model stubova koje je stvorio bog. U masoneriji ova tri stuba predstavljaju tri oficira svake lože, *starešinu lože*, *starijeg* i *mlađeg nadzornika*. Mnoge kulture imaju drvo života, ali izleda da su najinteresantija ona biblijske i kabalističke tradicije. Kabala se najlakše objašnjava kao hebrejska forma joge, sistem u kojem se inicijat podučava i razvija zajedno sa svojim koracima na putu.

Brat Slobodan Škrbić u svojoj knjizi "Arcana Arcanorum" prelepo objašnjava numerološku važnost i simboliku broje prisutnih u ritualu 33. stepena. Godina braće Suverenih Generalnih Inspektora je 75. čiji radovi počinju u zoru, u vreme oslobađanja ljudi i preporaćanja naroda. Broj 75. je povezan sa Lučnošćom, Nosiocem Svetlosti, koji se uzdiže u zoru, tik pre rađanja Sunca na horizontu, i odnosi se na planet Veneru. 75. je i broj Boginje beskrajnog prostora koju su stari egipćani zvali Nuit.

U ritualu 33. stepena Mason viđa 5. svetlosti na Iстоку, 3. na Zapadu, 1. na Severu, i 2. na Jugu, i oni zajedno predstavljaju 5312. godinu u kojoj je uništen Red Hrama, i to je polazna tačka na kojoj se zasniva "osveta" protiv svih oblika laži, tiranije, gramzivosti i besa. Hiram Abif, De Molej i Fridrik Veliki su svetu preneli Škotski Obred, bili su pomazani, posvećeni i prosvetljeni koje poštujemo kao učitelje sveta. Škotski Red je sveprisutan među ljudima, i on simbolički predstavlja upravljački centar, koji iz Hosa stvara Red.

Ali, da bi inicijat zaslužio 33. stepen i zauzeo počasno mesto u Vrhovnom Savetu, od njega se zahteva duboka posvećenost uzvišenim idejama i principima; on je prošao kroz Ložu Usavršavanja, Ogranak Ružinog Krsta, Savet Kadoša i Konzistorijum, kroz bol i nadu, da bi dostigao usavršavanje, pritom ne tražeći nikakvu nagradu. To je simbolizam velikog putovanja, od Tajnog Majstora do Kraljevskog Orla.

Tajni Majstor je naziv za IV stepen u D.P.Š.O. a njegova specifična dužnost je očuvanje živih Hiramovih učenja. "Za Tajnog Majstora", piše E. Šuba, "savest je ono što moramo uvek slediti, ali da bi se izbegli suprotni stavovi između ponašanja pojedinca i društvenih potreba, potrebno je da savest bude sigurna. Ona postaje takvom pre svega, izjednačavajući se sa opštim zakonima koji proističu od Boga i na drugom mestu racionalnim izborom na osnovu opštih principa." Tajni Majstor odražava ideju o našim dužnostima prema Bogu, porodici, zemlji i Masoneriji. Lekcije koje se uče u ovom stepenu govore o tišini, tajnosti, dužnosti i vernoći.

Savršeni Majstor je naziv V stepena D.P.Š.O. Prema legendi nekolicina Savršenih Majstora sagradila je na tajnom mestu grob, u kome su sahranjeni Hiramovi posmrtni ostaci. Inicijacija Savršenog Majstora zakљučuje se sledećim rečima: "Brāco, pre nego što uklonimo fizičke prepreke, svečano potvrđujemo naš cilj. Sećanje krije naklonost kako za nas, pohvalu beskonačnog kruga nisku, tako i za materiju, bez razlike. Delajmo tako da

bismo iz svakog kamena Majstorovog groba izveli ideju, onako kako je večno spoznanje, sa zvezdanim simbolima, u svakom čoveku izrazimo je". Poštenje i pouzdanost čine kamen temeljac građevine koja se zove masonska čast. Lekcije o ovom stepenu su o dobromamernosti, poštenju i iskrenosti.

Intimni Sekretar je naziv za VI stepen D.P.Š.O. i ima zadatak da ispituje nauku i odnos koji čovek uspostavlja sa prirodom. Naročito se bavi matematikom, naukom koja omogućava da se prodre u onu neiscrpnu struju života u kojoj ne postoji ni početak ni kraj i u kojoj se mikrokosmos-čoveku, otkriva makrokosmos-Univerzum. Ovaj stepen nas uči odanosti, samokontroli i marljivosti.

Predsednik i Sudija je naziv za VII stepen D.P.Š.O. i vezuje se za legendu po kojoj je Solomon poverio nastavak građenja Hrama tristašedesetorici Majstora Dela. Stepen je : "inspirisan principom eksplicitne akcije misli u životu i ustanovljava premisu takve akcije slikom spontanog direktnog nastanka same misli, gde je život pravo otkriće." Ovde kandidat uči da jednu osobu, njenu imovinu, sreću i čast može da zaštići samo nepristrasna pravda.

Intendant Zgrada je naziv za VIII stepen D.P.Š.O. Njegov simbolični uzrast je "tri puta devet godina". Potiče od legende prema kojoj je Solomon osnovao Arhitektonsku Akademiju odakle će uzimati intendantе-vodiče ljudskog bratstva. O stepnu ovako piše E. Šuba: "Evo reči za nove Intendante Hrama Istine, koji svesni svoje misije, ovako zaključuju svoje arhitektonske radove: "Obraćamo se u ovom momentu svima onima koji seju u životu seme istine; onima koji su u tami i skromnosti s ljubavlju gajili seme svetlosti neopazivi za oko većine; sinovima svetlosti koji, zaronjeni u noć, pothranjuju blago pucketanje malog plamena, isuviše neznatnog i daleko da bi ga pratili drugi ljudi koji žure glavnim putem ka cilju, ka novoj zori." Čutljivi tvorci uče nas da se "put prepun teškoća, savladava upornošću i onaj ko postaje ponosan zbog ostvarene misije, zaboravljujući neizbežno poravnanje vremena, mora da se vrati izgradnji, uz potpunu poniznost, građevine dostoje tradicije i raskoši drevnih Intendantata Hrama." Na ovom stepenu, savršenstvo je naš cilj. Lekcije ovog stepena govore o milosruđu, moralu, i dobrobiti.

Majstor Izabranik Devetorice je naziv IX stepena D.P.Š.O. i proizilazi iz legende prema kojoj je posle ubistva Hirama izabранo devet majstora kojima je poverene istraga i traganje za počiniocima zločina. Simbolični perio je 3x7. Ovo je stepen

iluminističkog porekla. Karakteristični broj stepena je 9. Stepen govori koliko je važno da naš život i ponašanje budu vođeni vrlinama istine, velikodušnosti, i iskrenosti.

Majstor Izabranik Petnaestorice je naziv X stepena D.P.Š.O. i proizilazi iz legende koja kaže da je Solomon predao u ruke pravde prvu trojicu Hiramovih ubica, poverivši hapšenje ostale dvojice petnaestorici majstora, koji su uspešno izvršili zadatku, unapređeni u stepen izabralih. Simbolično razdoblje je 5x5. Stepen uči o političkoj, duhovnoj, i religijskoj toleranciji.

Uzvišeni Izabrani Vitez Dvanaestorice je naziv XI stepen D.P.Š.O. koji se vezuje za legendu o Solomonu koji je posle hvatanja trojice Hiramovih ubica, izabrao žrebom, među onima koji su se pokazali najaktivniji u potrazi za krivcima, dvanaest učitelja da bi svakom od njih poverio komandu nad po jednim od dvanaest plemena kraljevstva. Simbolični uzrast Uzvišenog Izabranog Viteza Dvanaestorice je 3x9. Tipično za ovaj stepen je otvaranje jednoj društvenoj perspektivi, više nego individualnoj, moralističkoj. To se jasno vidi iz činjenice da, kada se bolje pogleda, izgleda da se majstor nameće kao simbol oštromlja, slobode i istine. To su vrline tipične za Odiseja, koji je, postavši brodolomnik, sam bez svojih pomoćnika koje progutala bura, postao heroj, model vrline, duhovni vođa i priprema se da živi svoj udes i da dovede do pobeđe pravde. Lekcije ovog stepena govore o poštovanju, saosećanju, i iskrenosti. Moto ovog stepena glasi : "Vincere aut Mori", i odnosi se na zakletvu da će pripadnik ovog stepena pre umreti nego izdati stvar svog naroda, ili dopustiti da ga savladaju sopstveni strah ili krivica.

Veliki Majstor Arhitekta je naziv za XII stepen D.P.Š.O. i vodi poreklo iz legende koja pripoveda o tome, kako su posle prestanka radova na gradnji Hrama, prouzrokovanoj nestaćicom finansijskih sredstava, sva plemena, dvanaest, izabrala po jednog od najspasobnijih graditelja, a od njih dvanaest izabran je jedan za naslednika Hiramovog. Simbolični uzrast je 5x3 na kvadrat. Na ovom stepenu kandidat po prvi put čuje glas koji ga nagovara da se od sada nadalje služi alatom geometrija i arhitekte, umesto zidarskim. Ovaj simbolizam vezuje se očigledno za legendu stepena: treba se pripremiti i primiti na sebe zadatke koji nam kolektiv može poveriti, poveravajući i usavršavajući alatke neophodne da bi se učestvovalo u vođenju zajednice u kojoj delujemo.

Lekcije ovog stepena ukazuju na to da su moralne vrednosti jednak potrebne kao i znanje o liberalnim umetnostima i

naukama, i da čovekova vera i nuda mogu iskušenje da pretvore u blagoslov.

Kraljevski Svod je naziv za XIII stepen D.P.Š.O. koji se poziva na legendu prema kojoj je Solomon poverio Velikim Graditeljima, Majstorima, potragu za jednim od blaga skrivenih pod devet Svodova proroka Enoha pre opšteg potopa. Ti Majstori koji su se dali u potragu sa neverovatnom revnošću su dobili od Solomona titulu Velikog Svoda. Na ovom stepenu kandidat stiče znanje o slobodi misli i osećanja, koja su motivisana čašcu i dužnošću.

Veliki Savršeni Izabranik je naziv XIV stepena D.P.Š.O. i proističe iz legende o Velikom Svešteniku, koji je pozvan u Solomonov Hram što bejaše oskrnavljen, i tamo je, pored svetog kovčega našao lava, koji mu se približio i pružio ključeve koje držao u čeljustima. On je kranji stepen Drevne Masonerije, zato što je on poslednji koji se zasniva na pričama o Prvom Hramu. Sadržaj XIII i XIX stepena je skoro isti kao i kod stepena Svetog Kraljevskog Svoda. Neizrecivo ime Gospoda je pronađeno u tajnoj zasvođenoj odaji koja se nalazila ispod Sanctum Sanctoruma. Tako je pronađena Tajna Reč Majstora MASONA. To je trenutak kada se treba zamisliti i pogledati u svoju unutrašnjost. Jedini način da se postigne završetak hrama jeste naučiti kako biti iskren prema sebi i prema Bogu. Svaki Savršeni i Uzvišeni Mason nakon što mu se dodeli ovaj stepen, dobija i prsten XIV stepena. To je jednostavan zlatni prsten bez ukrasa, na kojem je napisano hebrejsko slovo Yod unutar jednakostrošnog trougla. Na unutrašnjoj strani prstena ugraviran je moto Škotskog Obreta "Virtus Junxit, Mors Non Separabit", Ono što je spojila vrlina, smrt ne može da rastavi.

Vitez Istoka i Mača je naziv za XV stepen D.P.Š.O. i potiče od legende prema kojoj su za vreme obnove Hrama koji je uništoio Nabukodonosor, zbog stalnih napada Samarićana, radnici zaduženi za izgradnju bili primorani da u jednoj ruci drže mistriju a u drugoj mač, spremni da odbrane svoje delo. Njihovo simbolično doba je 70. godina. U tumačenju ovog stepena K. Klausen beleži:

"Ponekad na putu uspeha nailazimo na ravnodušnost naših drugova i ljudi. Ali mi smatramo da Bog ima poseban interes za svakog od nas: "On nam daruje besmrtnu dušu, privremeno zatvorenu u našem telu, a naš prirodni nagon i vatrena želja za dobrim, biće nam uzvraćeni, čak i ako ne možemo da u potpunosti shvatimo božanski plan, moramo da verujemo. Uskoro će zasijati svetlost i pokazaće nam sve ono što želimo da znamo".

Princ Jerusalima je naziv XVI stepena D.P.Š.O. i vodi poreklo iz legende koja kaže da je Zorovavelj, s obzirom da su radnici onemogućeni da sagrade Hram stalnim napadima Samarićana, poslao glasnike Dariju tražeći njegovu zaštitu i persijski kralj je uspeo da izdejstvuje ne samo da Samarićani prestanu sa ometanjem radova na rekonstrukciji, već i da počnu da sarađuju u radovima, plaćajući određeni doprinos Zorovavelju. Stepen uči privrženosti svojim uverenjima uprkos iskušenju, odanosti dužnostima uprkos teškoćama i posvećenosti istini, koja na kraju mora da prevagne.

Vitez Istoka i Zapada naziv je za XVII stepen D.P.Š.O. i potiče iz legende po kojoj su Izraelci, posle zauzimanja Jerusalima od strane Rimljana, da bi nastavili da zagovaraju pobunu slabih i potlačenih i onda kada su bili primorani da se sklone u pustinju, osnovali savez kome su kasnije prišli mnogi krstaši. U delu "Moral and Dogma", knj. IV Đ. Del Noče piše: "Među stepenima koji čine D.P.Š.O. koji polazeći od Majstorskog stepena Plave Masonerije, nalaze svoj vrhunac u visokim administrativnim stepenima Bele Masonerije, sadržana je misao raznih ezoteričnih i filozofskih škola, koje su u svetu pratile čoveka u traganju za Svevišnjim, za objašnjem velike tajne svemira, i za duhovnim razvojem čoveka. I upravo u ovaj svod, u kritičnu tačku ulazi XVII stepen Viteza Istoka i Zapada, kao da želi da obnovi najdalju prošlost sa onom nama bliskom. Ovaj stepen je postavljen u centar 33. stepena Škotskog Obreda, pored simboličkog obreda spajanja dva sveta, dve kulture, dva doba, želi da bude škola koja bi podučavala ljudi dobre volje o potrebi da u svim religijama pronađu ezoteričnu i božansku stranu, kako bi došli do božanskog otkrića. Smatram da zaista mogu da potvrdim to da ovaj stepen ima veliku zaslugu u tome što nam pomaže da dopremo do doba vodolije u kome će čovek morati da pređe na univerzalnu religiju. U ovom stepenu kandidat saznaje o čovekovoj nasleđenoj nesposobnosti da uči od prošlosti. Knjiga Života je zapečaćena kako bi dočekala Novi Zakon koji će usmeravati čoveka u budućnosti.

Suvereni Princ Ruže i Krsta je naziv XVIII stepena D.P.Š.O. i to je stepen retke moći i za njega ne može biti vezana ni jedna legenda, ukoliko bi mu se želeta pripisati neka, moglo bi se govoriti o Izgubljenoj Reći jer se zapravo poziva na ceremonijal Svetlosti, Sjaja, Božje Moći. Na ovom stepenu kandidat uči da se uz pomoć tri vrline, vere, nade, i milosrđa, može otkriti novi zakon ljubavi. Zapečaćena knjiga je ponovo otvorena i pronađena je Reč. Da bi se predstavile lekcije ovog stepena,

koriste se događaji iz života Isusa iz Nazareta i krst postaje simbol požrtvovanja za sve ljude. Na ovom duboko religioznom stepenu, ruža na krstu, pored svojih brojnih mističnih značenja, simbolizuje još lepotu i slavu novog zakona. Stepen je jedan od najstarijih stepena u Masoneriji i u svojim raznim oblicima, može se naći u svim Masonskim obredima. Smatralo se da je to najviša lekcija koju neko može da primi u Spekulativnoj Masoneriji. Na sertifikatima koji su dodeljivani pre 1851. godine često je pisalo Non Plus Ulstra, ne postoji viši stepen.

Veliki Sveštenik je naziv XIX stepena D.P.Š.O. i proizilazi iz legende o Horaciju Koklitu, neustrašivog zaštitnik jednog mosta na Tibrnu preko kojeg su neprijatelji mogli da prodru u grad. Sa tačke gledišta masonske simbolike most dopušta iniciranom da poveže milost i žrtvu sa slobodom i nezavisnošću. U svom komentaru ovoga stepena Šuba ovako piše: "Čudesno je to što čovek može da se izloži opasnosti i posle svog zalaska, i na taj način, da povede milione još nerođenih ljudi njihovoj sudsbi. Naše zanimanje za budućnost vodi nas želji da preživimo i posle sadašnjosti. Zato, iako je budućnost poznata samo Bogu, uvek smo postavljali osnove jednoj strukturi koja može znatno da utiče na napredovanje ljudi na putu moralnog razvitka u skladu sa zahtevima našeg učenja okrenutog prodbljuvanju etičkih i naučnih znanja. To je uslov za svaki budući projekat, to je način da se u ljudskoj duši uvreži težnja ka velikim, plemenitim i velikodušnim poduhvatima".

U XIX stepenu učimo da su misli iz prošlosti zakoni u sadašnjosti i budućnosti. Uvek treba da pokušavamo da unapredimo svoje okruženje i same sebe. Čineći tako, naša dobra dela će nadziveti nas same. Njihovim trajanjem, mi možemo postati deo budućnosti.

Časni Veliki Majstor Svih Simboličnih Loža je naziv XX stepena D.P.Š.O. Prvenstveno proučavanje usmereno je učvršćivanju istrajnosti u duši i trijumfu razuma i pravde nad nasiljem i tlačenjem. "Prožet čistim osećanjem dužnosti, Časni Doživotni Veliki Majstor zna da je njegov zadatak ad vitam da daje svetlost i pruža saznanje svojoj braći. Ipak, niko ne bi smeo da prihvati zvanje majstora dok se ne uveri da poseduje zanat i duboko poznavanje masonske tradicije, morala i filozofije". E. Šuba. Stepen uči o slobodi, bratstvu, i jednakosti. Da bi neko postao učitelj, on prvo mora da uči. Naučiti lekcije slobodnog zidarstva znači posedovati duboko razumevanje morala, religije, i filozofije, kao i razumevanje pojmoveva Boga, prirode, i Univerzuma.

Noahit ili Pruski Vitez je naziv XXI stepena D.P.Š.O. I inspirisan je legendom o Adolfu Saksoncu koji je učinio da Pravda trijumfuje. Nema nikakav simboličan uzrast. N. Arijano piše ovako u svom komentaru poglavlja Noahit ili Pruski Vitez, Morals and Dogma, V knjiga, „U modernom svetu, u ovoj našoj eposi, u ovom teškom prelasku iz neolita u psihozoik, svakom masonu nameću se edukativni i informativni zadaci, kome ne može izbeći. Masonerija će nastaviti sangom i vitalnošću da dela. Ad Universi terrarium Orbis Summi Architecti Gloriam: radionice će iskovati ljudi koji će izgarajući na inicijatskom putu, podučiti ljudi u profanom svetu primerom, obavestice davši na znanje irečenom rečju, sredine u kojima realizuju svoje društvene aktivnosti. Iz učenja A. Pikea, iz njegovog komentara XXI stepena D.P.Š.O. treba izvući ovu opomenu: *Nihil sub sole novi, iznad strasti, instikata, egoizma, čovek je, čovečanstvo je, tendencija ka jedinstvu. Daje na raspolažanje svoje umove, o škotska braćo, mitu. Noje je u svojoj barci okupio čovečanstvo u jedinstvenoj sudsibini, pobedio je elemente preduhitrovši njihovu razbesnelost i čovečanstvo bi spaseno*“. Lekcije stepena govore das u vrline pravog čoveka i masona poniznost, skromnost i učitost, i da u svom ponašanju čovek treba da izbegava arroganciju, laži, i kukavičluk.

Vitez Kraljevske Sekire ili Princ Libana je naziv XXII stepena D.P.Š.O. i ime vodi poreklo od jednog od najstarijih i najrasprostanjenijih kultova, zvanog kult sekire. Prema legendi ovog stepena u okviru Templarskog Reda postojalo je Veće Svetih, reč koja se na jevrejskom jeziku kaže kadosh, čiji su članovi bili depozitari i čuvari inicijatskih rukopisa istočnojakačkog porekla. N. Rika, Morals and Dogma, knjiga V, kaže: „*Stepen pripada jasnoj hermetičkoj tradiciji: rad nije porođaj žene. Shvaćen u plemenitijem smislu, on je svrha velikog dela.*“ Kao što su biblijske drvoreče u Libanu upotrebljavale sekiru za sečenje drveta namenjenog najopštijoj upotrebi, a naročito za Solomonov Hram, tako i savremeni vitezovi kraljevske sekire koriste ovaj tradicionalni alat za svoj svakodnevni rad i sopstveni uspon ka ostvarenju dela“. Stepen govori o vrednostima rada. Radeći dobar posao i ispravno koristeći radne alate spekulativnog slobodnog zidarstva, kandidat dobija mogućnost da izgradi unutrašnji hram, da unapredi sebe i da dorim radom doprinese opštem dobru.

Šef Tabernakla je XXIII stepen D.P.Š.O. poziva se na legendu po kojoj Hiramov sin ubija užasne bogove zla. Tradicionalna ideja o heroju koji određuje istoriju dramatičnog kontinuiteta između neba i zemlje, savladavajući golema i zastrašujuća bića i

raspoređujući snage kosmičkog poretka, ne predstavlja destrukciju, već ravnotežu ne-postojanja upotpunjuje antiteze u dijalektičkoj, opštoj normalnosti. Pouka stepena je da je čoveku stuštinski neophodno da bude posvećen Božoj službi i blagostanju celog čovečanstva, kako bi postao posvećenik u misterije slobodnog zidarstva. Primena sedam vrlina i stalno proučavanje unutrašnjeg značenja stvari, vodiće čoveka na putu prosvetljenja.

Princ Tabernakla je naziv XXIV stepena D.P.Š.O. i poziva se na legendu o komplikovanoj ceremoniji pristupanja jednog sveštenika svešteničkom dostojanstvu. E. Šuba u komentaru poglavlja XXIV, Stepen Princ Tabernakla, Morals and Dogma kaže: „*Neka lažni gnostičici nastave da se bore sa svojim poluizopštenjima i anatemama, sa proizvoljnom inkopatibilnošću, sa podmuklim i nedostojim kampanjama preko štampe protiv pravih gnostičara, masona, koji nastavljaju hiljadugodišnju tradiciju i istrajavaju u delu ponovne izgradnje Hrama prema planovima Velikog Majstora Hirama. Prinčevi Tabernakla vama je poverena sveštenička misija slobode i trpeljivosti, filozofije i nezaustavljivog traganja za istinom*“. Da bi dobio više svetlosti Mason mora da pokaže moralne kvalitete kao što su saosećanje, pobožnost i Pravda.

Vitez Medene Zmije je naziv XXV stepena D.P.Š.O. i poziva se na biblijsku legendu (Brojevi, XXI,5 i sledeći) po kojoj je Mojsije namestio bakrenu zmiju na jedan visoki štap, da bi svi ono koji su je gledali mogli da ozdrave od ujeda vatreñih zmija, koje je Bog poslao protiv Izraelaca zato što su loše govorili o njemu i o Mojsiju. Stepen se bavi pojmom besrnosti duše. Zmija, uoroborus, je drevni simbol kruga našeg postojanja i razumevanja mistike života, smrti i uskrsnuća.

Princ Milosrđa ili Samilosti je naziv XXVI stepena D.P.Š.O. i ima za simbol sveti prsten simbol Božje svetlosti. U beleški komentara XXVI stepena Princa Milosrđa ili Samilosti M. Čekovni piše: „*Iskorisćavanje slabijeg od strane jačeg čoveka, podjarmljivanje još nistaklih naroda, podsticanje na diskriminaciju svake vrste, pozivane da opravdaju masakre i genocide, to su ozbiljne greške čovečanstva u celini, dozvoljene i olakšane njegovom nesposobnošću da prevaziđe uske horizonte sitnih parcialnih interesa i da se proširi na apsolutne problematice. Od krize pozitivizma koji se najavio kao naslednik iliminističke tradicije, pojavila se jedna nova nauka ekologija, koja upozorava da e ne narušavaju ravnoteže koje postoje u prirodi... čovek mora da nauči da živi u harmoniji sa svetom koji*

ga okružuje, čije neprikosnovene zakone mora da poštuje i da se potrudi da ih upozna...ovo nam se čini duh učenja ovoga stepena, čiji je izraziti cilj ostvarenje mirnoga dogovora među ljudima, ne žrtvama nekontrolisanih strasti, već ljudi što su postali mudri i oprezni u stalnom ogledanju sa životom, koji je postao zadovoljavajući zahvaljujući pravom izražavanju slobode bez besmislene svojevoljnosti". Iz Morals and Dogma, knjiga V. Mudrost, Snaga, i Lepota su tri božanske osobine i onaj ko je mason stalno se nalazi u potrazi za njihovim nagradama. Slobodno Zidarstvo je univerzalno i ne pripada ni jednoj religiji, epohi ili naciji, niti zastupa njihove stavove. Jedina Istina je ona koja važi za sve.

Suvereni Zapovednik Hrama je naziv XXVII stepena D.P.Š.O. i

njegova je pouka da čovek ne treba da bude sebičan niti pohlepan. Vitez i mason treba da gaje vrline milosrđa, istine, i časti, i uvek treba da teži da pomogne siromašnima, bespomoćnima, unesrećenima, i bolesnima.

Vitez Sunca, Prosvećeni Princ je naziv XXVIII stepena D.P.Š.O. i pripada Vitezu Sunca posvećenom princu kabalistički je i hermetički i odnosi se na primarnu suštinu svih stvari. Na alegorijski način priča se o čoveku u potrazi za istinom. Pouka ovog stepena ima za cilj da odredi religioznu doktrinu kao osnovu misterije. Drevni mudraci su upućivali na stanice smeštene sedam planeta, preko kojih se obavljalo putovanje duše sa neba na zemlju. U teškim udarcima koje zadaje nesreća, zla kob, karakter se čeleći zaslugom snage i strasti, koje

suprotstavljajući se jedna drugoj, nalaze ravnotežu. Druga ideja starih mudraca, koja se podrazumeva u simbolizmu ovog stepena, po kojoj ono što vidimo u ovom životu predstavlja odraz onoga što postoji u nevidljivom duhovnom životu.

Zbog toga je pouzdan život duha posle smrti tela. I priroda je takođe sačinjavala interesantno polje proučavanja, za one koji su u njoj tražili božansko prisustvo. Zato je vera bila označena kao dragocen podsticaj sposoban da promeni istoriju čovečanstva. U ovom stepenu uči se da ljubav prema istini, ljubav prema pravdi i plemenitost duše nisu ništa drugo nego izraz čovekove ljubavi prema Bogu.

Škotski Vitez Svetog Andreje je naziv XXIX stepena D.P.Š.O. i temelji se na tri dužnosti: 1. biti krvni neprijatelj svake laži, 2. braniti vrlinu i nevinost od svakog nasilja, 3. boriti se u korist istine, prava, slobodne misli, demokratije. H. K. Klausen piše: "Svaki viteški krst simbol je novih vrlina koje mora da ima Vitez Sv. Andreje, a i svaki Viteški Red zahteva od svojih pristalica te iste vrline i iste osobine. Tri osnovne vrline Viteza Sv. Andreje su poniznost, samoodricanje, i mudrost. Jasan i očigledan simbol ovih vrlina je krst koji je posvećen krvlju mučenika što su za njega poginuli. Onaj krst koji je Isus iz Nazareta nosio na Golgotu, duž jerusalimskog puta na kome je uzviknuo: "Neka bude učinjena volja tvoja, Oče, a ne moja". On je patio na krstu zato što je govorio siromasima i poniznima i zato što je svoje sledbenike izabrao među ribarima iz Galileje i među prezrenima zakupcima. Ceo njegov život je prožet poniznošću, strpljenjem i samoodricanjem...Vitezovi Sv. Andreje su se kleli da će štititi svu siročad, devojčice, i udovice i da će uvoditi zakonitos gde god da se dešavaju ubistva i krađe ili gde veštii špekulantii tlače narod". Voleti Boga, ispunjavati obećanja, biti odan, ne suditi nepravedno o drugima, ovo su najpoželjnije karakterne osobine koje treba da poseduje jedan Mason.

Legenda pripoveda kako su neki Hramovnici tokom radova na iskopavanju temelja za izgradnju jedne crkve u Jerusalimu pronašli tri kama, a na jednom od njih bila je uklesana Velika Reč. Taj kamen je odnesen potom u Škotsku, i bio je kamen temeljac njihove lože osnovane na dan Svetog Andreja.

Vitez Kadoš je naziv XXX stepena D.P.Š.O. i osnovan je usled bekstva nekih od vođa Templarskog Reda umaklih od pokoja koji se odigrao 1314. godine u Parizu. "Vitez Kadoš" je piše Viktor Eremita u delu Morals and Dogma, knj. VI, *Mason koji sazreo u svom ezoteričnom formiraju i pojavljuje se da bi prikazao svoju aktivnost u svetu. To je potpno zreo Mason, intelektualno i moralno. Njegovo pojavljivanje predstavljeno je u obliku drugog*

rođenja, čije biološko rođenje nije ništa drugo do predznak...cilj XXX stepena da brani kontinuitet progrusa je, pored toga što lomi svako zatvaranje i prirodno i društveno, predstavljeno zadatkom koji ima Templarski Red: da brani hodnočasnike na putu ka Svetoj Zemlji. On na jasan način nagoveštava pomoći koju mason koji je dostigao svetlost, mora da pruži svakom čoveku koji je još uvek na putu".

U stepenu se uči kako biti iskren prema sebi i čvrsto se držati pravednih i ispravnih pobuda, a priča je inspirisana legendom o Teutonskim Vitezovima i Vitezovima Templierima. Čovek uvek treba da ima vere u Boga, u svoju zemlju, čovečanstvo, i konačno u samog sebe.

Veliki Inspektor, Inkvizitor i Zapovednik je naziv XXXI stepena D.P.Š.O. i prvi je od tri stepena kojima je povereno rukovođenje Orientom, inspirisano isključivo kriterijumima ravnoteže i pravde. XXXI stepen je stepen Velikog inspektora, inkvizitora, i zapovednika, prvi je administrativni stepen Škotskog Obreda. Onaj ko ima ovaj stepen pozvan je da ispunjava dužnosti sudiće u okviru Masonske porodice. To nije zadatak koji se institucionalno može uporediti sa upravljanjem pravdom kome je posvećen XIII stepen Obreda. Radi se zapravo o pravdi koja se ne obraća ljudima, već se tiče direktno njihovih duša. Ne bez razloga Klauzen naziva obred procesa, koji je prema drevnoj tradiciji egipatske vere, održavan posle smrti čoveka, kandidat za besmrtnost. To je unutrašnje preispitivanje s obzirom na znanja koja je kandidat usvojio kroz sve prethodne stepene.

Svetli Princ Kraljevske Tajne je naziv XXXII stepena D.P.Š.O. i poziva se na legendu koju prenosi jedan drevni obrednik, koja predviđa stvaranje Trećeg jerusalimskog hrama, simobola ostvarenja Velikog Dela. U svom komentaru XXXII stepena Svetlog Princa Kraljevske Tajne, Morals and Dogma, M. Sege piše: "pošto je prošao kroz sve inicijacije, pošto je stupio u kontakt sa svim institucijama u masoneriji D.P.Š.O. mason se nalazi na putu dobra i istine, koje neće više tražiti ni u kakvom hramu koji je privremen, prolazan čak iluzoran. Jedini put je ljubav. Tako oslobođen svih lanaca koji su sputavali masona, konačno je Slobodan. Proučavao je, posmatrao, prima u sebe, našao svoje božansko u samom sebi i u beskrajnom, i shvatio je da Hram, pravi Hram sagradio, kamen po kamen, u svojoj svesti, i fiksira je svoju metu u svom srcu. Tradicionalno učenje Masonerije je potraga za putem postizanja potpunog preobraženje čoveka koji se vrati u svoje prvobitne moći božanskog živog mikrokosmosa, Koncept Kamera Mudrosti, Hermetičko Veliko Delo. Može prići da pristupi trouglu,

savršenstvu, gde će biti sudija pre svega, dakle imaće u posedu Kraljevsku Tajnu, Princ". Stepenom se dostiže vrhunac Škotskog Obreda. Čovek shvata da je on samo karika u lancu Univerzalnog bratstva koje se nalazi u potrazi za konačnom Istinom i božanskom Svetlošću. Moto ovog stepena je **Spes mea in Deo est**, U Boga se uzdam.

33rd
degree,
Sovereign Grand Inspector General.

Suvereni Generalni Veliki Generalni Inspektor je naziv XXXIII stepena D.P.Š.O. i on je počasni stepen koji Vrhovni Savet dodeljuje masonima Škotskog Obreda u smislu priznanja njihovog izuzetnog rada i dostignuća u masoneriji i javnom životu. Članovi koji dobiju stepen Generalnog Inspektora postaju počasni članovi Vrhovnog Saveta. Između njih se biraju aktivni

članovi Vrhovnog Saveta. Ovim se putovanje inicijata u Škotskom Obredu "završava", i on je tih, smerno, posvećeno koračao stazom inicijacije, od Tišine Tajnog Majstora do Sažetka Svih Životnih principa koji su se pomešali u pričesnom vinu, pod krilima Kraljevskog Orla, koji je simbol Proroka, Kralja, i Sveštenika.

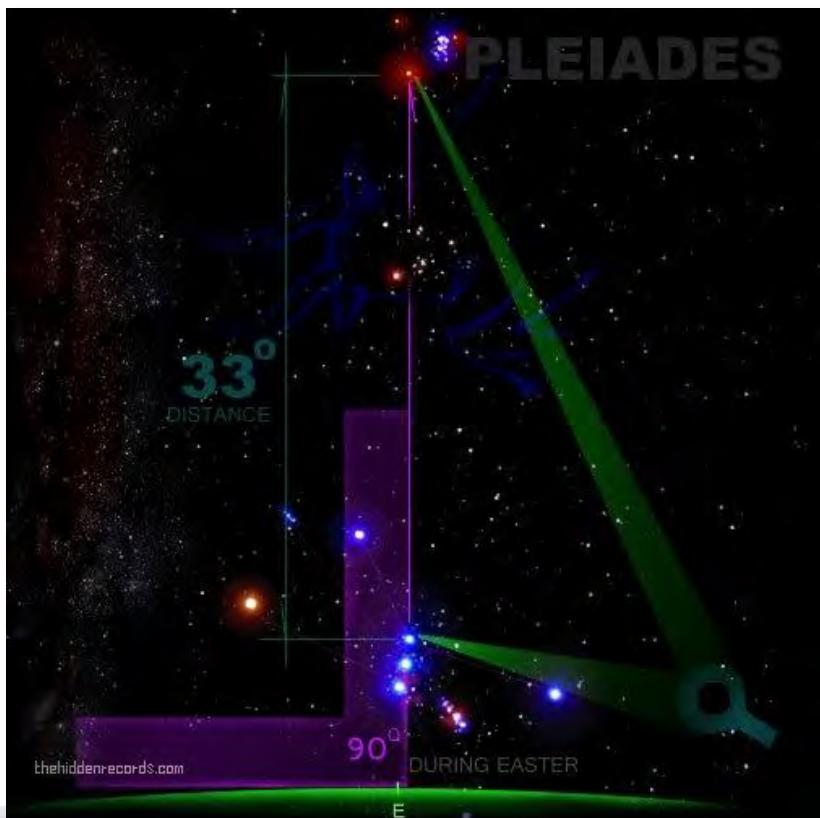
Broj 33. je Majstorski Broj ili broj Majstora Učitelja. Bog Amon ili AMEN ima numerološku vrednost $1+13+5+14=33$. Amen je bog Istine i 33. predstavlja Hristovu Svesnost. U Knjizi Enohovoj, Planina Hermon je mesto gde su Grigori, Posmatrači, Sinovi Boga ili Nefilimi, došli na zemlju i to je čuvena 33-a paralela.

Ona je bila veoma važna mnogim antičkim narodima poput Feničana, i smatra se posebnim tipom energije, Portalom Bogova. Ako to uporedimo sa 33. stepenom u Masoneriji, ond je reč o izvesnoj "tački", portalu, energetskom kanalu, sa kojim je naša sadašnja civilizacija u kontaktu, u povezanosti sa drevnom Lozom Kraljeva koji su stvorili čoveka i čovečanstvo. Reč je o Kosmičkoj, veoma naprednoj, duhovnoj Lozi, koja je na zemlji poznata kao Zlatna Loza Zmaja, ili Zmajeva. Već pomenuti Feničani, bili su moćni moreplovci ali i graditelji, koji su uzduž 33. paralele podigli prelepe, veličanstvene hramove u Libanu, Alžiru, Jordanu, Siriji, Iraku, Iranu, i Izraelu. Zato nema slučajnosti da Masonski Zanat ima svoje korene u legendi o Feničanskom Kralju Hiramu Abifu. Na istoj paraleli podignut je i grad Sidon, kao glavni Feničanski grad, iz kog su koristeći i orijentišući se prema zvezdama, drevni moreplovci polazili u svoje pohode i avanture. Sodon je bio prvi od Hamovih sinova, čiju Sidonci potomci. U Tiru i Sidonu je vladao Feniks, koji je bio brat Feničanskog princa i pronalazač pisma, Kadmus od Tebe u Egiptu. Drugi veliki grad povezan sa Masonskom legendom je bio Tir, u Libanu, koji je bio dom Masonskog Kralja Hirama. On je vladao u isto vreme kada i egipatski faraoni David i Solomon (Ramzes II i Ramzes III). Kralj Hiram je snabdevao kedrovim drvetom Kralja Davida, kao i drvodeljama i zidarima koji su pomagali Davidu da podigne hram. Oni su bili ti koji su na dva stuba ispred Hrama urezali ezoteričen simbole. Direktne veze Feničana i Masonerije su opisane u stepenu Vitez Kraljevske Sekire, ili Princ Libana. U vreme podizanja Solomonovog Hrama, oko 1000. godina pre Hrista, Sidonci su imali društvo graditelja, čije su tajne nesumnjivo poticale od drevnih egipćana i feničana. Jedan od Tirskih graditelja je oženio Jevrejku iz plemena Neftali, i imali su sina Hirama Abifa koji je govorio jezike Tira i Sidona, kao i hebrejski. Tu, u Sidonu, Tajni Red Sidona je od Svetih Graditelja Egipta primio misterije. Tako je istorijski lanac Masonerije neprekinut, i idalje spaja originalnu, autentičnu Masoneriju sa

onom modernom. To je IZGUBLJENI SIMBOL, Jakovljeve Lestvice, Stepenice, od 33. Stepenika, ili 33. stepena, što je i isti stepen povezan sa Orionovim pojasmom, ili uzdizanjem Svetog Krsta Orionovog pojasa, što je i "slučajno" mera koja se pominje u Starom Zavetu, kod Solomona, jedinstvena kosmička mera do veoma važne ZVEZDE, DAVIDOVE ZVEZDE. Onaj koji drži KLJUČ za otklučavanje TAJNE jeste SOL-OM-ON. On je HIRAMOV KLJUČ, što je i TAJNA SOLOMONOVOG HRAMA.

ORDO AB CHAO, je Masonski izraz koji znači Red iz Haosa, i označava prelaze od profanog, to jest iz stadijuma neobrađeno kamena u stadijum uglačanog ili kubnog kamena što se postiže putem inicijacije. Uopšteno zvuči kao poziv na strogu discipline koja se traži u inicijatskoj materiji, i predstavlja moto univerzalne masonerije. Izraz Ordo Ab Chao isписан je na beloj traci kojom je obavljen presto 33. i poslednjeg masonskega stepena D.P.Š.O. Spoljašnjem redu vidljivog sveta koji je polako stvarao čovek istražujući prirodu i transformišući sredinu, odgovara jedan

unutrašnji red, to jest progresivno spoznanje i jedna progresivna mogućnost ovladavanja psihičkom materijom. Proširiti mentalni red na sferu našeg skrivenog bića, još uvek, velikim svojim delom neispitanog, znači primeniti ponovo zakon iskazom u izrazu Ordo Ab Chao. U tom delu izražava se kreativna aktivnost čoveka, jer kreirati znači dati oblik, uređiti, a otkrivanje neotkrivenih zakonitosti izvor je nove snage. Osvajanje novih saznanja odgovara uvećanju dominantnosti volje. Unutrašnji haos čovek mora zameniti redom, na taj način moći će da postepeno eleminiše nesvesnu unutrašnju i spoljnu potrebu, postavši na taj način on sam kreator svoga bića i sveta koja ga okružuje.

MEMFIS MIZRAIM OBRED-STRUKTURA I IDEJA

U nekoliko prošlih brojeva našeg malog magazina „Mason“ pisali smo nekoliko puta o Memfis Mizraim obredu. Bilo je tu o svemu pomalo, i o istoriji, i o inicijacijama, i o hijerarhiji, i tako redom. Sada bismo mogli, kao što nam je sugerisano nekoliko puta u poslednje vreme, da kažemo i ponešto o strukturi obreda i njegovoj organizaciji.

Memphis Mizraim, kao što smo već videli i ranije, je obred koji medju različitim slobodnozidarskim obredima stoji sam za sebe i ima sopstvenu istoriju, inicijatički tok, logiku, pa ako hoćete i sopstvenu upravu i jurisdikciju, za one kojima je to osobito važno. Svakako, u prošlosti, a i sada, postojalo je i puno dodirnih tačaka Memfis Mizraima (dalje-MM) i drugih obreda, sličnih manje ili više, bilo da su u radu učestvovali ljudi koji su bili inicirani kao gorljivi Masoni u različitim objedijencijama i ložama, bilo da su se razmenjivale ideje i učenja, bilo da su kontakti ostvarivani zvanično ili nezvanično. Kako god postavimo stvari, svet je ipak mali, osobito ovaj slobodnozidarski, i međusobni uticaji ne mogu da se izbegnu sve i kada se na tome insistira, sa ovog ili onog razloga.

Ako govorimo o strukturi MM obreda, prvo što primetimo je da postoji veliki broj stepenova - u savremenom svetu uobičajeno je da se koristi 97 stepenova, mada u poslednje vreme srećemo i MM jurisdikcije koje koriste i 98, pa i 99 i 100. Mi ćemo se u našoj priči zadržati na ovom prvom obliku rada, koji je sada već klasičan. Budući da dolazim iz Misir lože koja ima neka specifična poimanja čitavog Zanata, zamolio čitaocu koji se prvi put sreću sa temom ovde da pogledaju i neke prethodne brojeve „Masona“ kako bi stekli bolji uvid u ovu tematiku. Ovde prvenstveno mislim na gledište koje postoji u Misiru a koje kaže da stepenovi nisu izraz hijerarhije nego iskustvene tačke na putu kojeg najčešće poredimo sa kružnicom, na kojoj su one sve podjednako udaljene od centra i imaju podjednak značaj i važnost.

To je u vezi sa idejom da je MM suštinski duhovni obred, a da je pravi duhovni rad, a to znači uzrastanje i sazrevanje svakog iniciranog, u praksi teško spojiv sa hijerarhijom koja može značiti i krutost, i izmeštanje odlučivanja i odgovornosti, i tome slično.

No, kao što sam rekao, o tome je bilo dosta reči već i ranije, pa sada i ne moramo da se zadržavamo na istim razmatranjima. Kao što smo videli, MM obred sastoji se od 97 stepenova. Prva tri stepena su simbolički stepenovi i oni odgovaraju onome što nazivamo standardno Plavom ili Jovanovskom ložom. MM spada, kao što je opet ranije bilo reči, u Egipatske obrede SZ, pa se utoliko razlikuju i rituali u ova prva tri stepena, jer su starozavetna imena i teme zamenjene imenima i temama egipatske mitologije i panteona. Tako je na trećem stepenu umesto legende o Hiramu postavljena legenda o Ozirisu, ali za one koji su dovoljno pronicljivi i koji na rituale gledaju okom posvećenih Inicijata, iza drugih simbola i alegorije, vidi se ista suština, koja prenosi istu pouku.

Mogli bismo ovde da se malo dotaknemo istorije. MM nije u prošlosti bio centralizovan obred, pa tako ni rituali nisu svuda bili isti. Postoje neke MM lože koje u svom radu umesto egipatskog obreda koriste potpuno uobičajenu SZ tradiciju pa operišu Hiramovom legendom, kada je o stepenu Majstora Masona reč. Takođe, MM u većini slučajeva nije obred koji se odlikuje isključivošću. Ako se neko zainteresuje da nastavi kroz MM posle stepena Majstora Masona, onda se ne traži od njega-ili nije, da ne zamere Sestre, jer pišem samo u muškom rodu, a MM je najčešće zapravo mešoviti Red, tako je i kod nas u Misiru- da se ponovo inicira, već se prepozna i prihvata potpuno kao takav ili takva, dakle, smatra se da Hiramova legenda potpuno prenosi istu pouku kao i ona o Ozirisu.

Hram je uvek otvoren, i znamo da slavimo Velikog Neimara bez obzira na pojavnne forme koje su različite na početku puta.

Posle simboličkih stepenova otvara se novo polje rada koje je veliko i široko i kome je potrebno posvetiti zaista puno vremena da se prodje i upozna.

Sistematisacija ovih stepenova razlikovala se u različitim MM jurisdikcijama i u prošlosti, a razlikuje se i danas. Ako čitate literaturu o ovom predmetu, sigurno ćete naići na različite podatke, mada većina autora koja se ovim bavi daje paralelne preglede tih sistematizacija, pa nema neke opasnosti od nedoumica ili eventualne zbrke. Ja ću dati pregled ovih stepenova onako kako ih vidimo u Misiru, i kako nam je povereno da radimo poveljom kojom je Misir Loža i ustanovljena. Dakle, ovi stepenovi su organizovani ovako:

- Koledž, 4.-18. stepen (neki autoriteti u Koledž ubrajaju i simboličke stepenove, ali njih smo izdvojili već ranije. Takođe, u većini slučajeva 18. stepen ima svoj posebni čapter, a moguće mu je, zbog uvoda, pridodati i 17.);
- Senat, 19.-33. stepen;

- Konzistorija, 34.-75. stepen- a u okviru Konzistorije posebno se konstituiše Areopag u kome su stepenovi 34.-49.;
- Koncil, 76.-90. stepen i
- Tribunal, 91.- 97. stepen.

Ovi stepenovi čine sistem radionica unutar MM obreda, imaju svoja sopstvena istraživanja a potpuno razvijeni, funkcionišu samostalno, u skladu sa sopstvenim potrebama i interesovanjima. Takav pristup, naravno, zahteva određeno vreme, ne bi li inicijati sazreli i prihvatali ovakav rad u potpunosti. Ovako predstavljen sistem je zapravo niz upravnih tela unutar MM obreda, a njime pak predsedava Suvereno Svetilište koje je vrhovni autoritet MM u okviru svoje inicijatičke linije, u aktuelnoj oblasti.

Ako govorimo o idejama i praksi obreda, onda sve ove stepenove možemo da razvrstamo još na jedan način.

Posle simboličkih stepenova, stepenove od 4. do 33. uobičajeno nazivano filozofskim. Oni od 34. do 86. nazvani su hermetičkim, kabalističkim i gnostičkim. Stepenovi od 87. do 90. čine poseban set koji se naziva Arkana Arkanorum, dok su stepenovi od 91. do 97. sublimacija čitavog sistema i ne samo što predstavljaju upravu, nego i apsorbovanje energije koja znači nastavljanje sistema u budućnost.

Filozofski stepenovi u velkoj meri su korespondenti sa stepenovima Drevnog i prihvaćenog škotskog obreda/AASR. U prošlosti su postojali već pomenuti medjusobni uticaji, i nije čudo što postoji ovakva paralela. Naravno, do danas postoji razlika MM i AASR u ovim stepenovima kada su u pitanju imena pojedinih stepenova, znaci, hватови и реци, ali postoji konitnuitet ideja, strukture i organizovanja.

Značaj filozofskih stepenova za MM je u tome što oni razradjuju specifične dužnosti koje Sestre i Braća imaju pre svega prema samima sebi. Ove dužnosti prenose se ritualima inicijacija, lekcijama i poukama stepenova, ali, osim toga ne treba zaboraviti da je MM ezoteričan obred koji ima i alate koji deluju spram ljudskog duha i suptilnih slojeva svesti a ne samo spram racionalnog dela. Tako se u ovim stepenovima otvara mogućnost pročišćenja, a onda i iluminacije, koja vodi do poznavanja sebe na jednom novom nivou. Novi nivo, naravno, ovde moramo da uzmemo relativno-on je nama urodjen, imantan, ali ga zaboravljamo zahvaćeni nekim najobičnijim okolnostima svakodnevnog života, onda dok živimo sopstvene iluzije. MM nam daje mogućnost budjenja-ukoliko to stvarno želimo i prionemo na rad.

Hermetički, kabalistički i gnostički stepenovi su posebno svojstvo MM obreda. Oni čine sa jedne strane kolekciju starih rituala koji su do našeg obreda dospeli na različite načine, a sa druge strane čine niz alata kojima možemo da radimo na daljoj ekspanziji svesti, u daljim ezoteričnim istraživanjima. Često se govori u ukupnoj SZ literaturi da su preci SZ skriveni u različitim granama tradicije različitih vremena i podneblja. U ovim stepenovima sa tim nasledjem srećemo se direktno, i upoznajemo se sa njima na praktičan način. Inicijati, Sestre i Braća, dobijaju praktična uputstva kako da koriste hermetičke i kabalističke simbole, i kako da se njima služe i u ritualno meditativnom radu, a i u svakodnevnom životu. Ova znanja prenose se i inicijacijama, a i u lekcijama stepenova. Moguće da nisam nikada ranije pomenuo, ali i MM, kao i AASR, ne inisistira da se svi stepenovi prenose inicijacijom. Postoje oni koji su ključni i koji usmeravaju tok u odredjenom smeru, a postoje i oni koji su izmedju tih ključnih stepenova - oni, naravno, nisu manje važni, ali smatramo da je samim inicijacijama omogućeno da im se pristupi samostalno, korak po korak.

Ovi stepenovi, budući da su u većini praktični, i da podrazumevaju istinski rad za one koji im se posvete, su često menjani vremenom. Do toga je dolazilo, a dolazi i sada, zato što su oni ne samo riznica iskustva nego i laboratorija u kojоj se ostvaruju rezultati koji s vremenom na vreme pokažu da je evolucija istinska, i da neki alati koje su koristili preci mogu biti zamenjeni alatima novije generacije. Ovo je, naravno, vrlo uslovno rečeno-istinska znanja su, kao što će neko svakako primetiti, nezavisna o vremenu - i ovde se ne radi o suštinskim izmenama, već o alatima koji su lakše razumljivi u datom trenutku. Srž učenja je neki put lakše dostupna ako se samo malo pomeri ugao gledanja.

Stepenovi Arkana Arkanorum čine deo rada koji je, kako mu i samo ime kaže, najtajanstveniji od svih. On vodi ka sublimaciji iskustava koja su prethodila, i ka iskustvu koje opet korenito menja same inicijate na različitim planovima egzistencije. Filozofski stepenovi su uglavnom okrenuti spoznavanju samog sebe, hermetički, kabalistički i gnostički znače otvaranje sutilnim uticajima koji stižu sa drugih nivoa vibracija, ako je prethodni rad obavljen kako valja, a Arkana Arkanorum to sve dovodi u novi sklad i daje novi kvalitet čitavom radu. Ovi stepenovi potpuno nam daju za pravo da čitav obred posmatramo kao kružno kretanje, jer je moguće zapravo proći čitav sistem MM obreda, sve do najviših stepenova, i tako opisati pun krug, a tek onda se vratiti na ove stepenove i proraditi ih

sistematski i polako. Oni nas vode u područja koja su više metafizička i ezoterična i potrebno je imati dobru osnovu da bili primljeni kako treba-upravo, kada smo dobro integrirani, iskustva koja oni podrazumevaju dešavaju se neprimetno i bez napora.

Upravni stepenovi, oni koji se redjaju od 91. do 97. podsećaju na jednostavnu istinu da je najviši oblik posvećenja istinskom duhovnom radu služenje. Oni koji su primili ove inicijacije, i odlučili da istinski rade u MM obredu, postaju službenici Reda tako što mu se posvećuju kao što su to činili svi naši preci koji su Obred preneli do naših dana. Jedna od tajni ovih stepenova jeste i da oni čine završetak-opet puni krug - u odnosu na kretnju započetu u četvrtom stepenu - jer kao što se tada Inicijat uči važnosti Tišine, i oni koji se posvete služenju MM to čine takodje u Tišini.

Hermetička mudrost kaže da postoje četiri vrline koje se stiču tokom inicijacijskog putovanja. Te vrline su Znati, Htetii, Smeti i Čutati.

Filozofski stepenovi odnose se na vrlinu Znati; Hermetički, Kabalistički i Gnostički na vrlinu Htetii; AA stepenovi na vrlinu Smeti, dok su tzv. Najviši stepenovi posvećeni i povereni vrlini Čutanja.

Kao što sam rekao ranije, i kao što je već i poznato, MM se računa u one obrede koje nazivamo egipatskim. Inicijati MM, Sestre i Braća, na specifičan način rade na izgradnji piramide tokom svog inicijatičkog putovanja. Proučavanjem i praktikovanjem ove četiri vrline oni uče i kako da pravilno odgovore na iskušenje koje postavlja Sfinga, koja je čuvat pred Piramidama.

I kada se sve ovo kompletira, kada dotaknemo spoznaju, možemo reći da smo odali doстојno poštovanje precima koji su nam preneli Obred, i možemo se okrenuti budućnosti, onima koji dolaze za nama.

Tau Qadosh, 33, 90, 97 DIOMM

